

SYSMÄN KUNTA

VUODEN 2017 TALOUSARVIO TALOUS- JA TOIMINTASUUNNITELMA VUOSILLE 2017 - 2019

Kvalt 19.12.2016

SISÄLLYSLUETTELO

Sivu

I YLEISPERUSTELUT

1. YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE	3
2. KUNTIEN TALOUSARVIONÄKYMÄT VUODELLE 2017	3
3. SYSMÄN KUNNAN TALOUSARVION LÄHTÖKOHDAT	4
3.1 Yleistä	4
3.2 Tuloerät	5
3.3 Menoerät	5
3.4 Väestökehitys	6
3.5 Tilastotietoa Sysmästä	7

II STRATEGINEN OHJAUS

7

III KONSERNIN OHJAUS

8

IV TALOUSARVIO JA -SUUNNITELMA

11

1. YLEISTÄ	11
2. TALOUSARVION SITOVIUS	11
2.1 VASTUUT JA PÄÄTÖSVALTUUDET	12
3. KÄYTTÖTALOUS	13
3.1 TULOSALUEKOHTAISET TAVOITTEET JA MÄÄRÄRAHAT	13 – 51
Vaalit	13
Kunnanvaltuusto	14
Tarkastuslautakunta	15
Kunnanhallitus	15
Yleis- ja hallintopalvelut	17
Elinkeino- ja maaseutupalvelut	19
Lomituspalvelut	23
Maa- ja metsätilat	25
Kaavoitus	26
Sivistyslautakunta	28
Hallinto	29
Koulutoimi	29
Vapaa-aikatoimi	34
Varhaiskasvatus	40
Tekninen lautakunta	41
Hallinto	42
Ympäristöhoito	43
Kiinteistöt	44
Vesihuoltolaitos	45
Sisäiset palvelut	46
Ympäristö- ja rakennusvalvonta	47
Perusturvapalvelut	48
Sosiaali- ja perusterveydenhuolto	50
Erikoissairaanhoido	50
Ympäristöterveydenhuolto	51
KÄYTTÖTALOUS NUMERO-OSA	52 - 56
4. TULOSLASKEMAOSA	56
4.1 Tuloslaskelman tehtävä	56
4.2 Käyttötaloulososan liittyminen tuloslaskelmaosaan	56
4.3 Taloudelliset tavoitteet tuloslaskelmassa	57
4.4 Tuloslaskelmaosan määrärahat ja tuloarviot	57
4.4.1 Verotulot	57
4.4.2 Valtionosuusjärjestelmä	57
4.4.2.1 Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	57
4.4.2.2 Kotikuntakorvaukset	58
4.4.2.3 Muut opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet	58
4.4.2.4 Valtionosuuden maksatus	58
4.4.3 Valtionosuudet	59

4.4.4 Rahoitustuotot ja -kulut	59
4.4.5 Poistot ja arvonalennukset sekä satunnaiset erät	59
4.4.6 Talousarvion yli-/alijäämä	60
4.5 Alijäämän kattamisvelvollisuus	60
4.6 Tuloslaskelman tunnusluvut	60
TULOSLASKELMA NUMERO-OSA	62-63
5. INVESTOINTIOSA	63
5.1 Oman valmistuksen käsittely	64
TALOUSSUUNNITELMAN 2017 - 2019 INVESTOINNIT YHTEENVETO	64 - 65
Vuoden 2017 erittelyt:	65 - 66
6. RAHOITUSOSA	66
6.1 Taloudelliset tavoitteet	66
6.2 Tuloslaskelmaosan ja investointiosan liittyminen rahoitusosaan	66
6.3 Pitkäaikaiset lainat	67
6.4 Rahoituslaskelman tunnusluvut	67
RAHOITUSLASKELMA NUMERO-OSA	68
TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN YHTEENVETO	69
Liitteet	
Poistosuunnitelma	1 - 2
Nimistökartta	1 - 7

I YLEISPERUSTELUT

1. YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE

Ennusteen mukaan Suomen talous kasvaa kuluvana vuonna 1,1 % edelliseen vuoteen verrattuna. Seuraavien kahden vuoden aikana kasvu jää yhden prosentin tuntumaan ja koko ennusteperiodilla kumulatiivinen kasvu jää vain noin kolmeen prosenttiin.

Huolimatta hienoisesta talouden piristymisestä Suomen taloustilanne pysyy lähivuosien ajan heikkona. Ennusteen mukaan BKT tulee olemaan vielä 2018 noin 3 % pienempi kuin vuonna 2008 ja teollisuustuotannon taso jäisi samana vuonna 2018 hieman yli viidenneksen alemmalle tasolla kuin kymmenen vuotta sitten. Viennin kehitys jää edelleen maailmankauppaa vaisummaksi ja siten markkinaosuuksien menettäminen kansainvälisessä kaupassa jatkuu.

Lähivuosien taloudellista aktiviteettia kannattelee etupäässä yksityinen kulutus ja investoinnit. Keskipitkällä aikavälillä talouden tuotantomahdollisuuksia kuvaavan potentiaalisen tuotannon kasvu jää selvästi alle yhden prosentin. Maailmantalouden ja -kaupan kasvunäkymät ovat heikentyneet viimeaikoina. Maailmankaupan kasvu jää tänä vuonna vain 2 prosenttiin ollen prosenttiyksikön alhaisempaa kuin maailmantalouden kasvu.

Iso-Britannian eroaminen EU:sta on ensisijaisesti maata itseään koskettava negatiivinen shokki. Iso-Britannian talouskasvu tulee selvästi hidastumaan lähitulevaisuudessa.

Suomen julkinen talous pysyy alijäämäisenä vuosikymmenen loppuun saakka. Julkiseen talouteen on eri hallitusten toimesta kohdentunut mittavia sopeutustoimia, mutta niistä huolimatta alijäämä ei ole supistunut merkittävästi. Talouden hidas kasvu ei tuota tarpeeksi verotuloja rahoittamaan julkisia menoja ikääntymisen aiheuttaessa automaattista menojen kasvupainetta.

Työllisyysasteen ennustetaan nousevan 68,5 prosenttiin. Työttömyysasteen trendi on kääntynyt hienoiseen laskuun ja siten työttömyysasteen vuosikeskiarvoksi muodostuu 9 %. Pitkäaikaistyöttömien määrä on edelleen nousussa. Kuluttajahinnat nousevat edelleen maltillisesti, vain 0,4 %. (VM Taloudellinen katsaus, syksy 2016)

2. KUNTIEN TALOUSARVIONÄKYMÄT VUODELLE 2017

Kuntataloutta viime vuosina leimannut kireys näkyy kuntien taloutta kuvaavissa tunnusluvuissa. Ennakollisten tilinpäätöstietojen 2015 mukaan kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu vuosikate ja tilikauden tulos olivat likimain vuoden 2013 tasolla. Vuosikatteen heikentyminen johtui ensisijaisesti vuodelle 2014 kirjatusta liikelaitosten yhtiöittämisistä. Kuntien velan kasvu on perustunut pääasiassa investointien rahoittamiseen.

Kokonaisuutena kuntien toimintamenot ovat kehittyneet erittäin maltillisesti. Toimintamenojen kasvua on hidastanut kuntien omien sopeuttamistoimien lisäksi myös maltillinen kustannustason nousu.

Hallitusohjelman kuntataloutta vahvistavien toimien valmistelu on edennyt hyvin, ja niiden vaikutus on vuonna 2017 selvästi kuntataloutta vahvistava. Suuri osa hallitusohjelman toimista ovat sellaisia, että kunnat voivat omilla päätöksillään vaikuttaa

merkittävästi siihen, missä laajuudessa ja millä aikataululla niiden vaikutukset realisoituvat. Kuntakohtaiset erot sopeuttamismahdollisuuksissa ovat kuitenkin suuret.

Kilpailukyky sopimuksen keskeisenä tavoitteena on lisätä talouskasvua ja parantaa työllisyyttä. Myös kuntatalous hyötyy pidemmällä aikavälillä yleisestä talouskasvusta ja työllisyyden paranemisesta. Lyhyellä aikavälillä kilpailukyky sopimus on julkista taloutta heikentävä. Valtaosa julkista taloutta heikentävästä vaikutuksesta kohdistuu valtiontalouteen. Taakkaa kuitenkin osin jaetaan vähentämällä kuntien valtionosuuksia. Valtionosuusvähennyksen jälkeen kilpailukyky sopimuksen kokonaisvaikutus kuntatalouden rahoitusasemaan arvioidaan noin 90 milj. euroa heikentäväksi vuonna 2017. Lisäksi työnantajamaksujen alentamisen laskennallinen vaikutus valtionosuusindeksiin on 0,9 prosenttiyksikköä indeksiä pienentävä. Valtionosuuksia vähentävänä muutoksena tämä tarkoittaa vajaata 80 milj. euroa. Pidemmällä aikavälillä kilpailukyky sopimuksen suotuisat vaikutukset työllisyyteen ja kasvuun hyödyttävät myös kuntataloutta.

Kuntatalouden kokonaismenot ja -tulot kehittyvät vuosina 2016–2020 historiaan nähden hyvin vaimeasti. Tilikauden tulos vahvistuu vuosina 2016–2017, mutta heikkenee jälleen vuosikymmenen loppua kohden. Kuntataloutta vahvistavat kuntien omat sopeutustoimet vuonna 2016 sekä hallitusohjelman suorat sopeutustoimet. Hallitusohjelman toimien vaikutus painottuu vuosiin 2016 ja 2017. Palvelutarpeen kasvu lisää kuitenkin edelleen sosiaali- ja terveydenhuoltomenojen kasvua.

Kuntakokoryhmittäisessä tarkastelussa keskeisin havainto on edelleen kuntakohtaisen hajonnan suuruus. Toiminnan ja investointien rahavirta (rahoituksen tasapaino) vaihtelee kuntaryhmittäin merkittävästi. Toiminnan ja investointien rahavirta olisi alle 20 000 asukkaan kuntakokoryhmissä huomattavasti parempi kuin vuonna 2016, jopa positiivinen. On kuitenkin huomattava erityisesti pienempien kuntakokoryhmien tilanteen voimakas heikkeneminen tarkastelujakson loppupuolella. Tähän vaikuttaa etenkin valtionosuuksien väheneminen ja verotulojen heikko kasvu ilman veronkorotuksia vuosina 2018–2019. Kuntien laskennallinen tuloveroprosentin korotuspaine näyttää varsinkin vuoden 2017 kohdalla aiemmin arvioitua pienemmältä. Vuodesta 2018 lähtien tilanne muuttuisi kuitenkin huonommaksi ja laskennallinen tuloveroprosentin korotuspaine lisääntyy. Huomioitavaa on, että kuntatalousohjelman tarkastelussa kyse on painelaskelmasta. Todennäköistä on, että rahoituksen tasapaino toteutuu ennen kaikkea lainakannan kasvulla ja toimintamenojen supistamisilla. (Kunnat.net, VM Kuntatalousohjelma).

3. SYSMÄN KUNNAN TALOUSARVION LÄHTÖKOHDAT

3.1. Yleistä

Vuoden 2016 tulos on toteutumassa hieman positiivisempänä kuin talousarvio on laadittu. Talousarvion 2017 laadinnan ohjeena oli, että toimintakate ei saa muuttua negatiivisempaan suuntaan vuoden 2016 budjettiin verraten. Tilinpäätös vuosien toimintakatteet ovat olleet budjettivuosi positiivisempia. Vaikka toteutuminen olisi suunnitelmavuosilta budjettien tasoa, tulee toimintakatteeseen negatiivinen hyppäys. Voisimme katsoa maakuntaudistuksen vuosille varmemmalta pohjalta, jos toimintakatteen muutos jäisi nolaksi tai muuttuisi positiivisempaan suuntaan myös suunnitelmavuosina tilinpäätös vuosiin verrattuna.

Hartolan kanssa onnistuneesti käynnistynyt elinkeino- ja markkinointiyhteistyö päättyi kesällä 2017. Korvaavaa työllisyyden hoidon muotoa haetaan Elinvoimaa ja innovaatioita esiselvityshankkeella. Joka tapauksessa työllisyyden hoito tulee entistä enemmän rasittamaan kuntia, joten toivotaan löytyvän sopiva yhteistyömalli jossain muo-

dossa. Hankkeella tutkitaan myös kuntakokeilun kautta keinoja parantaa maaseutu-alueiden joukkoliikennettä.

3.2 Tuloerät

Ulkoiset käyttötulot ovat vuoden 2016 tasoa (+0,6). Maatalouslomitustoiminta vähenee ja sen myötä Melan korvaus vähenee, korvaavat tulot eivät kuitenkaan ole oman toiminnan tulojen kasvua. Lähinnä on kyse pienestä hanketoiminnasta ja kotikuntakorvauksista.

Vuoden 2017 tulovero- ja kiinteistöveroprosentit säilyvät ennallaan muutoin paitsi yleistä kiinteistöveroa nostettiin viisi kymmenystä. Sovellettava kunnallisveroprosentti on 19,0 %, kiinteistöveroprosentit ovat seuraavat: yleinen 0,95 %, vakituinen asunto 0,50 %, muu kuin vakituinen asunto 1,00 %. Kunnallisveron veropohjana olevien ansiotulojen laskun arvioidaan olevan prosentin verran ja eläketulojen nousun puolitoista prosenttia. Mukaan lukien myös muut verotettavat ansiotulot kasvua ei juuri ole. Veropohjasta tehdyt vähennykset huomioiden verotettavat ansiot vähenevät 2,2 %. Vuoden 2017 verotilitykset tulevat olemaan vuoden 2016 tilityksiä 1,3 % paremmat. Vuoden 2016 verotulomenetyksiä kompensoidaan jako-osuuksissa sekä valtionosuuksissa. Kilpailukyky sopimuksen kautta verotulot jäävät osin pienemmäksi kuin tavallisesti. (Tiedot perustuvat Kuntaliiton päivitettyihin veroennusteisiin.)

Valtionosuuksien määräytymisestä on tarkemmin budjettikirjan tuloslaskelmaosassa. Päätökset vuoden 2017 maksatuksesta tulevat joulukuussa. Kokonaisuudessaan budjettiin arvioidut valtionosuudet ovat vuoden 2016 tasoa.

3.3 Menoerät

Ulkoiset käyttötalousmenot ovat vuoden 2016 talousarvion tasoa (-0,3 %).

Kunta-alan virka- ja työehtosopimukset vuosille 2014 - 2016 astuivat voimaan 1.3.2014 ja ovat voimassa 31.1.2017 saakka. Kilpailukyky sopimuksen tultua hyväksytyksi uudet työ- ja virkaehtosopimukset ovat ajalle 1.2.2017 – 31.1.2018. Vuonna 2017 ei tule palkantarkistuksia. Julkisen sektorin eli myös kuntien ja kuntayhtymien lomarahoja leikataan 30 % nykyisestä tasosta. Lomarahaleikkaus koskee 1.2.2017 – 30.9.2019 välillä maksettavia lomarahoja. Vuosittaista työaika pidennetään keskimäärin 24 tunnilla vuosittaista ansiotasoa muuttamatta. Eläke- ja sosiaalimaksuja alennettiin.

Henkilöstömenojen sosiaalimaksut on laskettu seuraavilla prosenteilla:

- sosiaaliturvamaksu 1,08 %
- työnantajan työttömyysvakuutusmaksu keskimäärin 3,9 %
- tapaturmavakuutusmaksu keskimäärin 0,5 %, lomituspalveluissa 2,5 %
- työnantajan KuEl-maksu 16,9 %
- VaEl km. 23,66 % (ei kuntakohtaista tietoa)
- taloudellinen tuki 0,04 %

Kuntien eläkevakuutuksen ennusteen mukaan eläkemenoperusteinen maksu varattiin kertoimella 0,76 vuoden 2016 ennakkomaksusta. Varhaiseläkemaksu määräytyy kertoimella 1,0 vuoden 2015 ennakkomaksusta.

Kokonaisuutena käyttömenot ovat vuoden 2016 budjetin tasoa. Merkittävimmin käyttömenojen laskuun vaikuttaa edelleen lomitustoiminnan väheneminen. Muilla toimialoilla oli osin kasvua. Sosiaali- ja perusterveydenhuoltopalvelut ulkoistettiin Attendo Oy:lle. Myös erikoissairaanhoidon kustannusvastuu on Attendolla, vaikka palvelun tuottaa Päijät-Hämeen Hyvinvointiyhtymä. Ympäristöterveydenhuollon tuottaa myös

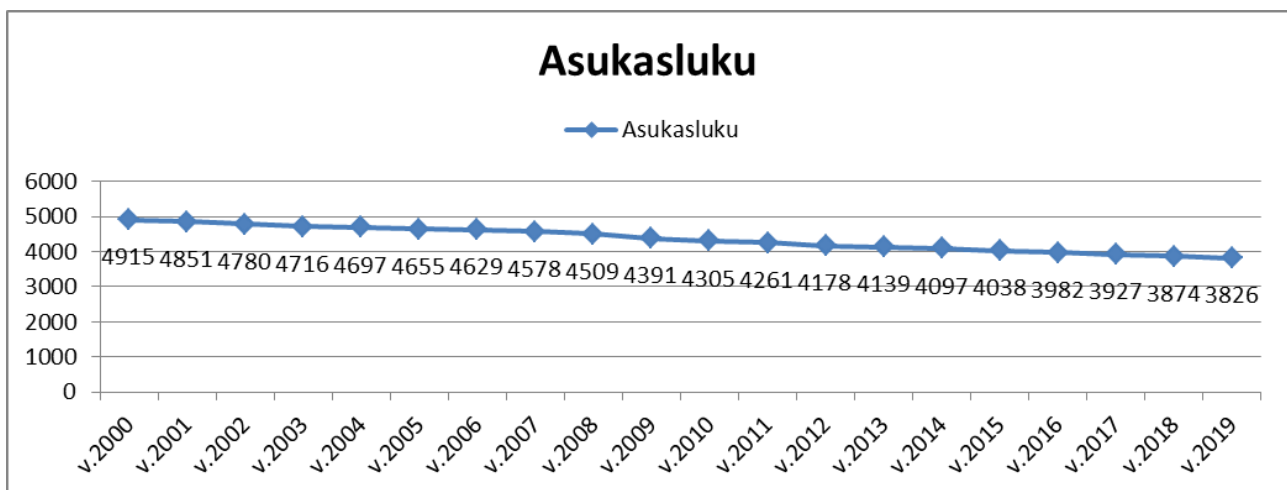
Hyvinvointiyhtymä. Sosiaali- ja terveydenhuoltokustannukset ovat tässä siirtymävaiheessa vaikeat budjetoida. Ei ole historiaa, mihin tukeutua. Lisäksi ovat siirtymävaiheen ongelmat lisänneet kustannuksia, jotka toivottavasti ovat väliaikaisia.

Kunnan investointitaso vuodelle 2017 on 3,4 milj. €. Investoinnit esitellään tarkemmin investointiosassa.

3.4 Väestökehitys

Sysmän kunnan asukasluku on kehittynyt viime vuosina taulukon mukaisesti. Ennustevuodet on Tilastokeskuksen ennusteesta johdettuja. Samoja lukuja on käytetty ve-roennusteessa.

<u>Vuosi</u>	<u>Väestö 31.12.</u>	<u>Muutos</u>
2000	4 915	- 88
2001	4 851	- 64
2002	4 780	- 71
2003	4 716	- 64
2004	4 697	- 19
2005	4 655	- 42
2006	4 629	- 26
2007	4 578	- 48
2008	4 509	- 40
2009	4 391	- 118
2010	4 305	- 86
2011	4 261	- 44
2012	4 178	- 83
2013	4 139	- 39
2014	4 097	- 42
2015	4 038	- 59
2016	3 982	- 56
2017	3 927	- 55
2018	3 874	- 53
2019	3 826	- 48

Väestön ikärakenne vuonna 2005 sekä vuoden 2015 tilanne (31.12.):
(Tilastokeskus)

Ikä	v. 2005		v. 2015	
0 - 5-vuotiaat	221	4,7 %	127	3,2 %
6-vuotiaat	44	0,9 %	25	0,6 %
7 – 12-vuotiaat	296	6,4 %	185	4,6 %
13 – 15-vuotiaat	170	3,7 %	111	2,7 %
16 – 18-vuotiaat	142	3,1 %	122	3,0 %
19 – 64-vuotiaat	2 482	53,3 %	1 971	48,8 %
65 – 74-vuotiaat	685	14,7 %	759	18,8 %
75 – 84-vuotiaat	492	10,6 %	510	12,6 %
85 v. -	123	2,6 %	228	5,7 %
Yhteensä	4 655	100,0 %	4 038	100,0 %

3.5 Tilastotietoa Sysmästä

-Väestöllinen huoltosuhde v. 2015 on 0,90 (v. 2014 on 0,87) eli 15 - 64 vuotiaiden osuus väestöstä.

-Taloudellinen huoltosuhde v. 2014 on 2,09 (v. 2013 on 2,01) eli työvoiman ulkopuolella tai työttömänä olevat yhtä työllistä kohti. (Kunnat.net)

Elinkeinorakenne Sysmässä 31.12.2014:

Työpaikkojen lukumäärä	1 105
Alkutuotannon työpaikkojen osuus	25,1 %
Jalostuksen	14,2 %
Palvelujen	57,9 %
<u>Toimialaltaan tuntemattomien</u>	<u>2,8 %</u>
	100 %

-Päijät-Hämeessä työpaikkaomavaraisuus 2013 96,1 %.

-Sysmässä työpaikkaomavaraisuus oli v. 2013 84,5 %.

Hämeen ELY-keskuksen lokakuun 2016 tilaston mukaan työttömyysaste:

-Hämeen ELY-keskuksen alueella	12,7 % (10/2015 13,6 %)
-Päijät-Hämeessä	14,4 % (10/2015 15,5 %)
-Koko maassa	12,5 % (10/2015 12,8 %)
-Sysmässä	10,3 % (10/2015 13,4 %)
-Sysmässä alle 25-v. työttömyysaste	12,8 % (10/2015 17,1 %)
-Sysmässä yli vuoden työttömänä olleet 40	(10/2015 74)

(Hämeen työllisyyskatsaus)

II STRATEGINEN OHJAUS

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt kokouksessaan 13.10.2014 § 31 kuntastrategian **SYSMÄ ITSENÄISENÄ TULEVAISUUTEEN STRATEGIA 2014 – 2020**. Strategia on päivitetty sekä sisällöltään että ulkoasultaan v. 2014. Strategiaa on tarkoitus päivittää uudella valtuustokaudella.

1. Sysmän kunnan strateginen perusta

- Sysmän kunnan talous pidetään vakaalla pohjalla. Vältetään turhia investointeja. Veroprosentit ovat maakunnan alhaisimmat ja kilpailukykyiset naapurikuntiin verrattuna.
- Velkaantumista vältetään. Omat kiinteistöt ja rakennukset otetaan huomioon tuottavuutta lisättäessä.
- Sysmä turvaa laadukkaat ydin- ja lähipalvelut kaiken ikäisille myös tulevaisuudessa palvelukysyntämuutokset huomioon ottaen.
- Sysmä tukee yrittäjyyttä järjestämällä neuvontaa aloitteleville ja toimiville yrittäjille, hyödyntämällä paikkakunnan vahvuuksia uuden yritystoiminnan luomisessa sekä ottamalla yrittäjyyden näkökulman huomioon kaikessa päätöksenteossa. Tavoitteena on maaseudun elinvoimaisuus.
- Sysmä haluaa olla houkutteleva vapaa-ajan kunta. Kaavoituksella edistetään vakituista ja vapaa-ajan asumista. Kärkenä ovat Ilola - Suopelto -Päijätsalo kaavoitushankkeet.
- Sysmä haluaa hyödyntää kuntien välistä yhteistyötä ja toteuttaa itsenäisyyttä vahvistavaa toimintaa.
- Sysmän kuntayhteisössä toimitaan yhteisöllisyydestä ja yhtenäisyydestä viestivällä Yksi Sysmä –teemalla: kuntayhteisön eri toimijat ovat valmiita työskentelemään yhteisesti koko Sysmän hyväksi ja auttamaan paikkakuntaa menestymään myös tulevaisuudessa.

2. Sysmän kunnan strategian kärjet

Jokaiselle toimialalle on määritelty valtuustoon nähden sitovat tavoitteet vuodelle 2017 viidestä strategian kärjestä.

- Elinvoimainen Sysmä
- Vahva talous
- Hyvät peruspalvelut
- Laadukas maaseutuelämä
- Yhteen hiileen

III KONSERNIN OHJAUS

Kuntakonserniin kuuluvat tytäryhteisöt, joihin kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n tarkoittama määräysvalta.

Sysmän kuntakonserniin kuuluvat yhteisöt ja omistusosuudet yhteisöistä:

Tytäryhteisöt

Kiinteistö Oy Sysmän Vuokratalo	100 %
As Oy Sysmän Ulpukka	100 %
As Oy Sysmän Ulpukankulma	100 %
As Oy Sysmän Päijätaho	100 %
As Oy Sysmän Peltotie 1	100 %
As Oy Sysmän Ulpukkatie 3-5	100 %
Pinx Oy	100 %
Yhtymä Olavin toimintakeskus	70 %
Asunto Oy Ulpukanlehti	56,4 %
Kiinteistö Oy Sysäara	50,91 %

Osakkuusyhteisöt

Kiinteistö Oy Siniheinä	40,08 %
Kiinteistö Oy Sysmän Työsuhdetalo	35,7 %

Kuntayhtymät

Päijät-Hämeen hyvinvointi ky	2,62 %
Päijät-Hämeen liitto	2,5 %
Päijät-Hämeen koulutus konserni ky	1,51 %
Itä-Suomen päihdehuollon ky	0,57 %
ETEVA Ky	2,95 %

Valtuusto päättää kuntalain 14 §:n mukaan omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Kuntakonsernin asema kuntien talouden seurannassa vahvistui Kuntalain 410/2015 voimaan tullessa. Vuonna 2017 kunnan konserniohje uusitaan ja niiden käyttöön ottoa kaikissa kunnan tytäryhteisöissä teräстetään.

Konserniohjeiden mukaan kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja ja muut johtosäännössä määrättyt viranomaiset. Kunnanhallitus ohjaa ja koordinoi Sysmä-konsernin toimintaa ja taloutta. Kunnanjohtaja vastaa Sysmä-konsernin operatiivisesta johtamisesta ja seurannasta. Tytäryhteisö raportoi toiminnastaan ja taloudestaan sekä riskienhallinnastaan kunnanhallitukselle neljännesvuosittain.

Kunnan konsernijohto sekä vuokrataloyhtiöiden hallitus on jo v. 2015 - 2016 ottanut vahvan otteen varsinkin kunnan omistaman Kiinteistö Oy Sysmän Vuokratalon talouden ja toimintatapojen vahvistamiseksi. Vuokrataloyhtiön hallitus on jo vuoden 2016 aikana käynnistänyt erilaisia käytäntöjä, joilla voidaan vähitellen taloudellisten resurssien puitteissa saada huoneistojen ja kiinteistöjen kunto sekä talous kestävälle tasolle. Vaikka toimintatapoja on jo jalkautettu, on niitä tähän kirjattu tavoitteiksi, joiden toteuttamisesta vuokratalojen isännöitsijän tulee raportoida neljännesvuosittain.

Konsernin valtuuston asettamat sitovat tavoitteet

Elinvoimainen Sysmä	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Vuokra-asuntojen siisteyden ja kuntotason seuraaminen 	<ul style="list-style-type: none"> Muuttotarkastukset, kuntotarkastukset
<ul style="list-style-type: none"> Taloyhtiöiden hyvä taloudellinen ja toiminnallinen taso houkuttelee oman asunnon ostajia 	<ul style="list-style-type: none"> Myytyjen huoneistojen määrä

Vahva talous	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Yhtiöiden talouden seuranta 	<ul style="list-style-type: none"> Neljännesvuosiraportit
<ul style="list-style-type: none"> Vuokrausaste yli 90 % 	<ul style="list-style-type: none"> Neljännesvuosiraportit
<ul style="list-style-type: none"> Rakennusten kunnan seuraaminen säännöllisillä tarkastuksilla – vahinkojen ennaltaehkäisy 	<ul style="list-style-type: none"> Riittävän usein tarkastukset, sähköinen kiinteistöhuoltojärjestelmä
<ul style="list-style-type: none"> Kunnostussuunnitelmien seuranta 	<ul style="list-style-type: none"> Toimitusjohtajan raportointi
<ul style="list-style-type: none"> Huoneistovuokrat kattavat kulut 	<ul style="list-style-type: none"> Talousseuranta, vuokrien tarkistukset
<ul style="list-style-type: none"> Vuokra-asuntojen määrän optimointi taloudellisesti kannattavaksi 	<ul style="list-style-type: none"> Vuokrausasteen seuranta

Hyvät peruspalvelut	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Tarjota kohtuullisen tasoista vuokra-asumista 	<ul style="list-style-type: none"> Kuntotarkastukset

Laadukas maaseutuelämä

Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Asuntoja maaseudulla palvelujen keskellä – huoneistojen markkinointi myös vapaa-ajan asunnoiksi 	<ul style="list-style-type: none"> Vuokrausasteen ja myynnin seuranta

Yhteen hiileen	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Yhtiön, omistajien ja vuokralaisten yhteinen näkemys kiinteistöistä, huoneistoista ja vahinkovastuusta huolehtimisesta 	<ul style="list-style-type: none"> Konserniohjaus, asukaskyselyt

Informatiivinen mittaristo:

	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Konsernin omistuksessa: Kiint. Oy Sysmän Vuokratalo, huoneistolkm *(+asuntola)	170+1 *	143+1 *	143+1	143+1	143+1
As Oy Sysmän Ulpukan- kulma		6	6	6	6
As Oy Sysmän Ulpukka		14	14	14	14
As Oy Sysmän Päijätaho	23	23	23	23	23
As Oy Sysmän Ulpukkatie 3-5	18	18	18	18	18
As Oy Sysmän Peltotie 1	8	8	8	8	8
As Oy Ulpukanlehti, omis- tettu huoneistolkm	4	4	4	4	4
Kiinteistö Oy Sysisara, omistettu huoneistolkm	12	12	12	12	12
Kiinteistö Oy Työsuhdeta- lo, osakkuusomist. huoneistolkm	6	5	5	5	5
Kiinteistö Oy Siniheinä 40,08 %:n osakkuusomist. huoneistolkm	8	8	8	8	8
<i>Kunnan suoraan omistamat kiinteistöt ja osakehuoneistot:</i>					
Kankila (kunnan suor. omistama)	5	5	5	5	5
Paloaseman+Nuor.koulun as.	2	2	2	2	2
Päijättrinne (myyty 2016)	21				
As Oy Sysmä	2	2	2	2	2
As Oy Kartanontie	1	1	1	1	1
As Oy Tuulelanhovi	2	2	2	2	2
Yhteensä	282	253	253	253	253

Vuonna 2016 KOy Sysmän Vuokratalo purki Yrtin 28 asuntoa ja osti Päijätrinteen 21 asuntoa.

Siniheinän yhtiömuoto muutettiin v.2015 aikana, mutta omistusta ei ole muutettu huoneistokohtaiseksi. Vuokrataloyhtiöön kuuluneet Ulpukan kulma, Ulpukka sekä

kunnan omistamat Päijätaho, Ulpukkatie 3-5 sekä Peltotie 1 yhtiöitettiin v. 2016 aikana. Vuosittain seurataan vuokrausastetta. Jos liiallista vajaakäyttöä ilmenee, puretaan huonokuntoisin kiinteistö ja keskitetään vuokraus parempikuntoisiin.

IV TALOUSARVIO JA -SUUNNITELMA

1. YLEISTÄ

Talousarvio muodostuu käyttötalousosasta, tuloslaskelmaosasta, investointiosasta ja rahoitusosasta. Talousarvion määrärahat ja tuloarviot sisältävät sisäiset erät. Määrärahat ja tuloarviot ovat arvonlisäverottomia paitsi vähennys/palautusrajoitteisessa toiminnassa esim. asuntojen vuokraustoiminta. Laskennallisia eräiä ovat käyttöomaisuuden poistot ja vyörytettävät kustannukset ja ne eivät ole sitovia eräiä. Suunnitelmapoistot lasketaan valtuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaan. Investoinnin pienhankintaraja on 10 000 €.

2. TALOUSARVION SITOVUUS

Kuntalain 110 §: Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Siihen tehtävistä muutoksista päättää valtuusto.

- Kun tavoite hyväksytään talousarvioon, se sitoo valtuustoa alempia viranomaisia samalla tavalla kuin määräraha. Talousarvioon hyväksytään sitoviksi toiminnan mitattavissa olevat tavoitteet. Yhden määrärahan yhteydessä voi olla yksi tai useampia sitovia toiminnan tavoitteita.

- Valtuuston hyväksymät toiminnan ja talouden tavoitteet ovat osa sitovaa talousarviota. Esim. arvion alle jäävät poikkeamat toiminnan tavoitteissa ovat oikeudellisesti samassa asemassa kuin arvion ylittävät poikkeamat määrärahojen käytössä.

- Valtuusto suhtautuu talousarvion hyväksymisessä samalla tavoin sekä määrärahoihin että tavoitteisiin.

- Määrärahan muutoksen yhteydessä on arvioitava myös tavoitteiden muutostarve. Talousarviomuutokset tehtävä välittömästi, kun muutostarve on tiedossa.

- Sitovuustaso määritellään, jotta se voidaan vahvistaa valtuustossa talousarvion käsittelyn yhteydessä.

Käyttötaloudessa valtuustoon nähden sitovana ovat tulosalueiden kokonaismenot ja tuloerät sekä niitä vastaavat tavoitteet. Vesihuoltolaitos voidaan hyväksyä sitovaksi nettomenoiltaan/-tuloiltaan.

Investointiosassa ovat sitovia:

Talonrakennuskohteet hankekohtaisesti.

Seuraavien investointiryhmien osalta sitovia ovat ko. hankeryhmien yhteismäärät:

- Kiinteä omaisuus
- Julkinen käyttöomaisuus/kunnallistekniset kohteet
- Irtain omaisuus, arvopaperit
- Kuntayhtymien maksusuudet yms. menot

Tavoitteiden ja määrärahojen muutokset on kuitenkin vietävä tiedoksi kunnanhallitukselle myös näiltä osin

Rahoitusosan määrärahojen sitovuus valtuustoon nähden:

Antolainojen lisäys
Pitkäaikaisten lainojen lisäys
Pitkäaikaisten lainojen vähennys

2.1. VASTUUT JA PÄÄTÖSVALTUUDET

Kunnanjohtaja

- Elinkeino- ja maaseutuasiat
- Lomituspalvelut
- Kaavoitus
- Maat ja metsät
- Sosiaali- ja terveystoimi

Hallinto- ja sivistysjohtaja

- Hallintopalvelut
- Sivistystoimi

Tekninen johtaja

- Tekninen toimi

Hankintavaltuudet

Hankinnoista tulee pitää päätöspöytäkirjaa

Khall 26.5.2014 § 142 (alv 0 %)

- Kunnanjohtaja	30 000 €
- Hallinto- ja sivistysjohtaja	30 000 €
- Talousjohtaja	30 000 €
- Suunnittelupäällikkö	30 000 €
- Lomituspalvelujohtaja	30 000 €
- Lomituspalvelukoordinaattori	30 000 €

Tekninen ltk 20.5.2015 § 23

Tekninen johtaja	
- suunnittelussa;	20 000 €,
- hankinnassa;	35 000 €,
- urakassa;	50 000 €,

Sivltk 17.2.2015 § 7

- Hallinto. ja sivistysjohtaja	30 000 €
- Varhaiskasvatuspäällikkö	15 000 €
- Koulujen johtajat	15 000 €
- Rehtori	15 000 €
- Kirjastonjohtaja	15 000 € (ei kirjaston aineisto- hankinnat)
- Nuoriso- ja liikuntapäällikkö	15 000 €

Toimialajohtajilla on toimialojen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan raportointivelvoitteet neljännesvuosittain vastaaville lautakunnille ja kunnanhallitukselle.

3. KÄYTTÖTALOUS

KÄYTTÖTALOUS						(excel-taulu)
TOIMIELIN		Keskusvaalilautakunta				
Tulosalue (sitova)		VAALIT				
Tulosityksikkö						
		TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018 (1000 €)	TS 2019 (1000 €)
Talous						
	Toimintatulot	7 337			12	14
	Toimintamenot	-6 840		-10 605	-23	-13
	<i>Toimintakate</i>	498	0	-10 605	-11	1

Tehtävän toiminta-ajatus:

Keskusvaalilautakunta on lakisääteinen lautakunta, jonka tavoitteena on huolehtia kunnan tehtävistä vaalien järjestämisessä virheettömästi ja taloudellisesti lainsäädännön ja ohjeiden mukaisesti.

Informatiivinen mittaristo:

	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Äänestysalueiden määrä	1		1	1	1
Äänioikeutetut	3 596		3 434	3 434	3 434
Äänestysprosentti					
- eduskuntav.	67,5 %				66 %
- presidentinv.				66 %	
- maakuntavaalit				66 %	
- kunnallisv.			66 %		
- eu-vaalit					60 %

Yleisinformaatio:

Kunnallisvaalit järjestetään poikkeuksellisesti v. 2017. V. 2018 järjestetään presidentin vaalit sekä maakuntavaalit, mikäli maakuntauudistus toteutuu ja v. 2019 eduskuntavaalit sekä EU-vaalit. Vaalit järjestetään lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Valtiollisissa vaaleissa on korvaus kunnalle n. 2 €/äänioikeutettu, taksa vahvistetaan valtion budjetissa.

KÄYTTÖTALOUS (excel-taulu)					
TOIMIELIN		Kunnanvaltuusto			
Tulosalue (sitova)		KUNNANVALTUUSTO			
Tulosityksikkö					
	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018 (1000 €)	TS 2019 (1000 €)
Talous					
Toimintatulot					
Toimintamenot	-44 638	-48 394	-58 182	-53	-53
<i>Toimintakate</i>	-44 638	-48 394	-58 182	-53	-53

Tehtävän toiminta-ajatus:

Valtuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan päätösvaltaa.

Informatiivinen mittaristo:

	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Kokousten määrä	7	6	6	6	6
Käsiteltyjen asioiden lkm	48	50	50	50	50

Yleisinformaatio:

Kuntalain siirtymäsäännöksen 147 §:n mukaan toimivaltaisen 27 valtuutetun valtuuston toimikausi jatkuu 31.5.2017 asti. 9.4.2017 pidetään uudet kuntavaalit valtuustokaudeksi 2017 - 2020. Kuntalain 410/2015 16 §:n mukaisesti valtuusto on itse päättänyt uuden valtuuston jäsenmääräksi 21 valtuutettua.

Kunnan toimielimet uudelle valtuustokaudelle asetetaan kuntalain 17 §:n mukaisesti.

Valtuuston kokousten lisäksi pidetään 3 – 4 pv talous- yms. asioiden seminaarityöskentelyyn.

KÄYTTÖTALOUS (excel-taulu)					
TOIMIELIN		Tarkastuslautakunta			
Tulosalue (sitova)		TARKASTUSLAUTAKUNTA			
Tulosityksikkö					
	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018 (1000 €)	TS 2019 (1000 €)
Talous					
Toimintatulot					
Toimintamenot	-17 823	-20 132	-21 032	-20	-20
<i>Toimintakate</i>	-17 823	-20 132	-21 032	-20	-20

Tehtävän toiminta-ajatus:

Valtuusto asettaa toimikauttaan vastaavien vuosien ajaksi tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten ja lisäksi hallinnon ja talouden tarkastamista varten tilintarkastusyhteisön. Tilintarkastajat toimivat tehtävässään virkavastuulla. Tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajien tulee toteuttaa kuntalain 14. luvussa määrätyt tehtävät.

Informatiivinen mittaristo:

	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Ostetut tarkastuspäivät	13	12	12	12	12
Tarkastusltk:n kokoukset	13	10	10	10	10

Yleisinformaatio:

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan, lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja. Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen. Tilintarkastusyhtiön tulee olla julkishallinnon ja -talouden tilintarkastuslautakunnan hyväksymä yhteisö (JHTT-yhteisö). Yhteisön on määrättävä vastuunalaiseksi tilintarkastajaksi julkishallinnon ja -talouden hyväksyty tilintarkastaja (JHTT-tilintarkastaja). Tilintarkastusyhteisö valitaan uudelle valtuustokaudelle 2017 - 2020. Tarkastuspäiviä ostetaan tarvittava määrä, yleensä 10 – 12 pv. Tilintarkastajien on viimeistään toukokuun loppuun mennessä tarkastettava hyvän tilintarkastustavan mukaisesti kunkin tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös.

KÄYTTÖTALOUS (excel-taulu)					
TOIMIELIN		Kunnanhallitus			
Tulosalue (sitova)		KUNNANHALLITUS			
Tulosityksikkö					
	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018 (1000 €)	TS 2019 (1000 €)
Talous					
Toimintatulot	6 348 500	5 670 883	5 101 456	5 077	5 077
Toimintamenot	-7 664 612	-7 234 991	-6 687 599	-6 615	-6 615
Toimintakate	-1 316 112	-1 564 108	-1 586 143	-1 538	-1 538

Tehtävän toiminta-ajatus:

Huolehtii kunnanvaltuuston strategisten linjausten täytäntöönpanosta ja vastaa kunnan puolesta tehtävistä sopimuksista.

Sysmä on elinvoimainen ja yritysmuotoinen toimintaympäristö, jossa kasvua tavoitellaan vapaa-aika- ja matkailu- sekä hyvinvointipalveluiden sektoreilla.

Valtuuston asettamat sitovat tavoitteet

Elinvoimainen Sysmä	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> “ Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen” - käsitteen kirkastaminen kaikilla toimialoilla 	<ul style="list-style-type: none"> Koulutus, seminaarit
<ul style="list-style-type: none"> Yrittäjyyden ja työllisyyden edistäminen 	<ul style="list-style-type: none"> Tilastot, vaikuttavuus

<ul style="list-style-type: none"> • Yrittäjien yhteistoiminnan hyödyntäminen "Sysmä matkailukohteena" edistämiseksi 	<ul style="list-style-type: none"> • Sysmän ja alueellinen yhteistoiminta, hankkeiden tulokset
<ul style="list-style-type: none"> • Edunvalvonta lomitushallinnon, maaseutuhallinnon, ympäristöterveydenhuollon ja pelastustoimen sijoittumisesta itsehallintoalueella 	<ul style="list-style-type: none"> • Mm. non-sote valmistelutyöryhmän raportointi
<ul style="list-style-type: none"> • Päätös Iolan alueen kehittämissuunnasta 	<ul style="list-style-type: none"> • Kunnanhallitus, valtuusto

Vahva talous	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> • Hankerahojen hyödyntäminen ja niiden markkinoiminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Hankeraportit, Leader-toimiston tilastot
<ul style="list-style-type: none"> • Konserniohjeistuksen tarkistaminen ja merkityksen sisäistäminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Koulutus
<ul style="list-style-type: none"> • Terveysasemamalli ratkaistu ja toteutus aloitettu 	<ul style="list-style-type: none"> • Terveysasematyöryhmän tiedotus • Pysyttävä rakennusraamissa
<ul style="list-style-type: none"> • Kuntalain mukaisten hallintosäännön, konserniohjeen, johtajasopimuksen valmistelu 	<ul style="list-style-type: none"> • Valtuusto vahvistaa

Hyvät peruspalvelut	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> • Sotetoiminnot sujuvaksi yhdessä Atte-don kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> • Yhteisen johtoryhmän raportointi
<ul style="list-style-type: none"> • Kuntakokeiluhankkeella joukkoliikenteen monipuoliseen palveluun 	<ul style="list-style-type: none"> • Hankeraportointi

Laadukas maaseutuelämä	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> • Verkkopalvelujen käytön kehittäminen ja hyödyntäminen alueen palvelujen markkinoinnissa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mahdollisuudet selvitetään uudistettaessa kunnan nettisivuja
<ul style="list-style-type: none"> • Edunvalvonta maaseudun tieverkoston ylläpidosta 	<ul style="list-style-type: none"> • Neuvottelut Elyn kanssa

Yhteen hiileen	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> • Kunnan, kolmannen sektorin ja kunta-laisten yhteishengen kehittäminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Mm. yhteiset seminaarit esim. "Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen" -teemojen alla

KÄYTTÖTALOUS (excel-taulu)					
TOIMIELIN		Kunnanhallitus			
Tulosalue (sitova)		KUNNANHALLITUS			
Tulosityksikkö		Kunnanhallitus (kokoustoiminta)			
	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018 (1000 €)	TS 2019 (1000 €)
Talous					
Toimintatulot					
Toimintamenot	-65 283	-81 800	-74 350	-73	-73
<i>Toimintakate</i>	-65 283	-81 800	-74 350	-73	-73

Tehtävän toiminta-ajatus:

Kunnanhallitus johtaa kunnan hallintoa ja taloudenhoitoa kunnan toiminta-ajatusta toteuttamalla ja vastaa kunnan hallintotehtävistä siten kuin siitä säädetään kuntalaissa ja erityislaeissa tai määrätään johtosäännössä.

Informatiivinen mittaristo:

	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Khall kokoukset	25	25	25	25	25
Käsitellyt asiat	275	420	300	300	300

Yleisinformaatio:

Toimintojen järjestämisessä tutkitaan vuosittain kuntalain suomia mahdollisuuksia.

KÄYTTÖTALOUS (excel-taulu)					
TOIMIELIN		Kunnanhallitus			
Tulosalue (sitova)		YLEIS- JA HALLINTOPALVELUT			
Tulosityksikkö		Hallintopalvelut, muu yleishallinto, henkilöstöpalvelut, työllistäminen, muut palvelut			
	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018 (1000 €)	TS 2019 (1000 €)
Talous					
Toimintatulot	186 133	186 980	183 485	183	183
Toimintamenot	-1 469 361	-1 515 490	-1 467 068	-1 452	-1 452
<i>Toimintakate</i>	-1 283 228	-1 328 510	-1 283 583	-1 269	-1 269

Tehtävän toiminta-ajatus:

Hallinnon tehtävänä on luoda edellytykset ylimmän johdon ja koko organisaation tulokselliselle työskentelylle ja huolehtia kunnan suunnitteluun, talous-, henkilöstö- ja muuhun yleishallintoon sekä tiedotukseen liittyvistä tehtävistä siltä osin kuin tehtävät eivät kuulu muiden tulosalueiden vastuulle sekä edistää ja ylläpitää yhteistyötä eri tulosalueiden ja sidosryhmien kanssa.

Valtuuston asettamat sitovat tavoitteet

Elinvoimainen Sysmä	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Toimivat yhteistyöverkostot työllisyyden hoidossa – työvoiman ja tarpeen koh- 	<ul style="list-style-type: none"> Keskustelut työvoimahallinnon, hanke-työntekijöiden, yritysten, yhteisöjen ja

taaminen - ja aktiivinen työllistäminen kunnan toimialoille, yrityksiin ja järjestöihin	kunnan edustajien kesken sekä pitkäaikaistyöttömien määrän kehitys
<ul style="list-style-type: none"> Kunnan nettisivujen uudistaminen 	<ul style="list-style-type: none"> Selvitetään tavoitteet ja esitetään uudistusaikataulu

Vahva talous	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Hallintosääntö ja konserniohje kuntalain säännösten mukaisesti 	<ul style="list-style-type: none"> Valtuuston hyväksyntä
<ul style="list-style-type: none"> Hankerahoituksen hyödyntäminen työllisyyden hoidossa 	<ul style="list-style-type: none"> Hankeraportointi
<ul style="list-style-type: none"> Pitkäaikaistyöttömien määrän vähentäminen 	<ul style="list-style-type: none"> Työmarkkinamaksun kuntaosuuden kehitys

Hyvät peruspalvelut	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Yhteispalvelupisteen toiminnan kehittäminen yhteistyössä kirjaston kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> Asiakasmäärä, raportit viranomaispalveluista
<ul style="list-style-type: none"> Palvelutorihanke käytäntöön 	<ul style="list-style-type: none"> Asiakasmäärä

Laadukas maaseutuelämä	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Laadukkaat ja riittävät hyvinvointipalvelut 	<ul style="list-style-type: none"> Asiakastyytyväisyys, mielipiteet

Yhteen hiileen	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Tiimityöskentelymallin kehittäminen 	<ul style="list-style-type: none"> Prosessointi, sisäinen koulutus

Yleisinformaatio:
<p>Tuottaa mahdollisimman ajantasaista tietoa johdon ja muiden hallintokuntien toimimisen tueksi. Kunnanvirastolla pyritään tiimityöskentelymalliin toimistotehtävissä. Pyritään löytämään kunnalle sopiva malli työllisyyden hoitamiseksi.</p> <p>Hallintopalvelut Tulot 47 335 € ja menot 662 738 € tuottaa hallinto-, talous- ja henkilöstöhallinto- sekä atk-palvelut</p> <p>Muu yleishallinto Menot 519 110 €.</p> <p>Avustusluonteiset määrärahat 26 000 €: Sysmän 4H-yhdistys 10 000 €. Sotainvalidit ja -veteraanit 4 500 €. Kiinteistöveron kompensointi yleishyödyllisille järjestöille 7 700 €. Avustus on tarkoitettu niille maamiesseuroille, urheiluseuroille, nuorisoseuroille, työväenyhdistykselle ym. jotka olivat ennen vapautettuja kiinteistöverosta mutta joutuvat nyt sitä maksamaan. Vuoden 2017 aikana tarjotaan mahdollisuus kenkien liukuesteiden hankkimiseen kaikille niitä tarvitseville yli 65-vuotiaille sysmääläisille.</p> <p>Yleishallinnossa on myös yhteistoimintakorvaus palo- ja pelastustoimen hoitoon 245 000 € (277 035 € - ylijäämän palautusta 32 271 €). Osallistutaan yhteiskoulun matrikkelin kustannuksiin (10 000 €) 2. erä 3 300 €.</p> <p>Henkilöstöpalvelut</p>

Henkilöstöhallinto, työsuojelu, menot 45 040 €.

Työllistäminen

Tulot 136 150 € ja menot 229 180 €. Tavoitteena alentaa kunnan työttömyyttä, keskeistä nuorten tukityöllistäminen ja pitkäaikaistyöttömyyden vähentäminen.

- Nuorten työpaja -hankkeelle haetaan vuosittain jatkoa ja siihen saadaan Ely:n rahoitusta.
- Nuori työ – hankkeella kunta jatkaa nuorten kesätyöllistymisen tukemista yrityksiin yhdessä Lions Clubin ja Osuuspankin kanssa.
- Kunnille on siirretty vastuuta pitkäaikaistyöttömyyden hoidosta, joka lisää kustannuksia. Yhteistyötä eri sektoreiden välillä lisätään.
- Kuntalisä: Sysmän kunta maksaa toistaiseksi pitkäaikaistyöttömien työllistymisen edistämiseksi kuntalisää ehdot täyttävälle yhdistyksille, yrityksille ja seurakunnalle, lisäksi maksetaan ekstra-kuntalisää yhdistyksille toisen vuoden palkkatukeen oikeutetun henkilön työllistymisen tukemiseksi.
- Kuntouttava työtoiminta siirtyy kunnan omaksi toiminnaksi 1.1.2017, mutta se on sosiaali-toimen alaista ja sinne budjetoitu.
- TYP Monialainen yhteispalvelu, jolla tarkoitetaan yhteistoimintamallia, jossa TE-keskus, kunnat ja Kela yhdessä arvioivat yhteispalvelua tarvitsevien työttömien palvelutarpeet, suunnittelevat palvelut työllistymisen kannalta tarkoituksenmukaiseksi kokonaisuudeksi ja vastaavat yhdessä työttömien työllistymisprosessin etenemisestä ja seurannasta. Päijät-Hämeessä on kaksi yhteistä toimipistettä Lahdessa ja Heinolassa. Lisäksi jokainen kunta tarjoaa palvelua omissa toimipisteissään.

Muut palvelut

Oikeusturvapalvelut menot 11 000 €, velkaneuvonta (ostopalvelu Lahden kaupunki) ja löytöeläin-toiminta (ostopalvelu Päijät-Hämeen eläinsuojeluyhdistys ry).

KÄYTTÖTALOUS (excel-taulu)					
TOIMIELIN		Kunnanhallitus			
Tulosalue (sitova)		ELINKEINO- JA MAASEUTUPALVELUT			
Tulosityksikkö					
	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018 (1000 €)	TS 2019 (1000 €)
Talous					
Toimintatulot	86 622	50 330	47 790	23	23
Toimintamenot	-311 246	-283 658	-329 653	-275	-275
Toimintakate	-224 624	-233 328	-281 863	-252	-252

Tehtävän toiminta-ajatus:

Elinvoimaisuuden turvaaminen yrittäjämyönteisyyden kehittämällä, elinkeinoelämän tukemisella ja työllistymisen edistämällä. Vapaa-ajan asumisen ja matkailun sekä palvelujen markkinoinnin kehittäminen valtakunnallisen, maakunnallisen ja kunnan strategian mukaisesti.

Valtuuston asettamat sitovat tavoitteet

Elinvoimainen Sysmä	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> • Palvelu- ja yhteistyöverkostot sekä tuotteet kuntoon 	<ul style="list-style-type: none"> • Yhteydenpito yrittäjien kanssa
<ul style="list-style-type: none"> • Työvoimareservin ja työvoimatarpeen kohtaaminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Työllisyystilastot
<ul style="list-style-type: none"> • Vaikuttava markkinointiviestintä 	<ul style="list-style-type: none"> • Palaute asiakkailta ja potentiaalisilta

	asiakkailta sekä asukkailta ja vapaa-ajan asukkailta
<ul style="list-style-type: none"> • Sysmä – Hartola alueen yhteinen maaseutuasiamies Sysmässä 	<ul style="list-style-type: none"> • Asiakasmäärä ja palaute
<ul style="list-style-type: none"> • Kunnan elinkeinotoimen ja maakunnan maaseutuhallinnon yhteistyö 	<ul style="list-style-type: none"> • Yhteiset palaverit sekä asiakaskontaktit
<ul style="list-style-type: none"> • Joukkoliikenteen uudet mallit 	<ul style="list-style-type: none"> • Hankeseuranta

Vahva talous	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> • Hankkeiden maksimaalinen hyödyntäminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Hankkeiden toimenpiteiden kautta
<ul style="list-style-type: none"> • Alueellisten asiantuntijaorganisaatioiden hyödyntäminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Laaja organisaatioiden verkosto, kuntayhteyshenkilöpalaverit

Hyvät peruspalvelut	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> • Luontokohteiden kuntoon saattaminen esim. Kammiovuori (auttaa yritystoimintaa) (kyltitykset+parkkipaikka) 	<ul style="list-style-type: none"> • Pääosin hankkeiden toimesta
<ul style="list-style-type: none"> • Riittävät resurssit elinkeinoneuvonnassa sekä markkinoinnissa 	<ul style="list-style-type: none"> • Asiakaskontaktit, tilastot, hankeseuranta
<ul style="list-style-type: none"> • Maaseututukihallinnon lähipalvelupiste Sysmässä + sähköisten palvelujen tehokas käyttö 	<ul style="list-style-type: none"> • Tilastot • Maaseutuasiamiehellä aikaa tuottajien neuvontaan

Laadukas maaseutuelämä	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> • Kansainvälisyyden nostaminen kaikilla osa-alueilla 	<ul style="list-style-type: none"> • Mediavierailujen anti, artikkelit, yrittäjien tilastot, google analytics, some
<ul style="list-style-type: none"> • Leader hankkeiden hyödyntäminen kunnan alueella 	<ul style="list-style-type: none"> • Viestit mm. kylien ja järjestöjen aktiivisesta toiminnasta

Yhteen hiileen	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> • Yhteistyö yrittäjien kanssa ja yrittäjien kesken 	<ul style="list-style-type: none"> • Aamukahvitilaisuuksien järjestäminen yrityksissä, 2 syksyllä, 1-2 keväällä
<ul style="list-style-type: none"> • Suomi100 -yhteistyö 	<ul style="list-style-type: none"> • P-H liitto, sysmäläiset toimijat
<ul style="list-style-type: none"> • Toimiva yhteistyö Päijät-Hämeen maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueita hoitavan Asikkalan toimipisteen kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> • Keskustelut, tilastot

KÄYTTÖTALOUS (excel-taulu)					
TOIMIELIN		Kunnanhallitus			
Tulosalue (sitova)		ELINKEINO- JA MAASEUTUPALVELUT			
Tulosityksikkö		Elinkeinotoimi			
	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2017 (1000 €)	TS 2019 (1000 €)
Talous					
Toimintatulot	15 586	26 330	24 790		
Toimintamenot	-99 795	-127 094	-168 582	-113	-113
<i>Toimintakate</i>	-84 210	-100 764	-143 792	-113	-113

Tähän sisältyy Elinvoimaa ja palveluinnovaatiot esiselvityshanke 1.10.2016 – 28.2.2017 (31 000 €, Päijänne Leaderin osuus vähintään 90 %) vuoden 2017 osuus 12 000 €. Kuntaosuus jakaantuu Sysmän, Hartolan ja Pertunmaan kesken. Esiselvityshankkeella selvitetään maaseutukuntien yhteistyövalmiuksia uusiin toimintatapoihin ja palveluinnovaatioihin. Esiselvityksen kautta syntyville hankkeille haetaan erikseen määräraha.

Sysmä-Hartola elinkeinoyhteistyö päättyy 30.6.2017. Elinkeinotyöryhmän elinvoimaa parantavat toimenpiteet 20 000 €, käytetään kunnanhallituksen päättämiin kohteisiin.

Yleisinformaatio:

Elinvoimainen Sysmä

Vapaa-ajanasumisen lisääminen

Otamonportin markkinointi, Päijätsalo II ja III mahdollisen esimarkkinoinnin aloittaminen, osallistuminen OmaMökki -messuilla yhdessä Hartolan kunnan ja kummankin kunnan yrittäjien kanssa. Ilolan markkinointi heti, kun mahdollista.

Palveluverkostot ja tuotteet kuntoon

Yrittäjien tuottamat palvelut kuntoon. Matkailuyrittäjien tuotteet Citybreak-myyntijärjestelmään myyntiin.

Yrittäjien välisen yhteistyön kehittäminen ja tsemppaaminen paremmaksi – suora vaikutus kaikkien hyvinvointiin. Kansainvälisille markkinoille haluavien tuotteet koulitaan Lahti Regionin kv-hankkeessa

Vaikuttava markkinointiviestintä

Kunnasta suoraan lähtevä markkinointiviestintä pääosin sähköistä, omia esitteitä ei tehdä kuin pieni Hartola-Sysmä esite ja ollaan mukana yrittäjien Yksi Sysmä –oppaassa. Hyödynnetään emailerin uutiskirjeitä edelleen ja somea. Samoin hyödynnetään Lahti Regionin uutiskirjeitä ja markkinointiviestintää jakamalla somessa.

Vahva talous

Hankkeiden maksimaalinen hyödyntäminen

Reitit Menestykseen – Juotavan Hyvä Etelä-Päijänne (maisemareitin kehittäminen, todennäköisesti kokonaan uusi hanke, jossa mukana Päijät-Hämeen ja Keski-Suomen liitot, Etelä-Päijänteen esite, visitpajanne-sivuston kehittäminen blogialustoihin, palvelut laitettu kartalle. Salpauksen Luonto-ohjaaja ja kalastusopasopiskelijoiden opastuksia alueelle. 2017 Etelä-Päijänteen yhteinen aktiviteettien viikko-ohjelma kokeiluun, some-koulutus tulossa

Mennään metsään – LAMK, Kammiovuoren kehittäminen, 2017 pienimuotoista infran kehittämistä Leader-tuella 65%, esim. parkkipaikka, kyltit, 2017 tulee helikopterikamera-kuvaukset Kammiovuorelle

HYMY – Pro Agria, yrittäjille esim. erilaisia koulutuksia

Kansainvälinen tuotekehitys ja markkinointihanke – Lahti Region (tuonut jo nyt paikkakunnalle kv asiakkaita, kv mediavierailuja meille)

Salpausselkä Unesco Global Geopark, alkaa 2017 alussa, Rokuan mallin mukaan valtava

mahdollisuus kv-asiakkaiden saamiseksi, parasta Unescon statuksen hyödyntäminen kaikessa ja globaalissa verkostossa mukana oleminen. Geologia arkielämään!

Alueellisten asiantuntijaorganisaatioiden, kuten Lahti Regionin hyödyntäminen

Lahti Regionin kautta pystymme olemaan mukana hyvin monenlaisessa markkinoinnissa ja tilaisuudessa, esim. matkamessut menevät täysin LR:n kustannuksiin, OmaMökki messuihin saamme tukea heiltä, LR:n Citybreak-verkkokauppa on nyt mahdollista kaikkien saada linkkinä omille nettisivuilleen kustannuksitta.

Jäsenyys Lahti Regionissa on matkailun kehittämisen kannalta parasta mitä voi olla.

Markkinointikeinona some

Somen hyödyntäminen säästää euroja ja se on vielä tehokaskin. Joskus voisimme kokeilla maksullisia markkinointikampanjoita somessa?!

Hyvät peruspalvelut

Luontokohteiden kuntoon saattaminen (Kammiovuori ja Päijätsalo). Metsähallitus kyltittää Päijänteen kansallispuiston keväällä 2017, siten, että kyltit ovat jo Sysmän keskustasta asti. Kammiovuoren kehittäminen etenee Mennään Metsään –hankkeen kautta sekä uutena LEADER-hankkeena; uudet taulut parkkipaikalle, tauluun tarinaa Hiskiaan luolasta ja Lintasta ei pelkästään luonnosta ja kokonaan parkkipaikka uusittava, ulkokuussi parkkipaikan tuntumaan, penkkejä lepäämistä ja maisemien ihailua varten. Ylös ns eväiden syöntipaikka. Leader tuki 65%.

Matkailutuotteiden laadun parantaminen

Lahti region yhteistyö ja eri hankkeiden hyödyntäminen, yrittäjien ”paimentaminen” tuotteidensa kanssa ja joskus melko suoran palautteen antaminen. Matkailijalle kelpaa vain paras!

Uusien yritysten/palvelujen aikaansaaminen sekä olemassa olevien parantaminen ja tukeminen

Vaikeammin tehty kuin sanottu! Tiivis yhteistyö LAMK:in kanssa, josta potentiaalisia nuoria yrittäjiä

Laadukas maaseutuelämä

Kansainvälisyyden nostaminen kaikilla osa alueilla

Aktiivisuus kv-hankkeessa, kansainvälisessä kirjakyläverkostossa, Unescon Geopark-verkoston hyödyntäminen, Muistojeni kahvila –verkoston hyödyntäminen.

Some viestintää myös englanniksi vähintäinkin, jakaminen kv-verkostoissa

Yhteen hiileen

Lahti Region yhteistyön jatkaminen – Päijät-Hämeen kunnat yhdessä

Yhteistyö yrittäjien kesken, useampia aamukahvitapaamisia yrittäjien kanssa, syksyllä 2 ja keväällä 1-2

Suomi100 -yhteistyö – kulttuuritoimikunta ja Identiteettiryhmä yhdessä toimijoiden kanssa.

KÄYTTÖTALOUS		(excel-taulu)			
TOIMIELIN	Kunnanhallitus				
Tulosalue (sitova)	ELINKEINO- JA MAASEUTUPALVELUT				
Tulosityksikkö	Maaseututoimi				
	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018 (1000 €)	TS 2019 (1000 €)
Talous					
Toimintatulot	71 037	24 000	23 000	23	23
Toimintamenot	-211 451	-156 564	-161 410	-161	-161
Toimintakate	-140 414	-132 564	-138 410	-138	-138

Tehtävän toiminta-ajatus:

Maataloustukihallinnon rahoitus. Haja-asutuksen yhteyksien turvaaminen joukkoliikenteellä.

Informatiivinen mittaristo:

	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Tukea hakeneet maatilat	158	165	158	150	150
EU/kansalliset tuet milj. € yhteensä	6,5	6,4	6,4	6,4	6,4
Osallistuminen eri hankkeisiin	3	3	3	3	3

Yleisinformaatio:**Maaseutupalvelut**

Menot 82 166 €.

- Maataloushallintoa hoitavaa yksikköä eli Päijät-Hämeen maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueetta isännöi Asikkalan kunta. Tukihakemusten käsittely toimii etupäässä verkossa, mutta Sysmän kunnanvirastolla tulee olemaan Sysmä-Hartola alueen toimipiste, toistaiseksi v. 2018 loppuun. Maaseutuhallinnon tukijärjestelmää valvotaan ja seurataan Maaseutuviraston/Hämeen ELY-keskuksen toimesta. Maaseutuhallinto siirtyy maakunnalle v. 2019.
- Kylien kehittämishankkeita ohjataan Leader- rahoituksen piiriin jolloin kunnan osuus on n. 20 % kustannuksista. Näin osallistutaan Päijänne-LEADER hankkeisiin, osuus 25 000 €. Kylätoimikuntien toiminta 1 000 €.
- Sunnuntailehtien jakamiseen liittyvä kunnan osuus 50 % 8 000 €.

Joukkoliikenne

Tulot 23 000 €, menot 78 905 €. Lahden seudun joukkoliikennelausuntakunnan osuus, kutsutaksillinen, seutulippualennukset sekä kunnan tukema joukkoliikenne.

KÄYTTÖTALOUS		(excel-taulu)			
TOIMIELIN		Kunnanhallitus			
Tulosalue (sitova)		LOMITUSPALVELUT			
Tulosityksikkö					
	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018 (1000 €)	TS 2019 (1000 €)
Talous					
Toimintatulot	5 903 832	5 389 973	4 827 281	4 827	4 827
Toimintamenot	-5 723 158	-5 244 938	-4 708 387	-4 708	-4 708
<i>Toimintakate</i>	180 674	145 035	118 894	119	119

Tehtävän toiminta-ajatus:

Maatalousyrittäjien lomituspalvelulain ja Melan toimeksiantosopimuksen mukaiset lomituspalvelut Sysmän paikallisyksikön alueella.

Valtuuston asettamat sitovat tavoitteet

Elinvoimainen Sysmä / paikallisyksikkö	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> • Maaseudun yrittäjyyden edistäminen: Työvoimaresurssit tarvetta vastaavasti, 	<ul style="list-style-type: none"> • Lomitustilastot (vuosilomapv/yrittäjä)

työsuhteiset ja yrittäjälomittajat, hallinto	
<ul style="list-style-type: none"> Maakuntauudistuksessa tietoisuus lomituspalvelujen saatavuudesta, toiminnallisuudesta ja paikallisuudesta 	<ul style="list-style-type: none"> Non-sote valmisteluryhmän muistiot ja pöytäkirjat

Vahva talous	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Kunnan maksuvalmius tasapainossa: valtion myöntämät lomituspalvelujen ennakot vastaavat kustannuksia 	<ul style="list-style-type: none"> Ennakontarkistus kesäkuussa
<ul style="list-style-type: none"> Lomitusten järjestäminen kustannustehokkaasti 	<ul style="list-style-type: none"> Lomituspäivän hinta, vuositasolla vrt. valtakunnallinen keskiarvo
<ul style="list-style-type: none"> Toiminta lomituspalvelulain ja KVTES:n mukaisesti: täysi valtionkorvaus lomitustoimintaan 	<ul style="list-style-type: none"> Melan tarkastus, valtionkorvausselvitys

Hyvät peruspalvelut	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Henkilöstön osaaminen ja esimiestyö ajan tasalla 	<ul style="list-style-type: none"> Koulutuspäivät ja työkokoukset, lkm Hyvinvoiva lomittaja –projekti, yhteenve-to 6 kk välein
<ul style="list-style-type: none"> Asiakkaiden tasa-arvoisuus, palvelujen saatavuus 	<ul style="list-style-type: none"> Lomitustilastot alueittain Asiakastytyväisyyskysely
<ul style="list-style-type: none"> Asiakkaat ja työntekijät tietoisia oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan 	<ul style="list-style-type: none"> Tiedotus ja viestintä, tiedotteiden ja viestien lkm (kirjeet, emaileri, Tentrion, Facebook, yhteistoimintaryhmä)

Laadukas maaseutuelämä	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Toimivat, terveelliset ja työturvalliset työpaikat 	<ul style="list-style-type: none"> Tilakäynnit ennakkoon laaditun suunnitelman mukaisesti
<ul style="list-style-type: none"> Sähköiset palvelut toimivat 	<ul style="list-style-type: none"> Lomitusnetin käytön seuraaminen, etätyö hallinnossa

Yhteen hiileen	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Yhteistyö asiakkaiden kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> Yhteistoimintaryhmän kokous, 2 krt/v
<ul style="list-style-type: none"> Yhteistyöverkosto muiden maatilatalouden asiantuntijapalvelujen kanssa asiakkaiden eduksi 	<ul style="list-style-type: none"> Kontaktit eläinlääkäreihin, meijerin tuotantoneuvojiin, työterveyshuollon yhteistoimintaryhmän kanssa
<ul style="list-style-type: none"> Maaseudun kehittämiseen osallistuminen 	<ul style="list-style-type: none"> Hankkeiden ohjausryhmän kokoukset, muistiot

Informatiivinen mittaristo:					
	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Lomituspäivät yhteensä	27000	26125	21000	21000	21000
Lomitustilat	344	342	310	310	310
Vuosilomaoikeudet	515	527	475	475	475
Kunnallisessa lomituksessa olevat maatilat, %	94	93	90	90	90
Lomituspäivän nettohin-	max + 10%	max +10%	max +10%	max +10%	max +10%

nan poikkeama valtakunnallisesta ka, %					
Tiedotteet postitse, kunnan kotisivuilla, emaililla ja Facebookissa	Postitse 4 kpl, emaililla 5 kpl, Facebook ja Tentrion viestit	15	12	12	12

Yleisinformaatio:

Sysmän kunta hallinnoi Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen (Mela) toimeksiantosopimuksen mukaisesti maatalousyrittäjien lomituspalveluja v. 2016 oman kuntansa alueen lisäksi Asikkalan, Hartolan, Hollolan, Joutsan, Kuhmoisten, Kärkölan, Luhangan, Padasjoen, Pertunmaan ja Toivakan kunnan sekä Heinolan kaupungin alueella. Kuukausipalkkaisia maatalouslomittajia työsuhteessa on noin 75. Lisäksi on pitkiä määräaikaisia ja lyhytaikaisia lomittajien työsuhteita ja ostopalvelusopimuksia. Hallinnossa toimii viisi henkilöä.

Melan hallintoraha-arvio vuodelle 2017 on 14,19 €/pv. Laskentaperusteena on vuonna 2015 lomitetut päivät, joita oli 27 041,31 päivää, hallintoraha-arvio on 383 986,54 €. Vahvan talouden periaatteena on kattaa hallintorahalla käyttömenojen lisäksi vyörytetyt huonevuokrat ja toimistopalvelukustannukset sekä tarvittaessa ottaa lomitukseen alv-palautusta käyttöön.

Kunnallisessa lomituksessa on 94 % maataloista, joiden lomituksesta tekee noin 8 % ostopalvelulomittajia. Ostopalvelujen hankinnan toinen optiovuosi on käytössä, uuden tarjouskilpailun järjestämisestä päätetään vuoden aikana. Ostopalvelut yrittäjälomittajineen ovat tärkeä lomitusrasuri, jonka avulla turvataan lomituspalvelujen riittävyttä ja tuetaan elinvoimaa alueella.

Hyviin peruspalveluihin lomitukseen osalta tähtää kaksivuotinen työhyvinvointihanke maatalouslomittajille 1.3.2016-31.3.2018. Hanke toteutetaan yhteistyössä Työterveys Wellamo Oy:n kanssa. Melasta on saatu myönteinen ennakkopäätös kustannusten valtionkorvattavuudesta. Kaksi vuotta on jaettu neljään kuuden kuukauden jaksoon teemoittain. Teemat ovat fyysinen työhyvinvointi, psyykinen työhyvinvointi, ergonomia ja työelämävalmennus ja ravitsemus työkyvyn ylläpitäjänä. Jaksojen aikana lomittajien työkokoukset ja koulutukset järjestetään teeman mukaisesti. Toteutuksessa hyödynnetään JET-koulutuksessa olevien esimiesten oppimia osallistavia menetelmiä.

Uusien maakuntien monitoimialaisen toimeenpanon esivalmistelu käynnistyi Päijät-Hämeessä 19.8.2016. Elinvoimaisen Sysmän ja lomituspalvelujen paikallisyksikön edunvalvontaa tehdään osallistumalla valmisteluryhmän toimintaan.

KÄYTTÖTALOUS		(excel-taulu)			
TOIMIELIN	Kunnanhallitus				
Tulosalue (sitova)	MAA- JA METSÄTILAT				
Tulosityksikkö					
	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018 (1000 €)	TS 2019 (1000 €)
Talous					
Toimintatulot	173 327	42 000	43 000	43	43
Toimintamenot	-30 976	-21 520	-11 120	-11	-11
<i>Toimintakate</i>	142 352	20 480	31 880	32	32

Tehtävän toiminta-ajatus:

Kunnan maa- ja metsäalueiden tuottava hoito perustuu Metsänhoitoyhdistys Päijät-Hämeen laati-

maan metsäsuunnitelmaan vuosille 2015 - 2024. Suunnitelma valmistui helmikuussa 2016.

Informatiivinen mittaristo:

	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Metsäsuunnitelman mukaiset metsät ha	458,4	251,2	251,2	251,2	251,2
Vuokratut pellot ha	39,6	31,3	31,3	31,3	31,3

Yleisinformaatio:

Kunnan metsien hoito ostetaan tarpeen mukaan. Ei merkittävää puun myyntituottoa aikaisempien vuosien hakkuiden vuoksi. Kunta luovutti keväällä 2016 Sysmä Itte -säätölle n. 214,2 ha:n maa-alueet, joista metsäsuunnitelman mukaista metsämaata 207,2 ha. Päijätsalosta on odotettavissa puun myyntiä, kun kaavoitus käynnistyy.

KÄYTTÖTALOUS (excel-taulu)					
TOIMIELIN KUNNANHALLITUS					
Tulosalue (sitova) KAAVOITUS					
Tulosityksikkö					
	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018 (1000 €)	TS 2019 (1000 €)
Talous					
Toimintatulot	-1 415	1 600	100		
Toimintamenot	-64 588	-87 585	-97 021	-97	-97
<i>Toimintakate</i>	-66 003	-85 985	-96 921	-97	-97

Tehtävän toiminta-ajatus:

Maankäytön suunnittelua järjestetään lainmukaisesti kunnan valitseminen strategioiden mukaan.

Valtuuston asettamat sitovat tavoitteet

Elinvoimainen Sysmä	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Yrittäjien, asukkaiden ja vapaa-ajan asukkaiden osallistaminen ja toiveiden huomioiminen taajaman yleiskaavaa päivitettäessä. 	<ul style="list-style-type: none"> Asiakaskäynnit, yhteydenotot ja palaute
<ul style="list-style-type: none"> Asemakaavojen ajantasaisuuden arviointi ja päivitysaikataulu 	<ul style="list-style-type: none"> Tietojen kokoaminen raportiksi v. 2017 aikana.
<ul style="list-style-type: none"> Kirkon seudun asemakaavamuutoksen eteenpäin vieminen. 	<ul style="list-style-type: none"> Tavoitteena prosessin saattaminen ehdotusvaiheeseen asti v. 2017 aikana. Indikaattorit pitkällä tähtäimellä: selvitetään matkailutuloa, yöpymisten määrää, käyttöastetta ym. suunnittelualueella
<ul style="list-style-type: none"> Yksityisten maanomistajien ranta-asemakaavahankkeiden sekä rantayleiskaavamuutosten läpivienti. 	<ul style="list-style-type: none"> Seurataan kaavoituksen etenemistä hankekohtaisesti vuosittain.

Vahva talous

Tavoite	Seuranta
---------	----------

<ul style="list-style-type: none"> Päijätsalo II:n (ja III:n) kaavoittaminen myytäviksi lomarakennustonteiksi edistää vahvaa taloutta: Tavoite vuodelle 2017 on saada kaavoitus virallisesti viireille. 	<ul style="list-style-type: none"> Kaavoituksen vireilletulokuulutus ja OAS nähtäville vuoden 2017 aikana.
<ul style="list-style-type: none"> Ilola lihoiksi tavalla tai toisella. 	<ul style="list-style-type: none"> Päätös, halutaanko aluetta kehittää matkailualueena (mahdollista nykyisellä kaavalla) vai perinteisenä loma-asutusalueena (vaatii kaavamuutoksen)
<ul style="list-style-type: none"> Kaavoitukseen taksat 	<ul style="list-style-type: none"> Vertailu muihin vastaavanlaisiin kuntiin

Hyvät peruspalvelut	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Vallitseva kaavoitustilanne on mahdollisimman kattavasti saatavilla kunnan nettisivuilla ml. ranta-asemakaavat 	<ul style="list-style-type: none"> Netissä saatavilla olevien kaavojen kpl määrä vrt. kaikki lainvoimaiset kaavat. Asiakaspalaute

Laadukas maaseutuelämä	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Kaavoitusprosesseissa pyritään toteuttamaan toiveet myös vakituisen asumisen paikkojen osoittamisesta kyläalueille (vaikka pääasiassa kaavoitus haja-asutusalueella koskee loma-asumisen järjestämistä). 	<ul style="list-style-type: none"> ?
<ul style="list-style-type: none"> Päijätsalo II:n (ja III:n) kaavoittaminen: Tiivis ja yhteisöllinen vaihtoehto vapaa-ajantonttitarjontaan 	<ul style="list-style-type: none"> Kaavoituksen vireilletulokuulutus ja OAS nähtäville vuoden 2017 aikana.

Yhteen hiileen	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Kolmannen sektorin osallistaminen ja toiveiden huomioiminen taajaman yleiskaavaa päivitettäessä. 	<ul style="list-style-type: none"> Asiakaskäynnit, yhteydenotot ja palaute

Informatiivinen mittaristo:					
	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Kaavoitusprosessit	8	8-10	8-10	8-10	8-15

Yleisinformaatio:
<p>Kaavoituksen tehtävänä on tuottaa asema- ja yleiskaavoja, jotka toteuttavat kunnan strategisia tavoitteita vuorovaikutteisen suunnittelun keinoin. Kaavoituksella taataan viihtyisä, toimiva ja kestävän kehityksen mukainen asuin- ja toimintaympäristö. Omien kaavahankkeiden lisäksi kunta hoitaa yksityisten maanomistajien ranta-asemakaavahankkeiden hallinnollisen prosessin läpiviennin ja ohjauksen. Kaavoitukseen liittyviä palveluja ostetaan tarpeen mukaan myös ulkopuolisilta palveluntarjoajilta.</p>

KÄYTTÖTALOUS (excel-taulu)					
TOIMIELIN SIVISTYSLAUTAKUNTA					
Tulosalue (sitova)					
Tulosityksikkö					
	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018 (1000 €)	TS 2019 (1000 €)
Talous					
Toimintatulot	446 465	398 037	467 968	405	402
Toimintamenot	-6 514 471	-7 036 964	-7 160 521	-7 017	-6 986
<i>Toimintakate</i>	-6 068 006	-6 638 927	-6 692 553	-6 612	-6 584

Tehtävän toiminta-ajatus:

Sivistystoimi järjestää kuntalaisille heidän fyysistä, psyykkistä, sosiaalista, tiedollista ja taidollista kasvuun tukevia koulutus- ja muita sivistyspalveluja sekä päivähoitopalveluja.

Valtuuston asettamat sitovat tavoitteet

Elinvoimainen Sysmä	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Hyvälaatuiset peruspalvelut 	<ul style="list-style-type: none"> Asiakastyytyväisyys, laadun valvonta (kyselyt)
<ul style="list-style-type: none"> Tieto- ja viestintäteknikka tehokkaassa käytössä 	<ul style="list-style-type: none"> P-H seudullinen ja kunnallinen TVT-kehittämisryhmä vastuussa
Vahva talous	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Monipuoliset ja ajantasaiset peruspalvelut annetuilla resursseilla 	<ul style="list-style-type: none"> Kustannustehokkuus, neljännesvuosiseuranta
<ul style="list-style-type: none"> Hankerahojen hyödyntäminen 	<ul style="list-style-type: none"> Käytön raportointi
Hyvät peruspalvelut	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Laadukkaiden koulutus-, kulttuuri- ja muiden sivistyspalvelujen järjestäminen 	<ul style="list-style-type: none"> Seudulliset arviointikyselyt, asiakaspalaute, palvelujen käytön määrällinen seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Lukiokoulutus 	<ul style="list-style-type: none"> Sidoksissa koulutettavien määrään
Laadukas maaseutuelämä	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Tieto- ja viestintäteknikka tehokkaassa käytössä 	<ul style="list-style-type: none"> P-H seudullinen ja kunnallinen TVT-kehittämisryhmä vastuussa
<ul style="list-style-type: none"> Hyvälaatuiset peruspalvelut (koulutoimi, vapaa-aikatoimi, kulttuuri ja varhaiskasvatus) 	<ul style="list-style-type: none"> Asiakastyytyväisyys, laadun valvonta (kyselyt)
Yhteen hiileen	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Yhteistyön ja tiedottamisen kehittäminen 	<ul style="list-style-type: none"> Asukaspalautteet
<ul style="list-style-type: none"> Säilytetään nykyinen hyvä taso yhdistysyhteistyössä 	<ul style="list-style-type: none"> Tapaamiset

- Seudullinen yhteistyö kuntien kanssa

- Tulosten seuranta

KÄYTTÖTALOUS (excel-taulu)					
TOIMIELIN SIVISTYSLAUTAKUNTA					
Tulosalue (sitova) Sivistystoimen hallinto					
Tulosityksikkö					
	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018 (1000 €)	TS 2019 (1000 €)
Talous					
Toimintatulot	983	300	300	1	1
Toimintamenot	-68 213	-71 806	-74 882	-70	-70
<i>Toimintakate</i>	-67 230	-71 506	-74 582	-69	-69

Yleisinformaatio:

Hallintopalvelukeskus tuottaa sivistystoimen hallintopalvelut. Sivistyslautakunta voi kokouksissaan kuulla asiantuntijoita. Sysmän Yhtenäiskoulun ja Sysmän Lukion oppilasedustajia kuullaan heitä koskeissa asioissa. Suomi100-tilaisuuksien jaettaviin avustuksiin on varattu 5 000 €.

Informatiivinen mittaristo:

	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Lautakunnan kokousten lkm	9	11	10	10	10

KÄYTTÖTALOUS (excel-taulu)					
TOIMIELIN SIVISTYSLAUTAKUNTA					
Tulosalue (sitova) KOULUTOIMI					
Tulosityksikkö					
	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018 (1000 €)	TS 2019 (1000 €)
Talous					
Toimintatulot	143 069	145 724	181 361	181	181
Toimintamenot	-4 455 337	-4 820 733	-4 872 077	-4 865	-4 865
<i>Toimintakate</i>	-4 312 267	-4 675 009	-4 690 716	-4 684	-4 684

Valtuuston asettamat sitovat tavoitteet

Elinvoimainen Sysmä	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> • Toimivat ja terveelliset koulutilat 	<ul style="list-style-type: none"> • Asiakaspalaute, seuranta (tekninen ja terveystoimi)
<ul style="list-style-type: none"> • Lukiokoulutuksen jatkuminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Oppilasmäärän kehitys
<ul style="list-style-type: none"> • Kehitetään lukion toimintaa yhteistyössä muiden Etelä-Päijänteen lukioiden kanssa (etä- ja verkko-opetus) 	<ul style="list-style-type: none"> • Etä- ja verkkokurssien määrän ja osallistumisen seuranta

Vahva talous

Tavoite	Seuranta
---------	----------

<ul style="list-style-type: none"> Kustannustehokkaiden koulutus- ja muiden sivistyspalvelujen järjestäminen 	<ul style="list-style-type: none"> Tuntikehysvaraus oppilasmääräkehityksen mukaan
<ul style="list-style-type: none"> Opetussuunnitelmaa noudatetaan 	<ul style="list-style-type: none"> Seudullinen arviointikysely, kouluviranomaiset
<ul style="list-style-type: none"> Annetaan laadukasta lukiokoulutusta kustannustehokkaasti hyödyntäen maakunnallisen etälukion yhteistoimintaa. 	<ul style="list-style-type: none"> Tuntikehysvaraus oppilasmääräkehityksen mukaan

Hyvät peruspalvelut	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Laadukkaiden koulutus- ja muiden sivistyspalvelujen järjestäminen 	<ul style="list-style-type: none"> Seudulliset laadulliset arviointikyselyt
<ul style="list-style-type: none"> Yhteistyö koulutoimessa koulutoimen alaisten oppilaitosten kesken sekä alueellisten oppilaitosten kesken. 	<ul style="list-style-type: none"> Alueellisten ja yhteisten opettajien hyödyntäminen, yhteiset koulutukset
<ul style="list-style-type: none"> Tieto- ja viestintäteknikka tehokkaassa käytössä opettajilla ja oppilailla. 	<ul style="list-style-type: none"> Palaute oppilailta ja opettajilta keväällä, vastuu kunnallisella tv-ryhmällä
<ul style="list-style-type: none"> Markkinointisuunnitelma tehty lukion oppilasmäärän lisäämiseksi. 	<ul style="list-style-type: none"> Lukion oppilasmäärän kasvun kehitys
<ul style="list-style-type: none"> Kehitetään lukion toimintaa yhteistyössä muiden Etelä-Päijänteen lukioiden kanssa (etä- ja verkko-opetus) 	<ul style="list-style-type: none"> Etä- ja verkkokurssien määrän ja osallistumisen seuranta

Laadukas maaseutuelämä	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Toimivat ja terveelliset koulutilat 	<ul style="list-style-type: none"> Asiakaspalaute, seuranta (tekninen ja terveystoimi)
<ul style="list-style-type: none"> Lukiokoulutuksen jatkuminen 	<ul style="list-style-type: none"> Oppilasmäärän kehitys
<ul style="list-style-type: none"> Kehitetään lukion toimintaa yhteistyössä muiden Etelä-Päijänteen lukioiden kanssa (etä- ja verkko-opetus) 	<ul style="list-style-type: none"> Etä- ja verkkokurssien määrän ja osallistumisen seuranta.

Yhteen hiileen	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Seudullinen ja alueellinen yhteistyö kuntien kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> Yhteisten koulutusten määrien kehittyminen ja yhteiset opettajat

KÄYTTÖTALOUS (excel-taulu)					
TOIMIELIN		SIVISTYSLAUTAKUNTA			
Tulosalue (sitova)		KOULUTOIMI			
Tulosityksikkö		Peruskoulutus			
	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018 (1000 €)	TS 2019 (1000 €)
Talous					
Toimintatulot	142 096	144 724	180 111	180	180
Toimintamenot	-3 774 553	-4 058 275	-4 101 952	-4 099	-4 099
<i>Toimintakate</i>	-3 632 457	-3 913 551	-3 921 841	-3 919	-3 919

Tehtävän toiminta-ajatus:
Tuottaa oppivelvollisuusikäisille perusopetuslain mukaiset opetuspalvelut.

Informatiivinen mittaristo:	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Esiopetus *)						
käyttökustannukset(netto), t€	240	195				
oppilaita 20.9. <i>Huom.suun.vuodet informaatio</i>	32	22	18	25	21	21
käyttökustannukset(netto), €/opp.	7 512	8 852				
opetustunnit, lkm	1 512	1 490	1 431	1 430	1 431	1 431
käyttökustannukset(netto), €/opet.tunnit	159	131				
Perusopetus						
Opettajien lkm	36	35	34	33	31	30
käyttökustannukset(netto), t €	3 315	3 521	3 899	3 998	3 995	3 995
käyttökust.(netto) €/as.	809	872	976	1 018	1 031	1 044
oppilaita 20.9.	312	305	300	290	270	260
käyttökust.(netto), €/oppilas	10 625	11 546	12 998	13 785	14 796	15 365
opetustunnit, lkm	23 142	21 992	23 344	23 344	22 431	22 431
käyttökustannukset(netto, €/opetustunti	143	160	167			
Iltapäivätoiminnan osallistujamäärä			23	15	15	15
<i>Tuntikehys/oppilas:</i>						
Yhtenäiskoulu luokat 0-6			1,74	1,74	1,72	1,70
Nuoramoinen			1,91	1,91	1,91	1,91
Yhtenäiskoulu luokat 7-9				2,06	2,06	2,06
<p>*) Esiopetuksen kustannukset lasketaan vasta toteutuneen vuoden jälkeen tilastoitaessa. Esiopetuksen suunnitteluvuosille annetut tiedot ovat informaatiota. Kustannukset suunnitteluvuosina sisältyvät perusopetukseen ja jakajana oppilasmäärät ovat perusopetuksessa.</p> <p>Käyttökustannukset sisältävät taulukossa myös vyörytyserät, kotikuntakorvaukset vähennetään. Tilinpäätösluvut perustuvat tilastoon ja sen jakoon, iltapäivätoiminta ei tässä sisälly perusopetuksen kustannuksiin.</p>						

Yleisinformaatio:
<p>Peruskoulu käsittää Yhtenäiskoulun ja yhden kyläkoulun. Perusopetuslain mukaista esiopetusta annetaan perusopetuksen yhteydessä.</p> <p>Toteutetaan valtakunnallisen opetussuunnitelman perusteiden mukaista laadukasta opetusta. Peruskoulussa on 30 opettajaa ja seitsemän koulunkäyntiavustajaa.</p> <p>Kouluterveydenhoitaja on Yhtenäiskoululla joka päivä muutamin poikkeuksin. Koulukuraattori on Yhtenäiskoululla 2-3 päivää/vko. Kouluterveydenhuolto sekä koulukuraattoripalvelut sisältyvät Attendo Oy:ltä ostettuihin palveluihin ja kustannukset sisältyvät perusturvatoimen kustannuksiin.</p> <p>Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan tarjoaminen on osana koulujen toimintaa.</p> <p>Muilla paikkakunnilla olevien sysmälaisten kotikuntakorvausmenot -112 744 € ja Sysmässä opiskelevien muukuntalaisten tulot 167 111 €.</p>

KÄYTTÖTALOUS (excel-taulu)					
TOIMIELIN SIVISTYSLAUTAKUNTA					
Tulosalue (sitova) Koulutoimi					
Tulosityksikkö Keskiasteen koulutus					
	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018 (1000 €)	TS 2019 (1000 €)
Talous					
Toimintatulot	973	1 000	1 250	1	1
Toimintamenot	-651 125	-729 258	-739 425	-736	-736
<i>Toimintakate</i>	-650 152	-728 258	-738 175	-735	-735

KÄYTTÖTALOUS (excel-taulu)					
TOIMIELIN SIVISTYSLAUTAKUNTA					
Tulosalue (sitova) Koulutoimi					
Tulosityksikkö Keskiasteen koulutus, lukio					
	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018 (1000 €)	TS 2019 (1000 €)
Talous					
Toimintatulot	973	1 000	1 250	1	1
Toimintamenot	-618 851	-701 638	-718 445	-718	-718
<i>Toimintakate</i>	-617 878	-700 638	-717 195	-717	-717

Tehtävän toiminta-ajatus:

Lukiolain mukaiset lukio-opetuspalvelut.

Informatiivinen mittaristo:

Lukio	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
käyttökustannukset(netto), t €	587	636	710	729	729	729
käyttökust.(netto) €/as.	143	157	178	186	188	190
oppilaita 20.9.	51	49	48	43	43	43
käyttökust.(netto), €/oppilas	11 518	12 975	14 786	16 944	16 944	16 944
opetustunnit, lkm	4 156	4046	4148	4148	4148	4148
käyttökustannukset(netto, €/opetustunti	141	157	171	176	176	176
Lukio, kurssit/oppilas			3,27	3,27	3,27	3,30

Yleisinformaatio:

Kunnan oma lukio tarjoaa lukiolain mukaista laadukasta opetusta. Oppikirjatukeen on varattu 170 €/oppilas. Lisäksi pitkän matematiikan opiskelijat saavat digilaskimet. Lukion ensiluokkalaisille hankitaan käyttöön tietokoneet. Kurssitarjontaan otetaan tietokoneen perusohjelmistojen käytön opetus, koska oppilailla tulee olla valmius sähköiseen ylioppilaskirjoitukseen. Sähköisten yökokeiden toteuttaminen alkaa syksyllä 2016 (saksa, maantiede, filosofia). Lukiossa on neljä opettajaa.

Yleisinformaatio:

Ammatillisesta koulutuksesta kustannuksena on eläkemenoperusteiset Kuel-maksut 4 000 € sekä pieni varaus opiskeluhoillon psykologi- ja kuraattoripalvelujen järjestämisestä. Musiikkiopistotoiminnassa tavoitteena on musiikin perusopetuksen tarjoaminen. Hartolan musiikki-

koulu antaa taiteen perusopetuslain mukaisen musiikin perusopetuksen.
Musiikkioppilaitoksen menot sisältävät Heinolan musiikkiopiston ja Hartolan kansalaisopiston musiikkikoulun aiheuttamat maksusuudet yhteensä 16 400 €.

Informatiivinen mittaristo:					
	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Musiikkiopisto					
oppilasmäärä/Hartola	8	10	10	10	10
- opetustunnit/Hartola	347	380	396	396	396
oppilasmäärä/Heinola	9	9-12	10	10	10
-opetustunnit/Heinola	(vvt) 800	920	770	770	770

KÄYTTÖTALOUS (excel-taulu)					
TOIMIELIN SIVISTYSLAUTAKUNTA					
Tulosalue (sitova) Koulutoimi					
Tulosityksikkö Aikuiskoulutus, kansalaisopisto					
	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018 (1000 €)	TS 2019 (1000 €)
Talous					
Toimintatulot					
Toimintamenot	-29 658	-33 200	-30 700	-31	-31
<i>Toimintakate</i>	-29 658	-33 200	-30 700	-31	-31

Tehtävän toiminta-ajatus:

Tarjota kuntalaisille kansalaisopiston tarjoamaa harrastetoimintaa.

Informatiivinen mittaristo:					
	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Kansalaisopisto					
- opetustunnit	2 245	2 930	2 930	2 930	2 930
- oppilasmäärä (netto)	517	607	607	607	607

Yleisinformaatio:

Itä-Hämeen kansalaisopisto antaa ensisijaisesti yleissivistävää aikuiskoulutusta toimi-alueensa tarpeiden mukaisesti. Maksu Itä-Hämeen Opistolle 17 000 €.

KÄYTTÖTALOUS (excel-taulu)					
TOIMIELIN		SIVISTYSLAUTAKUNTA			
Tulosalue (sitova)		VAPAA-AIKATOIMI			
Tulosityksikkö					
	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018 (1000 €)	TS 2019 (1000 €)
Talous					
Toimintatulot	138 913	135 563	180 280	114	114
Toimintamenot	-879 292	-863 774	-956 417	-835	-835
<i>Toimintakate</i>	-740 379	-728 211	-776 137	-721	-721

KÄYTTÖTALOUS (excel-taulu)					
TOIMIELIN		SIVISTYSLAUTAKUNTA			
Tulosalue (sitova)		VAPAA-AIKATOIMI			
Tulosityksikkö					
Liikuntapalvelut					
	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018 (1000 €)	TS 2019 (1000 €)
Talous					
Toimintatulot	28 250	57 500	106 100	56	56
Toimintamenot	-273 298	-297 765	396 260	-296	-296
<i>Toimintakate</i>	-245 048	-240 265	502 360	-240	-240

Uimahalli otettiin kunnan talousarvioon 2016. V. 2017 hanke ”Lisää terveyttä harrastemahdollisuuksilla”

KÄYTTÖTALOUS (excel-taulu)					
TOIMIELIN		SIVISTYSLAUTAKUNTA			
Tulosalue (sitova)		VAPAA-AIKATOIMI			
Tulosityksikkö					
Nuorisotyö					
	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018 (1000 €)	TS 2019 (1000 €)
Talous					
Toimintatulot	66 603	64 063	52 180	35	35
Toimintamenot	-168 096	-168 937	-148 799	-130	-130
<i>Toimintakate</i>	-101 493	-104 874	-96 619	-95	-95

Valtuuston asettamat sitovat tavoitteet

Elinvoimainen Sysmä	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> • Monipuoliset ja toimivat liikuntapaikat ja -palvelut 	<ul style="list-style-type: none"> • Asiakaspalaute ja käyttäjämäärät
<ul style="list-style-type: none"> • Nuorten osallisuuden vahvistaminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Osallistujamäärät
<ul style="list-style-type: none"> • Nuorten kuuleminen päätöksenteossa 	<ul style="list-style-type: none"> • Nuvan kokousten määrät, aloitteet, lausunnot

Vahva talous	
Tavoite	Seuranta

<ul style="list-style-type: none"> • Riittävien resurssien tehokas käyttö 	<ul style="list-style-type: none"> • Neljännesvuosiseuranta
<ul style="list-style-type: none"> • Nuoriso- ja liikuntajärjestöjen avustuksilla varmistetaan monipuolinen harrastustoiminta 	<ul style="list-style-type: none"> • Järjestöjen avustushakemukset
<ul style="list-style-type: none"> • Hankerahoituksen mahdollisuudet 	<ul style="list-style-type: none"> • Hankeraportit

Hyvät peruspalvelut	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> • Helposti tavoitettavat ja hyvin hoidetut riittävät liikuntapaikat ja riittävästi ohjattua harrastustoimintaa 	<ul style="list-style-type: none"> • Asiakaspalaute
<ul style="list-style-type: none"> • Kuntalaisten toimintakyvyn ylläpitäminen ja sairauksien ennaltaehkäisy terveysliikunnan avulla, liikuntaneuvontapalvelut kuntalaisille 	<ul style="list-style-type: none"> • Liikuntaneuvonnan asiakastilastot
<ul style="list-style-type: none"> • Nuorisotakuun toteutuminen, etsivä nuorisotyö, nuorten työpajatoiminta 	<ul style="list-style-type: none"> • Vuosittaiset raportit AVI:oon
<ul style="list-style-type: none"> • Perusnuorisotyö yhdessä järjestöjen kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> • Toiminnan määrä

Laadukas maaseutuelämä	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> • Palvelut kaikkien kuntalaisten saavutettavissa 	<ul style="list-style-type: none"> • Asiakaspalaute
<ul style="list-style-type: none"> • Haja-asutusalueiden nuorten huomiointi joukkoliikenteessä (miten nuori pääsee aamulla kylälle, josta bussi lähtee ammattikouluun?) 	<ul style="list-style-type: none"> •

Yhteen hiileen	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> • Toimiva ja laaja yhteistyö järjestöjen kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> • Yhteiset, säännölliset tapaamiset vuosittain
<ul style="list-style-type: none"> • Seudullinen yhteistyö kuntien ja järjestöjen kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> • Säännölliset tapaamiset
<ul style="list-style-type: none"> • Huomioidaan Suomi 100v. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tapahtumat

Tehtävän toiminta-ajatus:
<p>Liikuntalain mukaisesti valtion ja kuntien tehtävänä on yleisten edellytysten luominen liikunnalle. Liikunnan järjestämisestä vastaavat pääasiassa liikuntajärjestöt. Kunnan tulee luoda edellytyksiä kuntalaisten liikunnalle kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä sekä terveyttä edistävää liikuntaa, tukemalla kansalaistoimintaa, tarjoamalla liikuntapaikkoja sekä järjestämällä liikuntaa ottaen huomioon myös erityisryhmät.</p> <p>Nuorisotyön toteuttamisesta vastaavat kunnat, nuorisoyhdistykset ja muut nuorisotyötä tekevät järjestöt. Nuorisotyötä ja -politiikkaa toteutetaan monialaisena yhteistyönä paikallisten viranomaisten sekä yhteistyössä nuorten, nuorisoyhdistysten ja muiden nuorisotyötä tekevien järjestöjen kanssa. Nuorisotyön tärkeä tehtävä on nuorten sosiaalinen vahvistaminen ja tukeminen, syrjäytymisen ehkäisy ja hyvinvoinnin parantaminen.</p>

Yleisinformaatio
Liikuntatoimen TA:ssa on varattu ostopalveluihin 42 000 €. Sysmän Sisu ry:ltä ostettaviin liikunta-

palveluihin 41 115 € sisältäen liikuntaneuvontapalvelut. Järjestöavustuksiin on varattu 23 000 euroa.

Liikuntatoimen menoissa 1.1. – 31.12.2017 ”Lisää terveyttä harrastemahdollisuuksilla” –hanke 100 000 €, johon saadaan Päijät-Hämeen liiton maakunnan kehittämistä rahaa 50 %. Huomioidaan kaiken ikäisten erityisryhmien tarpeet, tavoitteena edistää väestön henkistä, fyysistä ja sosiaalista hyvinvointia.

Uimahalli on ollut kunnan vuodesta 2016 alkaen. Se on jatkanut toimintaa Palvelutaloyhdistyksen luomalta hyvältä pohjalta. Kesäseisokin 2017 aikana hallilla suoritetaan peruskorjauksia.

Nuorten työpajatoimintaan on varattu työllisyysmäärärahoihin 43 370 €, valtionavustusta myönnetty 28 000 €. Etsivään nuorisotyöhön on varattu 43 748 €, valtionavustusta myönnetty 30 000 €, molempiin toimintoihin on palkattu työntekijä hankekauden ajaksi. Nuorten työpajan hankekausi on kesäkuun alusta toukokuun loppuun. Etsivän nuorisotyön hankekausi on elokuun alusta heinäkuun loppuun. Opintie –hanke on Salpauksen, Heinolan kaupungin sekä Sysmän ja Hartolan kuntien yhteistyöhanke, joka alkoi vuoden 2015 alussa ja jatkuu 30.6.2017 saakka, siihen varattu summa on 18 843 €, raha saadaan takaisin hankkeesta ja Hartolan kunnalta, koska työntekijä on Hartolan kanssa yhteinen, kunnan maksettavaksi jää 2400 €. Nuorisotyön avustuksiin on varattu 8000 €.

Informatiivinen mittaristo:					
	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Päijänne Areenan käyttöaste ilta- ja viikonloppukäyttö	65%	60%	60%	60%	60%
avustetut liikuntajärjestöt	7	6	7	7	7
liikuntaneuvonnan asiakaskäynnit	66	50	70	80	80
avustetut nuorisojärjestöt	10	10	10	10	10
kesän leirien/leiriläisten määrä	3/70	3/65	4/80	4/80	4/80
työpajanuorten määrä	25	20	20	20	20
etsivän nuorisotyön asiakkaiden määrä	20	20	20	20	20

KÄYTTÖTALOUS (excel-taulu)					
TOIMIELIN		SIVISTYSLAUTAKUNTA			
Tulosalue (sitova)		VAPAA-AIKATOIMI			
Tulosityksikkö		Kulttuuripalvelut			
	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018 (1000 €)	TS 2019 (1000 €)
Talous					
Toimintatulot	14 103	8 000	11 500	12	12
Toimintamenot	-115 609	-124 368	-122 090	-119	-119
<i>Toimintakate</i>	-101 506	-116 368	-110 590	-107	-107

Tehtävän toiminta-ajatus:

Tarjota kuntalaisille laadukkaat kulttuuripalvelut.

Kunnassa vakiintunutta kulttuurituotantoa ja järjestäjätahoja:

- Kirjakyläpäivät ja Kirjojen yö: Kirjakyläyhdistys ry
- Teatteritalon elokuvat: Sysmän 4-H -yhdistys
- Musiikkitapahtumat Suvisoitto ja Kirkko soi: Sysmän suvisoitto ry ja seurakunta
- Teatteri: Kuurina teatteri
- Itte-taide yhdistys: näyttelytoiminta vanhalla paloasemalla
- Sysmä seura

Kulttuuritoimikunta toimii tapahtumajärjestäjien yhteistyöelimenä ja kulttuuritoiminnan virittäjänä. Kirjasto ylläpitää kirjailijaresidenssi Villa Sarkian vierashuoltoa ja järjestää vieraiden esiintymiset.

Valtuuston asettamat sitovat tavoitteet

Elinvoimainen Sysmä	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> • Kunta tukee kulttuuritapahtumien järjestämistä antamalla harkinnanvaraisesti taloudellista tukea yhdistyksille ja järjestäjätahoille. 	<ul style="list-style-type: none"> • Määrärahaseuranta
<ul style="list-style-type: none"> • Kunta tarjoaa puitteet rauhalliseen työskentelyyn kirjailijaresidenssi Villa Sarkiassa. Kirjasto ylläpitää majoitusta ja järjestää vieraiden esiintymiset. Nuoren Voiman Liitto valitsee vieraat. 	<ul style="list-style-type: none"> • Käyttöaste, tapahtumat

Laadukas maaseutuelämä	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> • Kaiken ikäisiä tavoitettavia kulttuuritapahtumia ympäri vuoden 	<ul style="list-style-type: none"> • Kävijämäärät, palaute

Yhteen hiileen	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> • Kulttuuritoimijoiden yhteistyön ylläpito sekä yhteisöllisyyden lisääminen kulttuurin tekemisessä (kuntalaiset, nuoret ja nuorisoseurat, tapahtumat ja näkyvyys eri kanavissa). 	<ul style="list-style-type: none"> • Kulttuuritoimikunnan kokoukset, palaute

Yleisinformaatio:

Kulttuuripalvelut sisältävät kulttuuritoimen 106 990 € sekä elokuvatoiminnan 15 100 € menot. Kulttuuritoimen tehtävänä on luoda edellytykset kunnassa harjoitettavalle kulttuurityölle sekä järjestää taiteen perusopetus.

Kulttuuritoimen avustukset järjestöille yhteensä 47 300 €, siitä Sysmän Suvisoitto 35 000 €, Suomen Harmonikkamuseo 2 700 €, Sysmän MLL-yhdistys (musiikkileikkikoulutoimintaa varten) 2 600 €, Kirkko Soi 2 000 €, Kirjojen yö 1 000 €, Sysmä seuran kouluhistoriikki 3 000 €. Lisäksi avustukset yksityishenkilöille 350 €.

Kirjailijaresidenssi Villa Sarkian vuokrat ovat 12 100 € ja Teatteritalon vuokrat ovat 46 000 €.

Hallinto- ja sivistysjohtaja kokoaa kulttuurijärjestöt neljä kertaa vuodessa yhteisiin tapaamisiin, jossa järjestöt esittelevät toimintaansa ja tapahtumia ja jossa luodaan yhteenveto tapahtumista ja koordinoidaan tapahtumien ajankohtia.

Elokuvatoiminta: Elokuvia näytetään viikoittain, lukuun ottamatta kesäaika. Elokuvavalinnoissa pyritään huomioimaan eri ikäryhmät. Koulun, päiväkodin ja työpajojen kanssa tehdään yhteistyötä ja näin varmistetaan, että kaikki lapset ja nuoret pääsevät silloin tällöin nauttimaan elokuvatarjonnasta. Elokuvatoiminnan hoitaminen ostetaan Sysmän 4H:lta.

KÄYTTÖTALOUS (excel-taulu)					
TOIMIELIN SIVISTYSLAUTAKUNTA					
Tulosalue (sitova) VAPAA-AIKATOIMI					
Tulosityksikkö Kirjasto					
	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018 (1000 €)	TS 2019 (1000 €)
Talous					
Toimintatulot	29 957	6 000	10 500	11	11
Toimintamenot	-322 289	-272 704	-289 268	-289	-289
<i>Toimintakate</i>	-292 331	-266 704	-278 768	-278	-278

Tehtävän toiminta-ajatus:

Sysmän kunnankirjasto tuottaa ja tarjoaa kaikille asukkaille lakisääteiset tietoyhteiskunnan kirjastopalvelut kansallisten laatumien mukaisesti. Mahdollistamme tasavertaisen pääsyn verkkopalveluihin, kokoelmat ja tilat sivistyksen, kirjallisuuden ja taiteen harrastukseen sekä jatkuvaan tietojen taitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen.

Valtuuston asettamat sitovat tavoitteet

Kirjasto

Elinvoimainen Sysmä	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Kokoelmat, tilat ja laitteet ovat ajan- ja asianmukaiset. Peruskokoelman lisäksi saatavana e-aineistot 	<ul style="list-style-type: none"> Yleisten kirjastojen laatumien; käyttömäärät (tilat, laitteet, kokoelmat), asiakastytytyväisyys, palaute
<ul style="list-style-type: none"> Aktiivinen tietopalvelu 	<ul style="list-style-type: none"> Määrä

Vahva talous	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Riittävien resurssien harkittu ja tehokas käyttö 	<ul style="list-style-type: none"> Määrärahaseuranta
<ul style="list-style-type: none"> Seudullisesta kilpailutuksesta saatava etu aineistohankinnoissa, seutulainauksessa ja järjestelmäylläpidossa 	<ul style="list-style-type: none"> Hankinta- ja ylläpitosopimukset

Hyvät peruspalvelut	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Kuntalaiset kohtaavaa asiakaslähtöistä kirjastopalvelua 	<ul style="list-style-type: none"> Kyselyt, palaute
<ul style="list-style-type: none"> Henkilöstön osaaminen ja esimiestyö 	<ul style="list-style-type: none"> Työkokoukset, osallistumisaktiivisuus koulutukseen
<ul style="list-style-type: none"> Sähköisten palvelujen käytön opastus 	<ul style="list-style-type: none"> Opastettavien määrä

Laadukas maaseutuelämä	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Sysmäiläisen osaamisen esilletuonti 	<ul style="list-style-type: none"> Määrä (näyttelyt, tapahtumat)

<ul style="list-style-type: none"> • Tiedonhankinnan tukeminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Lainat, tietopalvelun käyttö
<ul style="list-style-type: none"> • Aineistot, tiedonhankinta, ajanvietto, tapahtumat ja kohtaamiset yhteisessä kirjastossa kaikille ikäryhmille 	<ul style="list-style-type: none"> • Kävijämäärä
<ul style="list-style-type: none"> • Kunta tarjoaa puitteet rauhalliseen työskentelyyn kirjailijaresidenssi Villa Sarkiassa. Kirjasto ylläpitää majoitusta ja järjestää vieraiden esiintymiset. Nuoren Voiman Liitto valitsee vieraat. 	<ul style="list-style-type: none"> • Käyttöaste, tapahtumat

Yhteen hiileen	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> • Yhdistystoiminnan esille saattaminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Määrä (näyttelyt, tapahtumat)
<ul style="list-style-type: none"> • Aktiivinen yhteistyö eri toimijoiden kanssa, Suomi 100 -juhlavuosi 	<ul style="list-style-type: none"> • Määrä (näyttelyt, tapahtumat)

Tavoitteet (numeraalisesti):					
	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Lainat/as.luku	15,5	15	16	16	16
Kirjastokäynnit	35 465	38 000	38 000	39 000	39 000
Verkkokäynnit	6 340	8 500	8 800	9 000	9 000
Villa Sarkian käyttöaste, asukasviikkoja	heinä-joulukuu 56 as.vko	100	100	100	100

Informatiivinen mittaristo:					
	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Henkilötyövuodet	4	3,4	3,8	3,8	3,8
Lainajien lkm/v	1 586	1 800	1 800	1 800	1 800
Aukiolotunnit/v	1 832	2 100	2 100	2 100	2 100
Kirjailijaesiintymiset	10	11	11	11	11

Yleisinformaatio:

Asianmukaisesti resursoitu ja ammattitaitoisesti hoidettu kirjasto edistää kaiken ikäisten kuntalaisten yleistä hyvinvointia ja kansalaisvalmiuksia tietoyhteiskunnassa. Kuntalaisten käytössä on tilat, asiakas- ja tietopalvelu, omat kokoelmat, tietokoneita sähköiseen asiointiin sekä laitteet kopiointiin ja digitointiin. Toukokuussa 2016 Päijät-Hämeen kirjastojen kokoelma- ja asiakastietokannat yhdistettiin ja siirryimme LASTU-kirjastokimppaan, mikä mahdollistaa lainauksen, maksuttomat varaukset ja seutukuljetuksen maakunnan kaikkien kirjastojen kokoelmista. Kirjastopalvelujen käytössä on 669 neliötä kokoelmille, tapahtumille, kokoontumiseen, lukemiseen ja olemiseen. Lehtilukusali on varustettu niin, että sitä voi käyttää omatoimisesti aukioloaikojen ulkopuolella. Kirjasto hallinnoi Sysmän kunnan osalta kirjailijaresidenssi Villa Sarkian asukas- ja tapahtumatoimintaa yhteistyössä Nuoren voiman liiton kanssa.

KÄYTTÖTALOUS (excel-taulu)					
TOIMIELIN		SIVISTYSLAUTAKUNTA			
Tulosalue (sitova)		VARHAISKASVATUS			
Tulosityksikkö					
	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018 (1000 €)	TS 2019 (1000 €)
Talous					
Toimintatulot	163 499	116 450	106 027	110	107
Toimintamenot	-1 111 629	-1 280 651	-1 257 145	-1 248	-1 217
<i>Toimintakate</i>	-948 130	-1 164 201	-1 151 118	-1 138	-1 110

Tehtävän toiminta-ajatus:

Sysmän kunnassa tarjotaan lapsiperheille laadukkaita varhaiskasvatuspalveluja. Varhaiskasvatus perustuu lasten huoltajien kanssa tehtävään yhteistyöhön, kasvatuskumppanuuteen.

Valtuuston asettamat sitovat tavoitteet**Elinvoimainen Sysmä**

Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Sähköisten palvelujen kehittäminen 	<ul style="list-style-type: none"> Neljännesvuosiseuranta

Vahva talous

Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Perustehtävään keskittyminen 	<ul style="list-style-type: none"> Arviointikyselyt
<ul style="list-style-type: none"> Resurssien harkittu tehokas käyttö 	<ul style="list-style-type: none"> Kustannusten neljännesvuosiseuranta
<ul style="list-style-type: none"> Varh.kasv.kehittämishankerahojen hyödyntäminen 	<ul style="list-style-type: none"> Hankeseuranta

Hyvät peruspalvelut

Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Asianmukaiset ja riittävät varhaiskasvatuspalvelut 	<ul style="list-style-type: none"> Seudulliset arviointikyselyt
<ul style="list-style-type: none"> Koulutettu, riittävä henkilöstö 	<ul style="list-style-type: none"> Koulutuspäivien seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Asianmukaiset toimintavälineet 	<ul style="list-style-type: none">

Laadukas maaseutuelämä

Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Ympäristökasvatuksen huomioiminen tutustuttamalla lapset kauniiseen, puhtaaseen luontoon 	<ul style="list-style-type: none"> Arviointikyselyt
<ul style="list-style-type: none"> Lasten liikuntataitojen kehittäminen Sysmän hyviä liikuntapaikkoja hyväksi käyttäen 	<ul style="list-style-type: none"> Arviointikyselyt

Yhteen hiileen

Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Yhteistyön kehittäminen muun sivistystoimen ja muiden kunnan ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> Arviointikyselyt
<ul style="list-style-type: none"> Perheiden osallistaminen toiminnan suunnitteluun ja arviointiin 	<ul style="list-style-type: none"> Arviointikyselyt

Informatiivinen mittaristo:					
	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Hoitopäiviä:					
Kastelli	7 644	9 000	8 000	8 000	8 000
Nuoramoisten ryhmäpp	1 994	2 000	1 900	1 600	1 600
Perhepäivähoito	1916	3 700	2 000	2 000	2 000
Ostopalvelu	90	550	300		

Yleisinformaatio:

Sysmän kunnassa varhaiskasvatuspalveluja annetaan päiväkotiki Kastellissa, Nuoramoisten ryhmäperhepäiväkodissa ja perhepäivähoitajien kotona. Perhepäivähoidon varahoito on päiväkotiki Kastellissa. Vuorohoitoa annetaan päiväkodissa ja vuorohoito perustuu huoltajien työaikoihin.

KÄYTTÖTALOUS (excel-taulu)					
TOIMIELIN		TEKNINEN LTK			
Tulosalue (sitova)					
Tulosityksikkö					
	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018 (1000 €)	TS 2019 (1000 €)
Talous					
Toimintatulot	4 628 643	4 970 930	3 910 800	3 913	3 915
Toimintamenot	-4 599 214	-4 924 813	-4 339 260	-4 304	-4 304
<i>Toimintakate</i>	29 429	46 117	-428 460	-391	-389

Teknisen toimen sisäisiin palveluihin kuulunut ravintohuolto siirtyy ulkoiselle toimijalle 1.1.2017. Sisäinen siivoustoimi on v. 2017 alkaen kohdistettu suoraan kiinteistöille.

Tehtävän toiminta-ajatus:

Tekninen palvelukeskus järjestää kunnan toiminnassa tarvittavat tukipalvelut. Tekninen palvelukeskus huolehtii tarvittavan infran ja kiinteistöjen ylläpidosta, rakennuttamisesta ja kehittämisestä. Lisäksi huolehditaan viranomaistoiminnan järjestämisestä lakisääteisesti.

Valtuuston asettamat sitovat tavoitteet

Elinvoimainen Sysmä	
Tavoite	Seuranta
• Joustavat palvelut	• Lupaprosessit, liittymäsopimukset
• Taloudellisuus toiminnoissa	• TA:n noudattaminen

Vahva talous	
Tavoite	Seuranta
• Energiankulutuksen hallitseminen	• Säästötoimenpiteiden tuloseuranta
• Henkilöresurssit balanssissa	• Tuloksellisuus ja työhyvinvointi
• Budjetissa pysyminen	• Kvarttaaliraportit

Hyvät peruspalvelut

Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Suunnitelmallinen ylläpito 	<ul style="list-style-type: none"> Mitoitukset, PTS:t, TA
<ul style="list-style-type: none"> Hallintokuntien tukipalveluiden saatavuus 	<ul style="list-style-type: none"> Sisäinen asiakaspalaute

Laadukas maaseutuelämä	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Asiakaspalvelun saatavuus 	<ul style="list-style-type: none"> Asiakaspalaute
<ul style="list-style-type: none"> Ympäristön tila 	<ul style="list-style-type: none"> Häiriöt minimiin

Yhteen hiileen	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Yleisötilaisuudet, tiedottaminen 	<ul style="list-style-type: none"> Yhteistyökumppanuudet, yhteisöllisyys

KÄYTTÖTALOUS (excel-taulu)					
TOIMIELIN		TEKNINEN LTK			
Tulosalue (sitova)		HALLINTO			
Tulosityksikkö					
	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018 (1000 €)	TS 2019 (1000 €)
Talous					
Toimintatulot	15 269	14 150	1 500	2	2
Toimintamenot	-259 465	-280 499	-279 031	-279	-279
Toimintakate	-244 196	-266 349	-277 531	-277	-277

Tehtävän toiminta-ajatus:

Teknisen toimen tehtävänä on rakentaa ja ylläpitää kuntalaisille toimiva, viihtyisä, taloudellinen, energiatehokas ja turvallinen työ-, asuin-, virkistys- ja liikenneympäristö.

Informatiivinen mittaristo:

	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Kokoukset	5	5	5	5	5
Käsitellyt asiat	47	50	50	50	50
Viranhaltijapäätökset	25				

Yleisinformaatio:

Organisaatio on suuntautunut toimimaan rakennuttaja-, valvonta ja tilaajatehtävissä. Huolehditaan lakisääteisistä viranomaistehtävistä sekä rakennuttamis- ja kunnossapito sekä kiinteistöpalveluista hallintokunnille.

KÄYTTÖTALOUS (excel-taulu)					
TOIMIELIN	TEKNINEN LTK				
Tulosalue (sitova)	YMPÄRISTÖNHOITO				
Tulosityksikkö					
	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018 (1000 €)	TS 2019 (1000 €)
Talous					
Toimintatulot	14 799	4 140	7 130	7	7
Toimintamenot	-367 507	-399 860	-392 060	-392	-392
Toimintakate	-352 709	-395 720	-384 930	-385	-385

Tehtävän toiminta-ajatus:

Ylläpidetään infrastruktuurin toimivuutta, alueiden yleistä viihtyvyyttä ja turvallisuutta sekä vesistön kuntoa.

Valtuuston asettamat sitovat tavoitteet

Elinvoimainen Sysmä	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Kaavakadut ja väylät liikennöitävässä kunnossa 	<ul style="list-style-type: none"> Hoitoluokituksen noudattaminen
<ul style="list-style-type: none"> Tonttiostajille palvelua, neuvontaa 	<ul style="list-style-type: none"> Asiakaspalaute

Vahva talous	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Investointeihin kustannus-hyöty – analyysi ennen päätöstä 	<ul style="list-style-type: none"> Yli 0,1 milj. hankkeet em. mainitaan
<ul style="list-style-type: none"> Tehokas kadun ylläpito 	<ul style="list-style-type: none"> Luokituksen noudattaminen

Hyvät peruspalvelut	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Talvikunnossapito väylille hoidettu 	<ul style="list-style-type: none"> Asiakaspalaute kohtuullista.

Laadukas maaseutuelämä	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Puistot hoidettuja 	<ul style="list-style-type: none"> Hoitoluokituksen seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Tiet kunnossa 	<ul style="list-style-type: none"> Yhteistyö ELY:n kanssa

Yhteen hiileen	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Vesistökuunnostusten huomioiminen 	<ul style="list-style-type: none"> Kunnostusraportit

Informatiivinen mittaristo:					
	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Venepaikat	80	80	80	80	80
Kunnossapidetyt puistot	15 ha	15 ha	15 ha	15 ha	15 ha
Ylläpidetyt tiet, m (sis. Suopellon kevyenl.väylä 5 km)	17 422	24 415	24 415	24 415	24 415
Torien kunn.pito, m2	3 300	3 300	3 300	3 300	3 300

Energijätettä	335 t				
Yksityistiekunnat kpl	101	103	103	103	103
Avustettavat km	279	274	274	274	274

Yleisinformaatio:

Ympäristöpalvelut sisältävät liikenneväylät, puistot, torit, laiturit, jätehuollon sekä järvien hapetukset. Lumenauraus ja lanaukset hoidetaan urakoitsijoiden toimesta. Kunta on Päijät-Hämeen Jätehuolto Oy:n osakas, jäteviranomaisena toimii seudullinen jätelautakunta. Tiejäoston menoista valtaosa on yksityistieavustuksia. Venepaikkojen vuokraustoiminta on sopimuksella yksityisellä toimijalla (Marinetek Marinas Oy).

KÄYTTÖTALOUS

(excel-taulu)

TOIMIELIN

TEKNINEN LTK

Tulosalue (sitova)

KIINTEISTÖT

Tulosityksikkö

	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018 (1000 €)	TS 2019 (1000 €)
Talous					
Toimintatulot	2 616 721	3 202 050	3 100 920	3 103	3 105
Toimintamenot	-2 266 515	-2 655 298	-3 066 810	-3 067	-3 067
<i>Toimintakate</i>	350 205	546 752	34 110	36	38

Tehtävän toiminta-ajatus:

Tekninen toimi vastaa kunnan kiinteistöjen rakennuttamisesta ja ylläpidosta.

Valtuuston asettamat sitovat tavoitteet

Elinvoimainen Sysmä	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Omat rakennukset asianmukaisessa kunnossa Turhista rakennuksista luovutaan harkitusti 	<ul style="list-style-type: none"> Julkisivukatselmuksent, asiakaspalaute Listaus rakennuskannasta lautakunnalle vuosittain

Vahva talous	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Kustannus-hyöty analyysi ennen investointipäätöstä Sisäisiin vuokriin siirtymistä Energialoudellisuus huomioidaan Ostopalvelujen harkittu käyttö Tyhjien kiinteistöjen kulujen minimointi 	<ul style="list-style-type: none"> Yli 0,1 milj. hankkeista maininta. analyysistä hankepäätöksessä Investointikohteista tuloraportointi Kustannusten kohdistaminen Säästötoimenpiteiden raportit Budjetissa pysyminen Talokohtainen raportointi, pidetään säilyvässä kunnossa

Hyvät peruspalvelut	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Resurssit kohdilleen Henkilöresurssit balanssissa Terveelliset, toimivat toimitilat 	<ul style="list-style-type: none"> Riittävästi määrärahaa Työtyytyväisyys, tuloksellisuus Käyttäjäpalaverit

Laadukas maaseutuelämä	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Rakennukset turvallisia ja terveellisiä 	<ul style="list-style-type: none"> Kuntotarkastusraportit, asiakastyytyväisyys

Yhteen hiileen	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Järjestöille harrastestiloja 	<ul style="list-style-type: none"> Omakustannehinnat

Yleisinformaatio:

Haasteena ovat tyhjat toimitilat ja vajaakäyttöiset asuinrakennukset, sekä rakennusten merkittävä korjausvelka. Yhtenäiskoulurakennuksessa ollaan vuokralla, mutta ylläpito on kunnan vastuulla. Kunnan laajaa kiinteistömassaa ylläpidetään ostopalveluin. Terveysasemarakennus on huonokuntoinen ja vanhanaikainen. Muutakin korjausrakennuttamisen tarvetta on paljon kuntakonsernin rakennuksissa. Asuinrakennukset ovat yhtiömuotoisia, kunta omistaa huoneistojen osakkeet ja Sysmän vuokratalot Oy -tytäryhtiön.

KÄYTTÖTALOUS				(excel-taulu)	
TOIMIELIN	TEKNINEN LTK				
Tulosalue (sitova)	LIIKELAITOKSET				
Tulosyksikkö	Vesihuoltolaitos				
	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018 (1000 €)	TS 2019 (1000 €)
Talous					
Toimintatulot	-557 468	515 530	530 500	531	531
Toimintamenot	-375 373	-228 160	-207 710	-208	-208
Toimintakate	-932 842	287 370	322 790	323	323

Tehtävän toiminta-ajatus:

Jätevesihuollon järjestäminen kunnan vesihuoltolaitoksen asiakkaille taloudellisesti ympäristölainsäädännön vaatimukset täyttävästi. Puhtaan veden tuottaminen ja toimittaminen elintarvikelainsäädännön mukaisesti.

Valtuuston asettamat sitovat tavoitteet

Elinvoimainen Sysmä	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Toimitusvarmuus toiminta-alueella Maltilliset taksat 	<ul style="list-style-type: none">

Vahva talous	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Tulos positiivinen Toiminta pitkäjänteistä Taksojen analyysi vuosittain 	<ul style="list-style-type: none"> Kateprosentti Investointilaskelmat Taksatarkistus tarvittaessa vuosittain

Hyvät peruspalvelut	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Vesilaitoksen toimintavarmuus hyvällä tasolla 	<ul style="list-style-type: none"> Katkokset, vedenlaatuanalyysit

• Kohtuulliset palvelut	• Vertailu ja kustannusrakenne huomioidaan
-------------------------	--

Laadukas maaseutuelämä	
Tavoite	Seuranta
• Puhdistamon päästöt rajalliset	• Lupaehtojen noudattaminen
• Vesiosuuskunnille myydään vettä	• Laskutustiedot

Yhteen hiileen	
Tavoite	Seuranta
• Vesiosuuskunnat, yhteistyö	• Tapaamiset

Tavoitteet: (numeraalisesti)					
	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Nettotulot, tavoite		113 000	113 000	113 000	113 000
Laskutettu vesi, m ³	147 757	125 000	125 000	125 000	125 000
Laskutettu jvesi, m ³	107 287	110 000	110 000	110 000	110 000
Puhdas vesi, €/m ³	(alv 0%) 1,45	1,45	1,45	1,45	1,45
Jätevesi, €/m ³	(alv 0%) 2,02	2,02	2,02	2,02	2,02

Yleisinformaatio:

Kunnalla on käytössä kaksi vedenottamo. Jätevedenpuhdistamo on täyttänyt sille asetetut puhdistusvaatimukset. Oma JV-puhdistamo pyritään pitämään toiminnassa ainakin 2035 asti. Vuonna 2016 saatu uusi ympäristölupa on voimassa toistaiseksi. Vesihuoltolaitos on 1.1.2016 alkaen kunnan taseyksikkö, josta laaditaan tilinpäätöksessä omat laskelmat. Sijoitetun pääoman korko on 5 %.

Haja-asutusalueen vesihuollosta vastaa neljä vesiosuuskuntaa. Haja-asutusalueille toimitusalueen ulkopuolelle ei ole tehty kunnan toimesta enää merkittäviä investointeja.

KÄYTTÖTALOUS		(excel-taulu)			
TOIMIELIN	TEKNINEN LTK				
Tulosalue (sitova)	SISÄISET PALVELUT				
Tulosityksikkö					
	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018 (1000 €)	TS 2019 (1000 €)
Talous					
Toimintatulot	1 249 095	1 125 060	164 400	164	164
Toimintamenot	-1 131 195	-1 181 885	-180 750	-181	-181
<i>Toimintakate</i>	117 900	-56 825	-16 350	-17	-17

Tässä enää kunnan omat kiinteistöhuoltajat (vesihuoltolaitos ja kiinteistöt) ns. työpalvelut. Vapolle myydään huolto- ja päivystyspalvelua.

Ravintohuoltopalvelut ostetaan 1.1.2017 alkaen ulkoiselta toimijalta tehostetun palveluasumisen taloon rakennettavasta keskuskeittiöstä. Ei ole enää sisäisissä palveluissa.

Omia siivoojia on vähän, siivouspalvelujen kustannukset ovat 2017 alkaen suoraan kiinteistöjen kustannuksissa.

Tehtävän toiminta-ajatus:

Tarjotaan muille hallintokunnille kohtuuhintaisia ja kilpailukykyisiä palveluja kiinteistönpitoon. Ylläpidetään päivystysrinkiä kiireellisten korjausten ja muiden palvelujen osalta.

Yleisinformaatio:

Sisäisiin palveluihin kuuluu työpalvelut koneineen. Tarjoaa myös huoltopäivystyksen kunnan kiinteistöille ja laitoksille.

KÄYTTÖTALOUS (excel-taulu)					
TOIMIELIN		TEKNINEN LTK			
Tulosalue (sitova)		YMPÄRISTÖ- JA RAKENNUSVALVONTA			
Tulosityksikkö					
	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018 (1000 €)	TS 2019 (1000 €)
Talous					
Toimintatulot	130 351	110 000	106 350	106	106
Toimintamenot	-154 275	-179 111	-212 899	-178	-178
<i>Toimintakate</i>	-23 924	-69 111	-106 549	-72	-72

Tehtävän toiminta-ajatus:

Kunnallinen rakennusvalvontatoiminta sekä ympäristötoimi järjestetään hyvällä asiakaspalvelulla taloudellisesti ja lainmukaisesti.

Valtuuston asettamat sitovat tavoitteet

Elinvoimainen Sysmä	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Jouheva lupaprosessi ympäristötoimissa ja rakennusvalvonnassa 	<ul style="list-style-type: none"> Asiakaspalvelukokemus, läpimenoaika Ympäristölupa/maa-aineslupa 6 kk (minimi 3 kk) Muut lausunnot/päätökset 1 kk, + mahdollinen kuulutusaika Lausunnot 2 vk Rakennuslupapäätökset 1 kk (täydellisestä hakemuksesta)
Vahva talous	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Omavaraisuusaste rakennusvalvonnassa Ympäristölupataksojen ajantasaisuus 	<ul style="list-style-type: none"> Kustannusvastaavuus Tavoite on pysyä annetussa budjetissa, mahdolliset lupamaksut alentavat kunnan maksuosuutta. Voidaan vaikuttaa vain vähän taksalla, koska maksullisia tarkastuksia ja päätöksiä on suhteellisen vähän verrattuna rakennusvalvontaan.
<ul style="list-style-type: none"> Maa-ainestaksa 	<ul style="list-style-type: none"> Kustannusvastaavuus
Hyvät peruspalvelut	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Jouheva lupaprosessi 	<ul style="list-style-type: none"> Läpimenoaika, tavoitettavuus - sähköpostiin ja puhelimeen vastaaminen

Laadukas maaseutuelämä	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Ympäristönsuojelu- ja valvonta tuloksellista. 	<ul style="list-style-type: none"> Valvontasuunnitelmaan merkityt vuositarkastukset tehty 100 %

Yhteen hiileen	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Yhdistysyhteistyö, Valistustyö 	<ul style="list-style-type: none"> Osallistutaan valtakunnallisiin ja seudullisiin tietoa levittäviin teemapäiviin: earth hour, jätevesi-, ympäristö- ja energiansäästöviikkoihin

Informatiivinen mittaristo:					
	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Rakennusluvut/kpl	128	140	150	150	150
Katselmukset/kpl	186	300	300	300	300
Ympäristötarkastukset/kpl	55	20	30	30	30
Näytteenotto/kpl	11	15	15	15	15

Yleisinformaatio:

Rakennustarkastus huolehtii rakentamisen neuvonnasta, rakennuslupien käsittelystä ja rakentamisen valvonnasta.

Vuonna 2017 ostetaan kiinteistöveroselvitystyö. Verottajan ja kunnan kiinteistötietokanta yhtenäistetään ja saatetaan ajan tasalle. Kiinteistörekisteri täydentyy ja kiinteistöverotus kohdentuu oikeudenmukaisesti omistajille.

Ympäristötoimen tehtävät muodostuvat pääosaltaan lakisääteisten ympäristönsuojelutehtävien hoitamisesta. Myös maa-ainesasiat kuuluvat ympäristötoimen hoidettavaksi. Itä-Hämeen ympäristötointa johdetaan keskitetysti Heinolasta ja Sysmän kunta hankkii palvelut sieltä ostopalveluina.

KÄYTTÖTALOUS (excel-taulu)					
TOIMIELIN PERUSTURVAPALVELUT					
Tulosalue (sitova)					
Tulosityksikkö					
	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018 (1000 €)	TS 2019 (1000 €)
Talous					
Toimintatulot			1 352 400	1 352	1 352
Toimintamenot	-16 100 996	-16 756 676	-17 378 300	-17 244	-17 244
<i>Toimintakate</i>	-16 100 996	-16 756 676	-16 025 900	-15 892	-15 892

Tehtävän toiminta-ajatus:

Sysmän kunta tilaa kuntalaisille vaikuttavat, oikea-aikaiset sekä oikein mitoitettut sosiaali- ja terveydenhoitopalvelut Attendo-konsernilta. Sysmän kunnan tavoitteena on säilyttää laadukkaat perusturvapalvelut lähipalveluna. Erikoissairaanhoidon palvelut tuottaa edelleen Päijät-Hämeen Hyvinvointikuntayhtymä, mutta erikoissairaanhoidon kustannusvastuu on sopimuskumppani Attendolla. Kunta tilaa edelleen ympäristöterveydenhuollon palvelut Päijät-Hämeen Hyvinvointikuntayh-

tymältä.

Tavoitteet ja toimintalinjat ovat Attendon ja kunnan sopimuksessa sekä erikoissairaanhoidon ja ympäristöterveydenhuollon palvelusopimuksissa.

Valtuuston asettamat sitovat tavoitteet

Elinvoimainen Sysmä	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Tarkoituksenmukaiset ja laadukkaat sotepalvelut lähipalveluna 	<ul style="list-style-type: none"> Palvelujen saatavuuden seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen yhdessä sotepalvelujen tuottajien kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> Johtoryhmän raportointi palvelujen vaikuttavuuden ja yleisen hyvinvoinnin kehittymisestä
<ul style="list-style-type: none"> Sosiaali- ja terveystalustyöpaikkojen säilyminen paikallisesti 	<ul style="list-style-type: none"> Alan yritystilastot

Vahva talous	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Sopimuksen mukaiset laadukkaat palvelut 	<ul style="list-style-type: none"> Johtoryhmän raportointi laatukriteerien toteutumisesta ja tuotantomäärien suhteesta arvioituun tarpeeseen

Hyvät peruspalvelut	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Sopimusten mukaiset laadukkaat palvelukriteerit täyttävät sotepalvelut 	<ul style="list-style-type: none"> Toiminnan arviointikäynnit
<ul style="list-style-type: none"> Henkilöstön pysyvyys 	<ul style="list-style-type: none"> Johtoryhmän raportointi henkilöstön tyytyväisyydestä

Laadukas maaseutuelämä	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Palvelut myös vapaa-ajan asukkaille 	<ul style="list-style-type: none"> Johtoryhmän raportointi asiakastyytyväisyyden seurannasta

Yhteen hiileen	
Tavoite	Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> Palvelutuotannon siirtyminen Attendolle onnistuneesti 	<ul style="list-style-type: none"> Johtoryhmän raportointi
<ul style="list-style-type: none"> Tiivis yhteistyö kaikkien sosiaali- ja terveystalustyöpaikkojen tuottajien sekä järjestöjen kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> Johtoryhmän raportointi

Yleisinformaatio:

Vuoden 2017 alusta sosiaali- ja terveystalustyöpaikkojen kunnalle tuottaa yksityinen toimija Attendo Oy. Attendon ja Sysmän kunnan sopimus on voimassa 10 + 10 vuotta (optiovuodet on hyväksytty kunnanvaltuustossa).

Attendo tuottaa sosiaali- ja perusterveydenhuollon palvelut ja on kustannusvastuussa erikoissairaanhoidosta. Attendon ja kunnan välisen sopimuksen hinta on kiinteä 16,2 miljoonaa euroa vuodessa ja josta saadaan ALV:n 130 a § mukainen vähennys. Hintaa tarkistetaan aikaisintaan vuonna 2019.

Kunnalle jää joistakin sosiaalihuollon tehtävistä tuotanto- ja kustannusvastuu. Tällaisia palveluja ovat kunnan viranomaistehtävät, omaishoidon tuki, kuntouttava työtoiminta, ehkäisevä ja täydentävä toimeentulotuki sekä kunnan maksettavaksi tuleva työmarkkinatuen osuus. Asiakasmaksut

tulevat kunnalle. Viranomaistehtäviä hoitavat Sysmän kunnan sosiaalihoitaja sekä osa-aikainen kansanterveystyön johtava lääkäri. Lisäksi kuntouttavan työtoiminnan ja toimeentulotuen päätöksiä varten perustettiin vastaavan ohjaajan sekä palvelusihteerin virka. Sopimus siirtyy Päijät-Hämeen maakunnalle vuoden 2019 alussa, mikäli maakuntauudistus toteutuu hallituksen kaavaillemalla tavalla.

KÄYTTÖTALOUS (excel-taulu)					
TOIMIELIN Perusturvapalvelut					
Tulosalue (sitova) SOSIAALI- JA PERUSTERVEYDENHUOLTO					
Tulosityksikkö					
	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018 (1000 €)	TS 2019 (1000 €)
Talous					
Toimintatulot			1 352 400	1 352	1 352
Toimintamenot	-10 706 531	-11 078 976	-11 846 300	-11 712	-11 712
<i>Toimintakate</i>	-10 706 531	-11 078 976	-10 493 900	-10 360	-10 360

Yleisinformaatio:

Pääasialliset kunnan ja Attendon välisessä sopimuksessa mainitut sosiaali- ja perusterveydenhuollon palvelut sekä kustannusvastuu erikoissairaanhoidosta sisältyvät Attendolle maksettavaan kiinteään 16,2 milj. euron osuuteen, josta saadaan ALV:n 130 a § mukainen vähennys. Ensimmäinen tilastovuosi tulee kertomaan kustannusten jakautuman. Sopimuksen mukaan kunnan tulot ja ovat sosiaali- ja terveystyöpalvelujen asiakasmaksut ja kunnan oman toiminnan menoja kunnan viranomaistehtävät, omaishoidon tuki, kuntouttava työtoiminta, ehkäisevä ja täydentävä toimeentulotuki sekä kunnan maksettavaksi tuleva työmarkkinatuen osuus. Sosiaali- ja perusterveydenhuollon menoihin sisältyy eläkemenoperusteisia Kuel-maksuja sekä varhe-maksuja n. 320 200 €. Palvelutuotannossa olevat omat kiinteistöt ovat sisäisellä vuokraosuudella.

KÄYTTÖTALOUS (excel-taulu)					
TOIMIELIN Perusturvapalvelut					
Tulosalue (sitova) ERIKOISSAIRAANHOITO					
Tulosityksikkö					
	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018 (1000 €)	TS 2019 (1000 €)
Talous					
Toimintatulot					
Toimintamenot	-5 182 396	-5 474 000	-5 327 000	-5 327	-5 327
<i>Toimintakate</i>	-5 182 396	-5 474 000	-5 327 000	-5 327	-5 327

Yleisinformaatio:

Erikoissairaanhoidon palvelut tuottaa Päijät-Hämeen Hyvinvointiyhtymä. Erikoissairaanhoidon kustannusvastuu on Attendolla ja sisältyy kunnan ja palveluntuottajan väliseen sopimukseen ja sopimushintaan. Vuoden 2017 menot on kunnan budjetissa 5 311 000 €, sisältää ensihoidon ja sairaankuljetuksen maksuosuuksia 459 000 € ja Akuutti24/päivystyskeskuksen osuuksia 452 000 €, varsinainen toiminta 4 400 000 €. Kustannukset perustuvat kunnan ja Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän välisiin palvelusopimusneuvotteluihin. Erikoissairaanhoidon sisältää eläkemenoperusteisia Kuel-maksuja 16 000 €.

KÄYTTÖTALOUS (excel-taulu)					
TOIMIELIN Perusturvapalvelut					
Tulosalue (sitova) YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO					
Tulosityksikkö					
	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018 (1000 €)	TS 2019 (1000 €)
Talous					
Toimintatulot					
Toimintamenot	-212 069	-203 700	-205 000	-205	-205
<i>Toimintakate</i>	-212 069	-203 700	-205 000	-205	-205

Yleisinformaatio:

Ympäristöterveydenhuollon palvelut tuottaa Päijät-Hämeen Hyvinvointikuntayhtymä. Ympäristöterveydenhuolto sisältää eläinlääkinnän ja ympäristöterveydenhuollon. Vuoden 2017 menot 178 000 €. Kustannukset perustuvat kunnan ja yhtymän välisiin palvelusopimusneuvotteluihin. Eläke-menoperusteisia Kuel-maksuja on 12 000 € ja eläinlääkinnän subventioita 15 000 €.

	Valtuusto 2017	Su 2018	Su 2019	TA+LTA 2016	Tp 2015	Ero 16/17	Ero %
1 KÄYTTÖTALOUS							
10 KESKUSVAALILAUTAKUNTA							
10 VAALIT							
* TULOT	0	12.000	14.000	0	7.337	0	0,0
* MENOT	10.605-	23.040-	12.825-	0	6.840-	10.605-	0,0
** NETTO	10.605-	11.040-	1.175	0	498	10.605-	0,0
* Laskennalliset menot	201-	0	0	0	0	201-	0,0
** Laskennalliset erät yhtee	201-	0	0	0	0	201-	0,0
*** Kaikki netto	10.806-	11.040-	1.175	0	498	10.806-	0,0
10 KESKUSVAALILAUTAKUNTA YHTEENSÄ							
* TULOT	0	12.000	14.000	0	7.337	0	0,0
* MENOT	10.605-	23.040-	12.825-	0	6.840-	10.605-	0,0
** NETTO	10.605-	11.040-	1.175	0	498	10.605-	0,0
* Laskennalliset menot	201-	0	0	0	0	201-	0,0
** Laskennalliset erät yhtee	201-	0	0	0	0	201-	0,0
*** Kaikki netto	10.806-	11.040-	1.175	0	498	10.806-	0,0
11 KUNNANVALTUUSTO							
11 KUNNANVALTUUSTO							
* MENOT	58.182-	52.782-	52.782-	48.394-	44.638-	9.788-	20,2
** NETTO	58.182-	52.782-	52.782-	48.394-	44.638-	9.788-	20,2
* Suunnitelmapoistot	9.435-	2.359-	0	9.943-	8.093-	508	5,1-
* Laskennalliset menot	1.653-	1.653-	1.653-	0	0	1.653-	0,0
** Laskennalliset erät yhtee	11.088-	4.012-	1.653-	9.943-	8.093-	1.145-	11,5
*** Kaikki netto	69.270-	56.794-	54.435-	58.337-	52.731-	10.933-	18,7
11 KUNNANVALTUUSTO YHTEENSÄ							
* MENOT	58.182-	52.782-	52.782-	48.394-	44.638-	9.788-	20,2
** NETTO	58.182-	52.782-	52.782-	48.394-	44.638-	9.788-	20,2
* Suunnitelmapoistot	9.435-	2.359-	0	9.943-	8.093-	508	5,1-
* Laskennalliset menot	1.653-	1.653-	1.653-	0	0	1.653-	0,0
** Laskennalliset erät yhtee	11.088-	4.012-	1.653-	9.943-	8.093-	1.145-	11,5
*** Kaikki netto	69.270-	56.794-	54.435-	58.337-	52.731-	10.933-	18,7
12 TARKASTUSLAUTAKUNTA							
12 TILINTARKASTUS							
* MENOT	21.032-	20.032-	20.032-	20.132-	17.823-	900-	4,5
** NETTO	21.032-	20.032-	20.032-	20.132-	17.823-	900-	4,5
* Laskennalliset menot	461-	461-	461-	0	0	461-	0,0
** Laskennalliset erät yhtee	461-	461-	461-	0	0	461-	0,0
*** Kaikki netto	21.493-	20.493-	20.493-	20.132-	17.823-	1.361-	6,8
12 TARKASTUSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ							
* MENOT	21.032-	20.032-	20.032-	20.132-	17.823-	900-	4,5
** NETTO	21.032-	20.032-	20.032-	20.132-	17.823-	900-	4,5
* Laskennalliset menot	461-	461-	461-	0	0	461-	0,0
** Laskennalliset erät yhtee	461-	461-	461-	0	0	461-	0,0
*** Kaikki netto	21.493-	20.493-	20.493-	20.132-	17.823-	1.361-	6,8
13 KUNNANHALLITUS							
13 KUNNANHALLITUS							
* MENOT	74.350-	72.750-	72.750-	81.800-	65.283-	7.450	9,1-
** NETTO	74.350-	72.750-	72.750-	81.800-	65.283-	7.450	9,1-

Sysmän kunta		Talousarvio ja suunnittelu				SIVU		2
INTIME/SISÄINEN LASKENTA		TILIVUOSI 012016-122016		KAUSI 102016	LASKENNALLINEN	02/12/16 16:27		
		Valtuusto 2017	Su 2018	Su 2019	TA+LTA 2016	Tp 2015	Ero 16/17	Ero %
*	Suunnitelmapoistot	0	0	0	2.972-	3.567-	2.972	100,0-
*	Laskennalliset menot	1.622-	1.622-	1.622-	0	0	1.622-	0,0
**	Laskennalliset erät yhteensä	1.622-	1.622-	1.622-	2.972-	3.567-	1.350	45,4-
***	Kaikki netto	75.972-	74.372-	74.372-	84.772-	68.850-	8.800	10,4-
14 YLEIS- JA HALLINTOPALVELUT								
*	TULOT	183.485	183.485	183.485	186.980	186.133	3.495-	1,9-
*	MENOT	1.467.068-	1.451.968-	1.451.968-	1.515.490-	1.469.361-	48.422	3,2-
**	NETTO	1.283.583-	1.268.483-	1.268.483-	1.328.510-	1.283.228-	44.927	3,4-
*	Suunnitelmapoistot	18.081-	10.869-	11.334-	14.860-	16.385-	3.221-	21,7
*	Laskennalliset tulot	340.780	340.779	340.779	108.438	125.159	232.342	214,3
*	Laskennalliset menot	31.266-	31.266-	31.266-	10.651-	12.292-	20.615-	193,5
**	Laskennalliset erät yhteensä	291.433	298.644	298.179	82.927	96.482	208.506	251,4
***	Kaikki netto	992.150-	969.839-	970.304-	1.245.583-	1.186.745-	253.433	20,3-
21 ELINKEINO- JA MAASEUTUPALVELUT								
*	TULOT	47.790	23.050	23.050	68.696	86.622	20.906-	30,4-
*	MENOT	329.653-	273.833-	273.833-	302.658-	311.246-	26.995-	8,9
**	NETTO	281.863-	250.783-	250.783-	233.962-	224.624-	47.901-	20,5
*	Laskennalliset menot	6.834-	6.834-	3.244-	2.005-	2.314-	4.829-	240,8
**	Laskennalliset erät yhteensä	6.834-	6.834-	3.244-	2.005-	2.314-	4.829-	240,8
***	Kaikki netto	288.697-	257.617-	254.027-	235.967-	226.938-	52.730-	22,3
25 LOMITUSPALVELUT								
*	TULOT	4.827.281	4.827.281	4.827.281	5.389.973	5.903.832	562.692-	10,4-
*	MENOT	4.708.387-	4.708.387-	4.708.387-	5.244.938-	5.723.158-	536.551	10,2-
**	NETTO	118.894	118.894	118.894	145.035	180.673	26.141-	18,0-
*	Laskennalliset menot	70.775-	70.775-	70.775-	10.763-	12.422-	60.012-	557,6
**	Laskennalliset erät yhteensä	70.775-	70.775-	70.775-	10.763-	12.422-	60.012-	557,6
***	Kaikki netto	48.119	48.119	48.119	134.272	168.251	86.153-	64,2-
27 MAA- JA METSÄTILAT								
*	TULOT	43.000	43.000	43.000	42.000	173.327	1.000	2,4
*	MENOT	11.120-	11.120-	11.120-	21.520-	30.976-	10.400	48,3-
**	NETTO	31.880	31.880	31.880	20.480	142.352	11.400	55,7
*	Laskennalliset menot	798-	798-	798-	0	0	798-	0,0
**	Laskennalliset erät yhteensä	798-	798-	798-	0	0	798-	0,0
***	Kaikki netto	31.082	31.082	31.082	20.480	142.352	10.602	51,8
57 KAAVOITUS								
*	TULOT	100-	100-	100-	1.600	1.415-	1.700-	106,3-
*	MENOT	97.021-	97.021-	97.021-	87.585-	64.588-	9.436-	10,8
**	NETTO	97.121-	97.121-	97.121-	85.985-	66.003-	11.136-	13,0
*	Laskennalliset menot	2.254-	2.254-	2.254-	858-	990-	1.396-	162,7
**	Laskennalliset erät yhteensä	2.254-	2.254-	2.254-	858-	990-	1.396-	162,7
***	Kaikki netto	99.375-	99.375-	99.375-	86.843-	66.993-	12.532-	14,4
13 KUNNANHALLITUS YHTEENSÄ								
*	TULOT	5.101.456	5.076.716	5.076.716	5.689.249	6.348.500	587.793-	10,3-
*	MENOT	6.687.599-	6.615.079-	6.615.079-	7.253.991-	7.664.612-	566.392	7,8-
**	NETTO	1.586.143-	1.538.363-	1.538.363-	1.564.742-	1.316.112-	21.401-	1,4
*	Suunnitelmapoistot	18.081-	10.869-	11.334-	17.832-	19.952-	249-	1,4
*	Laskennalliset tulot	340.780	340.779	340.779	108.438	125.159	232.342	214,3
*	Laskennalliset menot	113.549-	113.549-	109.959-	24.277-	28.019-	89.272-	367,7
**	Laskennalliset erät yhteensä	209.150	216.361	219.486	66.329	77.189	142.821	215,3
***	Kaikki netto	1.376.993-	1.322.002-	1.318.877-	1.498.413-	1.238.923-	121.420	8,1-

Sysmän kunta		Talousarvio ja suunnittelu				SIVU		3
INTIME/SISÄINEN LASKENTA		TILIVUOSI 012016-122016		KAUSI 102016	LASKENNALLINEN	02/12/16 16:27		
		Valtuusto 2017	Su 2018	Su 2019	TA+LTA 2016	Tp 2015	Ero 16/17	Ero %
30	SIVISTYSLAUTAKUNTA							
30	SIVISTYSLTK:N HALLINTO							
*	TULOT	300	300	300	300	983	0	0,0
*	MENOT	74.882-	68.882-	68.882-	71.806-	68.213-	3.076-	4,3
**	NETTO	74.582-	68.582-	68.582-	71.506-	67.230-	3.076-	4,3
*	Laskennalliset menot	2.073-	2.073-	2.073-	903-	1.043-	1.170-	129,6
**	Laskennalliset erät yhteensä	2.073-	2.073-	2.073-	903-	1.043-	1.170-	129,6
***	Kaikki netto	76.655-	70.655-	70.655-	72.409-	68.273-	4.246-	5,9
31	KOULUTOIMI							
*	TULOT	181.361	181.361	181.361	145.724	143.069	35.637	24,5
*	MENOT	4.872.077-	4.865.477-	4.865.467-	4.820.733-	4.455.337-	51.344-	1,1
**	NETTO	4.690.716-	4.684.116-	4.684.106-	4.675.009-	4.312.267-	15.707-	0,3
*	Suunnitelmapoistot	135.756-	115.728-	623-	142.280-	45.478-	6.524	4,6-
*	Laskennalliset tulot	20.828	20.828	20.828	20.497	20.314	331	1,6
*	Laskennalliset menot	92.779-	92.779-	92.779-	69.638-	77.034-	23.141-	33,2
**	Laskennalliset erät yhteensä	207.707-	187.679-	72.574-	191.421-	102.197-	16.286-	8,5
***	Kaikki netto	4.898.423-	4.871.795-	4.756.680-	4.866.430-	4.414.465-	31.993-	0,7
40	VAPAA-AIKATOIMI							
*	TULOT	180.280	113.500	113.500	135.563	138.913	44.717	33,0
*	MENOT	956.417-	834.574-	834.574-	863.774-	879.292-	92.643-	10,7
**	NETTO	776.137-	721.074-	721.074-	728.211-	740.379-	47.926-	6,6
*	Suunnitelmapoistot	58.997-	44.779-	0	58.897-	19.526-	100-	0,2
*	Laskennalliset menot	27.426-	27.426-	27.426-	16.015-	18.485-	11.411-	71,3
**	Laskennalliset erät yhteensä	86.423-	72.205-	27.426-	74.912-	38.011-	11.511-	15,4
***	Kaikki netto	862.560-	793.279-	748.500-	803.123-	778.389-	59.437-	7,4
45	VARHAISKASVATUS							
*	TULOT	106.027	109.550	107.300	116.450	163.499	10.423-	9,0-
*	MENOT	1.257.145-	1.247.645-	1.217.145-	1.280.651-	1.111.629-	23.506	1,8-
**	NETTO	1.151.118-	1.138.095-	1.109.845-	1.164.201-	948.130-	13.083	1,1-
*	Suunnitelmapoistot	8.962-	8.333-	7.639-	686-	856-	8.276-	1.206,4
*	Laskennalliset tulot	6.000	0	0	0	9.578	6.000	0,0
*	Laskennalliset menot	29.170-	23.170-	23.170-	3.556-	13.682-	25.614-	720,3
**	Laskennalliset erät yhteensä	32.132-	31.503-	30.809-	4.242-	4.960-	27.890-	657,5
***	Kaikki netto	1.183.250-	1.169.598-	1.140.654-	1.168.443-	953.091-	14.807-	1,3
30	SIVISTYSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ							
*	TULOT	467.968	404.711	402.461	398.037	446.465	69.931	17,6
*	MENOT	7.160.521-	7.016.578-	6.986.068-	7.036.964-	6.514.471-	123.557-	1,8
**	NETTO	6.692.553-	6.611.867-	6.583.607-	6.638.927-	6.068.006-	53.626-	0,8
*	Suunnitelmapoistot	203.715-	168.840-	8.262-	201.863-	65.860-	1.852-	0,9
*	Laskennalliset tulot	26.828	20.828	20.828	20.497	29.892	6.331	30,9
*	Laskennalliset menot	151.448-	145.448-	145.448-	90.112-	110.244-	61.336-	68,1
**	Laskennalliset erät yhteensä	328.335-	293.460-	132.882-	271.478-	146.211-	56.857-	20,9
***	Kaikki netto	7.020.888-	6.905.327-	6.716.489-	6.910.405-	6.214.217-	110.483-	1,6
50	TEKNINEN LAUTAKUNTA							
50	TEKNINEN HALLINTO							
*	TULOT	1.500	1.500	1.500	14.150	60.209	12.650-	89,4-
*	MENOT	279.031-	279.031-	279.031-	280.499-	304.348-	1.468	0,5-
**	NETTO	277.531-	277.531-	277.531-	266.349-	244.138-	11.182-	4,2
*	Laskennalliset menot	6.983-	6.983-	6.983-	6.562-	7.574-	421-	6,4
**	Laskennalliset erät yhteensä	6.983-	6.983-	6.983-	6.562-	7.574-	421-	6,4
***	Kaikki netto	284.514-	284.514-	284.514-	272.911-	251.712-	11.603-	4,3

Sysmän kunta		Talousarvio ja suunnittelu				SIVU		4
INTIME/SISÄINEN LASKENTA		TILIVUOSI 012016-122016		KAUSI 102016	LASKENNALLINEN	02/12/16 16:27		
		Valtuusto 2017	Su 2018	Su 2019	TA+LTA 2016	Tp 2015	Ero 16/17	Ero %
51	YMPÄRISTÖNHOITO							
*	TULOT	7.130	7.130	7.130	4.140	14.799	2.990	72,2
*	MENOT	392.060-	392.060-	392.060-	399.860-	367.507-	7.800	2,0-
**	NETTO	384.930-	384.930-	384.930-	395.720-	352.709-	10.790	2,7-
*	Suunnitelmapoistot	268.634-	269.727-	274.537-	268.698-	282.104-	64	0,0
*	Laskennalliset menot	8.082-	8.082-	8.082-	0	0	8.082-	0,0
**	Laskennalliset erät yhteensä	276.716-	277.809-	282.619-	268.698-	282.104-	8.018-	3,0
***	Kaikki netto	661.646-	662.739-	667.549-	664.418-	634.813-	2.772	0,4-
52	KIINTEISTÖT							
*	TULOT	3.100.920	3.103.120	3.105.120	3.202.050	2.616.721	101.130-	3,2-
*	MENOT	3.066.810-	3.066.810-	3.066.810-	2.655.298-	2.266.515-	411.512-	15,5
**	NETTO	34.110	36.310	38.310	546.752	350.205	512.642-	93,8-
*	Suunnitelmapoistot	260.462-	367.083-	505.995-	247.795-	419.140-	12.667-	5,1
*	Laskennalliset menot	54.630-	54.630-	54.630-	0	0	54.630-	0,0
**	Laskennalliset erät yhteensä	315.092-	421.713-	560.625-	247.795-	419.140-	67.297-	27,2
***	Kaikki netto	280.982-	385.403-	522.315-	298.957	68.935-	579.939-	194,0-
54	LIIKELAITOKSET							
*	TULOT	530.500	530.500	530.500	515.530	557.468	14.970	2,9
*	MENOT	207.710-	207.710-	207.710-	228.160-	375.373-	20.450	9,0-
**	NETTO	322.790	322.790	322.790	287.370	182.095	35.420	12,3
*	Suunnitelmapoistot	86.200-	99.282-	99.282-	65.907-	132.421-	20.293-	30,8
*	Laskennalliset menot	12.488-	12.488-	12.488-	4.383-	5.059-	8.105-	184,9
**	Laskennalliset erät yhteensä	98.688-	111.770-	111.770-	70.290-	137.480-	28.398-	40,4
***	Kaikki netto	224.102	211.020	211.020	217.080	44.614	7.022	3,2
55	SISÄISET PALVELUT							
*	TULOT	164.400	164.400	164.400	1.125.060	1.249.095	960.660-	85,4-
*	MENOT	180.750-	180.750-	180.750-	1.181.885-	1.131.195-	1.001.135	84,7-
**	NETTO	16.350-	16.350-	16.350-	56.825-	117.900	40.475	71,2-
*	Suunnitelmapoistot	0	0	0	3.532-	1.766-	3.532	100,0-
*	Laskennalliset menot	3.490-	3.490-	3.490-	0	0	3.490-	0,0
**	Laskennalliset erät yhteensä	3.490-	3.490-	3.490-	3.532-	1.766-	42	1,2-
***	Kaikki netto	19.840-	19.840-	19.840-	60.357-	116.134	40.517	67,1-
58	YMPÄRISTÖ- JA RAKENNUSVALVONTA							
*	TULOT	106.350	106.350	106.350	110.000	130.351	3.650-	3,3-
*	MENOT	212.899-	177.899-	177.899-	179.111-	154.275-	33.788-	18,9
**	NETTO	106.549-	71.549-	71.549-	69.111-	23.924-	37.438-	54,2
*	Suunnitelmapoistot	0	0	0	6.667-	0	6.667	100,0-
*	Laskennalliset menot	8.059-	8.059-	8.059-	2.691-	3.106-	5.368-	199,5
**	Laskennalliset erät yhteensä	8.059-	8.059-	8.059-	9.358-	3.106-	1.299	13,9-
***	Kaikki netto	114.608-	79.608-	79.608-	78.469-	27.031-	36.139-	46,1
50	TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ							
*	TULOT	3.910.800	3.913.000	3.915.000	4.970.930	4.628.643	1.060.130-	21,3-
*	MENOT	4.339.260-	4.304.260-	4.304.260-	4.924.813-	4.599.214-	585.553	11,9-
**	NETTO	428.460-	391.260-	389.260-	46.117	29.429	474.577-	1.029,1-
*	Suunnitelmapoistot	615.296-	736.092-	879.814-	592.599-	835.432-	22.697-	3,8
*	Laskennalliset menot	93.732-	93.732-	93.732-	13.636-	15.739-	80.096-	587,4
**	Laskennalliset erät yhteensä	709.028-	829.824-	973.546-	606.235-	851.171-	102.793-	17,0
***	Kaikki netto	1.137.488-	1.221.084-	1.362.806-	560.118-	821.742-	577.370-	103,1

Sysmän kunta		Talousarvio ja suunnittelu					SIVU		5
INTIME/SISÄINEN LASKENTA		TILIVUOSI 012016-122016 KAUSI 102016			LASKENNALLINEN		02/12/16 16:27		
		Valtuusto 2017	Su 2018	Su 2019	TA+LTA 2016	Tp 2015	Ero 16/17	Ero %	
60	PERUSTURVAPALVELUT								
61	SOSIAALI- JA PERUSTERV.HUOLTO								
*	TULOT	1.352.800	1.352.400	1.352.400	0	0	1.352.800	0,0	
*	MENOT	11.846.300-	11.712.220-	11.711.730-	11.078.976-	10.706.531-	767.324-	6,9	
**	NETTO	10.493.500-	10.359.820-	10.359.330-	11.078.976-	10.706.531-	585.476	5,3-	
*	Suunnitelmapoistot	62.143-	96.865-	96.032-	0	0	62.143-	0,0	
*	Laskennalliset menot	4.814-	4.814-	4.814-	910-	1.050-	3.904-	429,0	
**	Laskennalliset erät yhteensä	66.957-	101.679-	100.846-	910-	1.050-	66.047-	7.257,9	
***	Kaikki netto	10.560.457-	10.461.499-	10.460.176-	11.079.886-	10.707.581-	519.429	4,7-	
67	ERIKOISSAIRAANHOITO								
*	MENOT	5.327.000-	5.327.000-	5.327.000-	5.474.000-	5.182.396-	147.000	2,7-	
**	NETTO	5.327.000-	5.327.000-	5.327.000-	5.474.000-	5.182.396-	147.000	2,7-	
*	Laskennalliset menot	972-	972-	972-	0	0	972-	0,0	
**	Laskennalliset erät yhteensä	972-	972-	972-	0	0	972-	0,0	
***	Kaikki netto	5.327.972-	5.327.972-	5.327.972-	5.474.000-	5.182.396-	146.028	2,7-	
68	YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO								
*	MENOT	205.000-	205.000-	205.000-	203.700-	212.069-	1.300-	0,6	
**	NETTO	205.000-	205.000-	205.000-	203.700-	212.069-	1.300-	0,6	
*	Laskennalliset menot	778-	778-	778-	0	0	778-	0,0	
**	Laskennalliset erät yhteensä	778-	778-	778-	0	0	778-	0,0	
***	Kaikki netto	205.778-	205.778-	205.778-	203.700-	212.069-	2.078-	1,0	
60	PERUSTURVAPALVELUT YHTEENSÄ								
*	TULOT	1.352.800	1.352.400	1.352.400	0	0	1.352.800	0,0	
*	MENOT	17.378.300-	17.244.220-	17.243.730-	16.756.676-	16.100.996-	621.624-	3,7	
**	NETTO	16.025.500-	15.891.820-	15.891.330-	16.756.676-	16.100.996-	731.176	4,4-	
*	Suunnitelmapoistot	62.143-	96.865-	96.032-	0	0	62.143-	0,0	
*	Laskennalliset menot	6.564-	6.564-	6.564-	910-	1.050-	5.654-	621,3	
**	Laskennalliset erät yhteensä	68.707-	103.429-	102.596-	910-	1.050-	67.797-	7.450,2	
***	Kaikki netto	16.094.207-	15.995.249-	15.993.926-	16.757.586-	16.102.046-	663.379	4,0-	
1	K Ä Y T T Ö T A L O U S YHTEENSÄ								
*	TULOT	10.833.024	10.758.827	10.760.577	11.058.216	11.430.944	225.192-	2,0-	
*	MENOT	35.655.499-	35.275.991-	35.234.776-	36.040.970-	34.948.594-	385.471	1,1-	
**	NETTO	24.822.475-	24.517.164-	24.474.199-	24.982.754-	23.517.650-	160.279	0,6-	
*	Suunnitelmapoistot	908.670-	1.015.025-	995.442-	822.237-	929.336-	86.433-	10,5	
*	Laskennalliset tulot	367.608	361.607	361.607	128.935	155.051	238.673	185,1	
*	Laskennalliset menot	367.608-	361.407-	357.817-	128.935-	155.051-	238.673-	185,1	
**	Laskennalliset erät yhteensä	908.670-	1.014.825-	991.652-	822.237-	929.336-	86.433-	10,5	
***	Kaikki netto	25.731.145-	25.531.989-	25.465.851-	25.804.991-	24.446.986-	73.846	0,3-	

4. TULOSLASKELMAOSA

Laskelman sitovuus on summatason tarkkuus.

4.1. Tuloslaskelman tehtävä

Tuloslaskelmaosa osoittaa, miten tulo-rahoitus riittää palvelutoiminnan menoihin, korko- ja muihin rahoitusmenoihin sekä pitkävaikutteisen omaisuuden jaksottamisesta aiheutuviin poistoihin ja arvonalennuksiin.

4.2. Käyttötalouden osan liittyminen tuloslaskelmaosaan

Käyttötalouden toimintamenot summataan talousarvion tuloslaskelmaosaan toimintameneihin ja tulot toimintatuloihin. Toimintatulojen ja toimintamenojen erotus on toimintakate. Toimintakate osoittaa paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla, valtionosuuksilla ja muilla rahoitustuloilla. Kunnassa toimintakate on aina alijäämäinen. Samoin yhdistetään toimialueiden suunnitelmapoistot ja arvonalentumiset tuloslaskelman asianomaisille riveille.

4.3 Taloudelliset tavoitteet tuloslaskelmassa

- Veroprosentit maakunnan alhaisimmat ja kilpailukykyiset naapurikuntiin verrattuna
- Kunnan kokonaistalous vakaalla pohjalla.

4.4. Tuloslaskelmaosan määrärahat ja tuloarviot

4.4.1. Verotulot

	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Laskentaperusteet:					
Kaikkien kuntien aritmeettinen tuloveroprosentti	20,53	20,60	20,67		
Kaikkien kuntien keskimääräinen tuloveroprosentti*	19,83	19,87	19,91		
Tuloveroprosentti	19	19	19	19	19
Kiinteistöveroprosentit:					
Yleinen	0,90	0,90	0,95	0,95	0,95
Vakituinen asunto	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50
Muu kuin vakituinen asunto	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Yli 10 MVA voimalaitos (alle 10 MVA sovelletaan yleistä)	2,85	2,85	2,85	2,85	2,85
Talous					
Tulovero	9 269 983	8 671 000	8 805 000	8 688 000	8 972 000
Kiinteistövero	1 903 174	1 937 000	1 979 000	1 979 000	1 979 000
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 269 341	1 032 000	1 308 000	1 367 000	1 434 000
Yhteensä	12 442 498	11 640 000	12 092 000	12 034 000	12 385 000

*Maksuunpantavaa kunnallisveroa vastaavilla verotettavilla tuloilla painotettu.

Suunnitelmakauden veroperusteet päätetään vuosittain.

4.4.2. Valtionosuusjärjestelmä

4.4.2.1. Kunnan peruspalvelujen valtionosuus

Valtionosuusjärjestelmä uudistui 1.1.2015 lukien (He 38/2015 vp).

Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden perusteena ovat sosiaali- ja terveydenhuollon, esi- ja perusopetuksen ja yleisten kirjastojen laskennalliset kustannukset sekä asukaskohtaisen taiteen perusopetuksen ja kuntien yleisen kulttuuritoimen laskennalliset perusteet.

Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta (676/2014) tuli voimaan 1.1.2015. Sen mukaan peruspalvelujen laskennallisia kustannuksia koskee yksi yhteinen ikäryhmitys. Järjestelmään sovelletaan ikäryhmityksen lisäksi seuraavia kriteereitä: sairastavuus, työttömyysaste, kaksikielisyys, vieras-

kielisyy, asukastiheys, saaristoisuus ja koulutustausta.

Laskennallisen osan valtionosuus saadaan vähentämällä kuntakohtaisesta laskennallisten kustannusten yhteismäärästä kunnan omarahoitusosuus, joka on kaikille kunnille asukasta kohti yhtä suuri. Tämän lisäksi kunnalle myönnetään valtionosuutta lisäosien perusteella. Lisäosissa ei ole omarahoitusosuutta. Lisäosia ovat syrjäisyys, työpaikkaomavaraisuus ja saamelaisuus, saaristo-osakuntaisuus. Laskennallisten kustannusten ja lisäosien perusteena ovat vuosittain vahvistettavat perushinnat ikäryhmille, kriteereille ja lisäosille. Sairastavuus lasketaan sairastavuuskertoimen perusteella, jonka pohjana ovat tietyt kansansairaudet.

Peruspalvelujen valtionosuuden osana otetaan huomioon myös verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus. Kuntien tulopohjassa olevia eroja tasataan verotuloihin perustuvalla valtionosuuden tasauksella. Laskenta pohjautuu verohallinnon julkaisemiin verovuoden 2015 verotietoihin (22.8.2016). Verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasauksen laskennallisuudesta johtuen tasausta laskettaessa ei käytetä kunnan omaa veroprosenttia, vaan koko maan keskimääräistä veroprosenttia. Tästä johtuen yksittäisen kunnan tekemillä veroprosenttimuutoksilla ei ole vaikutusta kunnan saaman tasauslisän tai kunnan maksaman tasausvähennyksen määrään.

Peruspalvelujen alustava valtionosuusprosentti vuodelle 2017 on 25,23 % ja kunnan omarahoitusosuus on 3 620 euroa/asukas. Prosentti kuvaa kustannustenjakoa valtion ja kuntien välillä, ei kunnan saamaa valtionosuuden määrää. Ikäryhmien ja kriteereiden hinnat perustuvat valtion talousarvioesitykseen. Lopullinen päätös vuoden 2017 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta tehdään joulukuussa 2016.

4.4.2.2. Kotikuntakorvaukset

Opetuksen järjestäjä on oikeutettu kotikuntakorvaukseen oppilaan suorittaessa oppivelvollisuuttaan muussa kuin oman kotikuntansa esi- tai perusopetuksessa. Kotikuntakorvausten maksatus hoidetaan keskitetysti valtionosuusmaksatuksen yhteydessä. Kotikuntakorvausten perusosa (arvio 31.8.2016 6 574 €) on kaikille kunnille sama. Vuoden 2017 kotikuntakorvaukset perustuvat esi- ja perusopetuksen järjestäjien antamiin oppilasmäärätietoihin 31.12.2015 tilanteesta. (Tilastokeskuksen kotikuntakorvauskysely 1. - 20.2.2016).

4.4.2.3. Muut opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet

Kunnan kokonaisvaltionosuuden arvioimiseksi tulee ottaa huomioon myös opetus- ja kulttuuriministeriön osuus. Tämä osa lisärahoituksesta määräytyy oppilas- ja ylläpitäjäkohtaisesti. Tässä rahoituksessa laskentapäivä on entiseen tapaan syyskuun 20. päivä ja tarkistuspäivänä varainhoitovuoden syyskuun 20. päivä. Perusopetuksen lisärahoituksen piirissä ovat pidennetty oppivelvollisuus, lisäopetus, aineopetus, joustava perusopetus sekä aamu- ja iltapäivätoiminta. Muuta koulutusta on lukiokoulutus. Muuta toimintaa ovat liikunta, nuorisotyö, kansalaisopisto, taiteen perusopetus, teatterit, orkesterit ja museot. Muut opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet on Sysmälle aina negatiivinen erä omarahoitusosuudesta johtuen.

Talousarvioesityksen mukaan vuodelle 2016 laskettu valtionosuusprosentti on 28,91 %, vuodelle 2017 ei saatavissa ja kunnan asukaskohtainen omarahoitusosuus 260 euroa asukasta kohti. Prosentit kuvaavat kustannustenjakoa valtion ja kuntien välillä, ei kunnan saaman valtionosuuden määrää.

4.4.2.4 Valtionosuuden maksatus

Valtionosuusennakot maksetaan kunnalle kuukausierissä yhtenä kokonaisuutena. Kirjanpidossa valtionosuuksien lisäyksiin ja vähennyksiin sisältyvät kotikuntakorvausmenot ja -tulot on erotettava käyttötalouteen.

4.4.3. Valtionosuudet

Valtionosuudet yhteensä					
	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Peruspalvelujen vo:t	10 445 691	10 996 630	10 903 000	11 042 000	11 120 000
Verotuloihin perustuva tasaus	3 672 648	3 571 400	3 656 000	3 533 000	3 377 000
Järjestelmämuutoksen tasaus	265 884	56 770			
Opetus/kultt.toimen muut vo:t	-555 624	-512 000	-309 000	-365 000	-365 000
Yhteensä	13 828 599	14 112 000	14 250 000	14 210 000	14 132 000

Valtionosuuksiin vaikuttavat vuoden 2016 budjettiriihen leikkaukset sekä kilpailukyky-sopimus vähentävästi. Kuntakohtaisia vaikutuksia mm. tehtävämuutoksien vaikutuksesta ei ole saatavissa. Valtionosuuksissa kompensoidaan osa verovähennyksistä aiheutuvia veromenetyksiä.

Myös opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksissa on muutoksia kustannustenjaon tarkistuksissa ja yksikköhintaleikkauksissa, joita on vaikea arvioida kuntakohtaisesti.

4.4.4. Rahoitustuotot ja -kulut

	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Korkotuotot	100 916	43 100	100	100	100
Muut rahoitus- tuotot	22 705	16 600	100 300	100 300	100 300
Korkokulut	-13 766	-18 000	-15 000	-67 700	-71 400
Muut rahoituskulut	-21 302	-6 700	-7 500	-7 500	-7 500
Yhteensä	88 552	35 000	77 900	25 200	21 500

Kassasta tehtiin pitkäaikaisia sijoituksia 2015 vuoden lopulla 3,5 milj. €. Korkokulujen laskennassa on huomioitu, että suunnitelmakaudelle 2018 on merkitty lainan nosto 2 milj. € terveysaseman rakentamisen vuoksi.

Rahoitustuottojen ja -kulujen jälkeinen tuloslaskelman välitulos on vuosikate. Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, pitkäaikaisiin sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin.

4.4.5. Poistot ja arvonalennukset sekä satunnaiset erät

Suunnitelmapoistot					
	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Suunnitelmapoistot Arvon alentumiset	-929 336	-822 237	-908 670	-1 015 025	-995 442

Tilinpäätöksessä 2015 oli ylimääräisiä poistoja 224 000 €.

Poistosuunnitelman muutos on hyväksytty 8.9.2008. Satunnaisia eriä ei ole budjetoitu.

Satunnaisten erien jälkeinen välitulos on tilikauden tulos. Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa.

Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat tuloksenkäsittelyeriä. Ylijäämäinen tilikauden tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää tilinpäätöstä seuraavan vuoden tilinpäätöksessä edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- tai alijäämään. Ylijäämää lisääviä tai vähentäviä eriä ovat varausten ja rahastojen vähentäminen.

Tuloksenkäsittelyerät						
	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Poistoeron lisäys(-), vähennys(+)	-807 870	-1 306 850,82	168 000			
Varauksien lisäys(-), vähennys(+)	870 000	-521 641				

Vuoden 2015 tilinpäätöksessä investointivarauksia on jäljellä 3,1 milj. € ja kertynyttä poistovarausta jäljellä 2,1 milj. €.

Tuloksenkäsittelyerien jälkeinen tilikauden tulos on tuloslaskelman viimeinen rivi.

4.4.6. Talousarvion yli-/alijäämä

	TP 2015 (kertynyt)	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Yli-/alijäämät	+4 276 381	+150 809	+ 688 755	+737 011	+1 068 859

4.5. Alijäämän kattamisvelvollisuus

Kuntalain 110 §:ssä talousarvion ja –suunnitelman laadinnasta sanotaan, että talous-suunnitelman on oltava tasapainoinen ja ylijäämäinen.

Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee talous-suunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Sysmän kunnalla ei tässä vaiheessa ole kattamattomia alijäämiä, ylijäämän suuruus oli vuoden 2015 lopussa 4 276 380,85 €. Tulevina vuosina tulevat alijäämät katetaan ensisijaisesti aikaisemmilta vuosilta kertyneistä ylijäämistä, sen jälkeen on tehtävä muita alijäämän kattamistoimenpiteitä (esim. verotusperusteiden nosto, omaisuuden myynti ja käyttömenojen säästötoimenpiteet).

4.6. Tuloslaskelman tunnusluvut

Tunnusluvut					
	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuottojen %-osuus toimin-	28,78	25,48	25,71	25,78	25,82

takuluista					
Vuosikate % poistoista	305,81	97,99	175,80	172,61	207,38
Vuosikate % poistonalaisista investoinneista		42,63	61,77		
Vuosikate €	2 841 999	805 046	1 597 425	1 752 036	2 064 301
Vuosikate, €/asukas	703,81	202	407	452	540
Kertynyt yli/alijäämä	+4 276 381	+4 427 190	+5 115 945	5 852 956	6 921 815
Kertynyt yli/alijäämä, €/asukas	1 059	1 108	1 303	1 501	1 809
As. luku 31.12.	4 038	3 995	3 927	3 874	3 826

Tunnuslukujen laskennassa on asukaslukuna suunnitelmavuosilla käytetty samaa, mitä Kuntaliitto on käyttänyt veroennusteissaan, se on johdettu Tilastokeskuksen väestöennusteesta.

 Valtuusto 2017 Su 2018 Su 2019 TA+LTA 2016 Tp 2015 Ero 16/17 Ero %

TULOSLASKELMA (ulkoiset tilit)

TOIMINTATUOTOT								
*	Myyntituotot	5.243.006	5.239.492	5.241.492	6.111.689	6.684.941	868.683-	14,2-
*	Maksutuotot	2.000.000	2.000.000	1.998.000	839.500	1.027.572	1.160.500	138,2
*	Tuet ja avustukset	251.868	178.985	178.735	215.625	255.382	36.243	16,8
*	Muut toimintatuotot	1.096.550	1.098.750	1.100.750	1.392.802	1.538.807	296.252-	21,3-
**	Toimintatuotot	8.591.424	8.517.227	8.518.977	8.559.616	9.506.702	31.808	0,4
**	Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	3.139	0	0,0
TOIMINTAKULUT								
*	Henkilöstökulut							
	Palkat ja palkkiot	6.881.333-	6.793.876-	6.786.176-	7.280.767-	7.630.033-	399.434	5,5-
	Henkilösivukulut							
*	Eläkekulut	2.044.558-	2.025.245-	2.024.545-	2.384.836-	2.443.773-	340.278	14,3-
*	Muut henkilösivukulut	423.248-	418.330-	417.595-	420.890-	476.255-	2.358-	0,6
*	Palvelujen ostot	19.730.746-	19.518.226-	19.511.596-	19.645.462-	19.501.481-	85.284-	0,4
*	Aineet, tarvikkeet, ta	910.215-	895.715-	895.265-	1.267.930-	1.287.515-	357.715	28,2-
*	Avustukset	1.117.250-	1.097.250-	1.077.250-	917.850-	742.790-	199.400-	21,7
*	Muut toimintakulut	2.306.549-	2.285.749-	2.280.749-	1.624.635-	945.644-	681.914-	42,0
**	Toimintakulut	33.413.899-	33.034.391-	32.993.176-	33.542.370-	33.027.490-	128.471	0,4-
	TOIMINTAKATE	24.822.475-	24.517.164-	24.474.199-	24.982.754-	23.517.650-	160.279	0,6-
**	Verotulot	12.092.000	12.034.000	12.385.000	11.640.000	12.442.498	452.000	3,9
**	Valtionosuudet	14.250.000	14.210.000	14.132.000	14.112.800	13.828.599	137.200	1,0
Rahoitustuotot ja -kulut								
*	Korkotuotot	100	100	100	43.100	100.916	43.000-	99,8-
*	Muut rahoitustuotot	100.300	100.300	100.300	16.600	22.705	83.700	504,2
*	Korkokulut	15.000-	67.700-	71.400-	18.000-	13.766-	3.000	16,7-
*	Muut rahoituskulut	7.500-	7.500-	7.500-	6.700-	21.302-	800-	11,9
**	Rahoitustuotot ja -kulut	77.900	25.200	21.500	35.000	88.552	42.900	122,6
	VUOSIKATE	1.597.425	1.752.036	2.064.301	805.046	2.841.999	792.379	98,4
Poistot ja arvonalentumiset								
*	Suunn.mukaiset poistot	908.670-	1.015.025-	995.442-	822.237-	929.336-	86.433-	10,5
Satunnaiset erät								
	TILIKAUDEN TULOS	688.755	737.011	1.068.859	17.191-	1.912.663	705.946	4.106,5-
*	Poistoeron lis.(-)tai väh	0	0	0	168.000	1.306.851-	168.000-	100,0-
*	Varausten lis.(-)tai väh.	0	0	0	0	521.641-	0	0,0
	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJ	688.755	737.011	1.068.859	150.809	84.171	537.946	356,7

Sysmän kunta		Talousarvio ja suunnittelu				SIVU		1
INTIME/SISÄINEN LASKENTA		TILIVUOSI 012016-122016		KAUSI 102016	LASKENNALLINEN	02/12/16 16:08		
	Valtuusto 2017	Su 2018	Su 2019	TA+LTA 2016	Tp 2015	Ero 16/17	Ero %	
TUOSLASKELMA (mukana sis.tilit)								
TOIMINTATUOTOT								
*	Myyntituotot	5.414.506	5.410.992	5.412.992	6.741.801	7.335.579	1.327.295-	19,7-
*	Maksutuotot	2.000.000	2.000.000	1.998.000	839.500	1.028.242	1.160.500	138,2
*	Tuet ja avustukset	251.868	178.985	178.735	215.625	268.847	36.243	16,8
*	Muut toimintatuotot	3.166.650	3.168.850	3.170.850	3.261.290	2.795.138	94.640-	2,9-
**	Toimintatuotot	10.833.024	10.758.827	10.760.577	11.058.216	11.427.806	225.192-	2,0-
**	Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	3.139	0	0,0
TOIMINTAKULUT								
Henkilöstökulut								
*	Palkat ja palkkiot	6.881.333-	6.793.876-	6.786.176-	7.280.767-	7.630.033-	399.434	5,5-
Henkilösivukulut								
*	Eläkekulut	2.044.558-	2.025.245-	2.024.545-	2.384.836-	2.443.773-	340.278	14,3-
*	Muut henkilösivukulut	423.248-	418.330-	417.595-	420.890-	476.255-	2.358-	0,6
*	Palvelujen ostot	19.882.196-	19.669.676-	19.663.046-	20.252.324-	20.134.147-	370.128	1,8-
*	Aineet, tarvikkeet, ta	930.265-	915.765-	915.315-	1.291.180-	1.319.103-	360.915	28,0-
*	Avustukset	1.117.250-	1.097.250-	1.077.250-	917.850-	742.790-	199.400-	21,7
*	Muut toimintakulut	4.376.649-	4.355.849-	4.350.849-	3.493.123-	2.202.493-	883.526-	25,3
**	Toimintakulut	35.655.499-	35.275.991-	35.234.776-	36.040.970-	34.948.594-	385.471	1,1-
TOIMINTAKATE								
		24.822.475-	24.517.164-	24.474.199-	24.982.754-	23.517.650-	160.279	0,6-
**	Verotulot	12.092.000	12.034.000	12.385.000	11.640.000	12.442.498	452.000	3,9
**	Valtionosuudet	14.250.000	14.210.000	14.132.000	14.112.800	13.828.599	137.200	1,0
Rahoitustuotot ja -kulut								
*	Korkotuotot	100	100	100	43.100	100.916	43.000-	99,8-
*	Muut rahoitustuotot	115.300	115.300	115.300	31.600	77.001	83.700	264,9
*	Korkokulut	15.000-	67.700-	71.400-	18.000-	13.766-	3.000	16,7-
*	Muut rahoituskulut	22.500-	22.500-	22.500-	21.700-	75.599-	800-	3,7
**	Rahoitustuotot ja -kulut	77.900	25.200	21.500	35.000	88.552	42.900	122,6
VUOSIKATE								
		1.597.425	1.752.036	2.064.301	805.046	2.841.999	792.379	98,4
Poistot ja arvonalentumiset								
*	Suunn.mukaiiset poistot	908.670-	1.015.025-	995.442-	822.237-	929.336-	86.433-	10,5
Satunnaiset erät								
TILIKAUDEN TULOS								
		688.755	737.011	1.068.859	17.191-	1.912.663	705.946	4.106,5-
*	Poistoeron lis.(-)tai väh	0	0	0	168.000	1.306.851-	168.000-	100,0-
*	Varausten lis.(-)tai väh.	0	0	0	0	521.641-	0	0,0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJ)								
		688.755	737.011	1.068.859	150.809	84.171	537.946	356,7

5. INVESTOINTIOSA

Suunnitelmakauden 2017 aikana bruttoinvestoinnit ovat yhteensä 3,4 milj. € (nettomäärältään 3,4 milj. €). Investoinnit esitetään yksityiskohtaisesti talousarvion ja -suunnitelman investointiosassa.

Päijät-Hämeen liitto kerää kunnista tietoa mahdollisista investointihankkeista maakunnan toteuttamissuunnitelmaansa. Tietoja liitto käyttää perusteena varatessaan eu-rahaa jaettavaksi maakuntaan hankekauden aikana. Sysmän kuntakin on esittänyt toimintasuunnitelmaan hankkeita, jotka ovat tärkeitä kunnan kehittämisen kannalta, mutta joita ei ole vielä voitu resurssien riittämättömyyden vuoksi laittaa taloussuunnitelmaan. Rahoituksen myöntäminen tällaisille hankkeille riippuu paljon siitä, kuinka paljon hankkeita on vireillä ja minkä tyyppisiä hankkeita ajan hengen mukaan eniten painotetaan. Rahoituksen myöntäminen voi olla yllätyksellistä ja vaatii töiden nopeata

käynnistämistä, mikä taas ei ole kunnan budjetoinnin ja päätöksenteon käytännön mukaista. Mikäli Sysmän kunnan taloussuunnitelman ulkopuolisiin hankkeisiin on saatavissa rahoitusta, päätetään niistä erikseen resurssien puitteissa.

Investoinnit ovat myös talonrakentamisen sekä kunnallistekniikan osalta kunnanhallituksen hallinnassa, vaikka tekninen lautakunta vastaa niiden toteutuksesta.

5.1 Oman valmistuksen käsittely

Omaan käyttöön valmistettavan aktivoitavan käyttöomaisuuden arvo esitetään tuloslaskelmassa toimintatuottojen jälkeen omana nimikkeenään valmistus omaan käyttöön. Valmistus omaan käyttöön on tuloslaskelman oikaisua, jolla omaan käyttöön valmistuksen vaikutus tilikauden tulokseen eliminoidaan silloin, kun käyttöomaisuuden valmistuksen menoja sisältyy tuloslaskelman menoihin.

INVESTOINNIT 2017 - 2019		2017	2018	2019
	KIINTEISTÖT			
1101 8050	Maa-alueiden hankinta	50 000	50 000	50 000
	IRTAIN			
1170 8000 102	Atk-keskus	10 000	10 000	10 000
1000 8000 102	Kunnan web-sivustojen uusiminen	5 000	25 000	
1000 8000 107	Atk-järjestelmät, sos.terv.toimi	300 000		
1000 8780/8785	Vesihuoltolaitoksen etävalvontajärjestelmä	30 000		
1200 8100	Svop yhtiöille	200 000	100 000	
	Irtaimisto yhteensä	545 000	135 000	10 000
	TALONRAKENNUS			
	Nimeämätön kohde			300 000
1115 8600 450	Kunnanvirasto	20 000		
1115 8610 459	Kastellin pihat	25 000		
1115 8610 464	Toimintakeskus (Otamo)	70 000		
1125 8622 451	Teatteritalo		10 000	120 000
1125 8622 544	Väestösuojarak., jäärata			500 000
1125 8622 471	Uimahalli	200 000		
1115 8611 462	Uusi terveysasema	2 000 000	3 000 000	
1115 8611 465	Terveysasema	20 000		
1125 8622 472	Puukoulu	40 000	100 000	500 000
1115 8620 475	Tuleva koulumalli	20 000	50 000	
1115 8630	Paloasema		20 000	100 000
	Talonrakennus yhteensä	2 395 000	3 180 000	1 520 000
	INVESTOINNIT 2017 - 2019			
		2017	2018	2019

KUNNALLISTEKNIikka (maanrakennus,verkotot, muut kiinteät rakenteet ja laitteet)

1150 8710	Katuvalot	30 000	30 000	30 000
1130 8700	Kaavatiet	70 000	150 000	100 000
8700/8780/878 5 531	Talasniemen kunnallistekniikka	75 000	75 000	75 000
1150 8730	Ohrasaaren silta			70 000
1170 8730	Uimalan laitur	50 000		
1141 8780/8785	Vesi- ja viemäriinjat	150 000	150 000	100 000
1151 8785 581	Jätevesipuhdistamo	40 000		
	Kunnallistekniikka yhteensä	415 000	405 000	375 000
	INVESTOINTIHANKINNAT YHTEENSÄ	3 405 000	3 770 000	1 955 000
	RAHOITUS/MYYNTI			
1125 8622 471	Korjausavustus uimahallille	48 000		
	INVESTOINTITULOT YHTEENSÄ	48 000	0	0
	INVESTOINNIT NETTO	3 357 000	3 770 000	1 955 000

Vuoden 2017 investointisuunnitelmat:

KIINTEISTÖT

1101 8050 Maa-alueiden osto 50 000 €

Varaukset käytetään vuosittain erillispäätösten mukaisesti kiinteistöjen hankintaan. Mikäli talous-suunnitelmakaudella 2017 - 2019 on tarkoituksen mukaista tehdä suurehkoja kiinteistökauppoja, niiden hankinnasta ja rahoituksesta tehdään erillispäätös.

IRTAIMISTO

1170 8000 102 Atk-keskus (hallinnon palvelin uusittava) 10 000 €

1000 8000 102 Atk-keskus, kunnan web-sivujen uusiminen aloitetaan 5 000 €

1000 8000 107 Terveystoimen ohjelmistohankintaan. 300 000 €

1000 8780/8785 Vesihuoltolaitoksen etävalvontajärjestelmän uusiminen 30 000 €

1200 8100 Tarvittaessa svop sijoitusta yhtiöille 200 000 €

TALONRAKENNUS

1115 8600 450 Kunnanviraston julkisivun korjaukset, pihajärjestelyt, palokaivo 20 000 €

1115 8610 459 Kastellin piha (pienien toimintapiha) 25 000 €

1115 8610 464 Otamon toimintakeskusrakennuksen energiataloudelliset ja olosuhdekorjaukset 70 000 €

1125 8622 471 Uimahallin korjaukset, springlaus Tähän avustusta	200 000 € - 48 000 €
1115 8611 462 Uuden terveysaseman rakentaminen (valmistuu 2018)	2 000 000 €
1115 8611 465 Terveysaseman rakentamisen suunnittelu	20 000 €
1125 8620 472 Puukoulun säilyttävä korjaus (suojeltu rakennus)	40 000 €
1115 8620 475 Tulevan koulun paikka ja toimintamalli selvitetään	20 000 €

KUNNALLISTEKNIikka

1130 8700 Kaavateiden saneeraus ja asfaltointi (Pusukuja, Keskustie) Hulevesihankkeella selvitettiin prioriteetti viemäriverkoston korjattaville osille. Samanaikaisesti korjataan kyseisiä kaavateitä eli siinä määräytyy myös kaavateiden korjausprioriteetti.	70 000 €
1150 8710 Katuvalojen uusiminen alueittain	30 000 €
1130 8700 531/1141 8780/8785 531 Talasniemen kunnallistekniikka Talasniemen alueelle rakennetaan kaavateitä sekä vesi- ja viemäriverkosto suunnitelmien edistessä.	75 000 €
1170 8730 Uimalan laiturin korjaus tai uusiminen	50 000 €
1141 8780/8785 Vesi- ja viemäriinjat Hulevesikartoituksen mukaan (Pusukujan loppuosa, Keskustie).	150 000 €
1141 8785 581 Tarvittavia jätevedenpuhdistamon parannuksia	40 000 €

6. RAHOITUSOSA

Rahoitusosassa osoitetaan miten talousarvio vaikuttaa kunnan maksuvalmiuteen. Rahoituslaskelmasta käy ilmi onko rahoitustarve katettu vieraalla pääomalla vai toimintapääomaa purkamalla (huonontamalla maksuvalmiutta).

6.1 Taloudelliset tavoitteet

Taloutta rasittavien investointivuosien jälkeen pidetään taukoa. Velkaantumista vältetään kaikin keinoin.

6.2 Tuloslaskelmaosan ja investointiosan liittyminen rahoitusosaan

Tuloslaskelman vuosikate on rahoituslaskelman ensimmäinen rivi. Vuosikatetta lisää tai vähentää satunnaiset erät sekä tulo-rahoituksen korjauserät. Vuosikate sisältää mahdolliset kunnan pitkäaikaisen käyttöomaisuuden myynnin myyntivoitot, jotka on vähennettävä vuosikatteesta ja ne näkyvät vähentävänä eränä tulo-rahoituksen korjauserissä. Pakollisen varauksen tekeminen lisää kirjanpidossa toimintakuluja. Jos tällainen pakollinen varaus on jo talousarvioon etukäteen arvioitavissa, se otetaan talousarvion toimintamenoihin ja oikaistaan rahoitusosassa kohdassa tulo-rahoituksen korjauserät. Nämä osoittavat toiminnan rahavirran, joka osoittaa missä määrin kunta pystyy toiminnan avulla saamaan rahavaroja toimintaedellytysten säilyttämiseen, uusien investointien tekemiseen ja lainojen takaisinmaksuun ulkopuolisiin rahoituslähteisiin turvautumatta.

Sen jälkeen liitetään investointiosasta vähentävänä eränä investointihankinnat ja lisäävänä eränä rahoitusosuudet investointeihin. Samaten lisätään pitkäaikaisen käytöomaisuuden luovutukset todelliseen luovutushintaan. Investointien rahavirta osoittaa sen rahavarojen käytön, jonka kunta käyttää palvelutuotannon edellytyksien järjestämiseen ja tulevan rahavirran kerryttämiseksi pitkällä aikavälillä. Yhteensä saatu tulos osoittaa toiminnan ja investointien rahavirran.

Rahoituksen rahavirta osoittaa antolainojen ja pitkäaikaisten lainojen muutoksen, onko rahoitustarvetta katettu vieraalla pääomalla.

Yhteenlasketut rahavirrat kertovat maksuvalmiuden muutoksen, lisääkö vai vähentääkö tehty talousarvio kunnan kassavaroja.

6.3 Pitkäaikaiset lainat

Pitkäaikaisten lainojen muutokset

	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Nostot	+0	+0	+0	+2 000 000	+0
Lyhennykset	-295 759	-117 184	-114 773	-155 100	-204 000
Lis.+/väh.-	-295 759	-117 184	-114 773	+1 844 900	-204 000

Lainakannan muutokset

	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
1.1.	516 905	399 721	284 948	2 129 848
Muutos	-117 184	-114 773	+1 844 900	-203 299
31.12.	399 721	284 948	2 129 848	1 926 549

6.4 Rahoituslaskelman tunnusluvut

	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä	+1 973 918	- 343 187	-5,7 milj.		
Investointien tulorahoitus %	48,06	27,86	47,58	46,48	105,78
Pääomamenojen tulorahoitus %	102,57	36,56	46,01	44,64	95,79
Lainanhoitokate	2,93	6,09	12,42	8,17	7,77
Lainakanta €/as	198	100,42	72,56	549,78	503,54
Kassan riittävyys vrk	94				
As.luku 31.12.	4 097	3 995	3927	3874	3826

Tunnuslukujen laskennassa on asukaslukuna suunnitelmavuosilla käytetty samaa, mitä Kuntaliitto on käyttänyt veroennusteissaan, se on johdettu Tilastokeskuksen väestöennusteesta.

Rahoitusosan määrärahojen sitovuus valtuustoon nähden:

Antolainojen lisäys
Pitkäaikaisten lainojen lisäys
Pitkäaikaisten lainojen vähennys

 Valtuusto 2017 Su 2018 Su 2019 TA+LTA 2016 Tp 2015 Ero 16/17 Ero %

RAHOITUSLASKELMA

Toiminnan rahavirta								
**	Vuosikate	1.597.425	1.752.236	2.068.091	805.046	2.841.999	792.379	98,4
**	Tulorahoituksen korjauser	0	0	0	0	214.360-	0	0,0
Investointien rahavirta								
*	Investointimenot	3.405.000-	3.770.000-	1.955.000-	4.195.000-	2.855.976-	790.000	18,8-
*	Rah.osuudet investointeih	48.000	0	0	48.000	680.000	0	0,0
*	Pysyvien vastaavien luov.	0	0	0	690.000	280.676	690.000-	100,0-
***	Toiminnan ja invest.rahav	1.759.575-	2.017.764-	113.091	2.651.954-	732.339	892.379	33,6-
Rahoituksen rahavirta								
Antolainauksen muutokset								
*	Antolainasaamisten vähenn	0	0	0	0	825	0	0,0
Lainakannan muutokset								
*	Pitkäaik.lainojen lisäys	0	2.000.000	0	0	0	0	0,0
*	Pitkäaik.lainojen muutos	114.773-	155.100-	204.000-	117.184-	295.759-	2.411	2,1-
***	Rahoituksen rahavirta	114.773-	1.844.900	204.000-	117.184-	294.934-	2.411	2,1-
****	Vaikutus maksuvalmiuteen	1.874.348-	172.864-	90.909-	2.769.138-	437.405	894.790	32,3-

Vuoden 2016 lopussa arvioidut vapaat kassavarat ovat n. 4,4 milj. €, pa. sijoituksissa 3,6 milj. €.

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN YHTEENVETO			
KÄYTTÖTALOUSOSA	Sitovuus 1)	Määrärahat	Tuloarviot
Toimielin			
Keskusvaalilautakunta	B	10 605	
Kunnanvaltuusto	B	58 182	
Tarkastuslautakunta	B	21 032	
Kunnanhallitus	B	6 687 599	5 101 456
Sivistyslautakunta	B	7 160 521	467 968
Tekninen lautakunta	B (N)	4 339 260	3 910 800
Perusturvapalvelut	B	17 378 300	1 352 800
		35 655 499	10 833 024
TULOSLASKELMAOSA			
Verotulot	B		12 092 000
Valtionosuudet	B		14 250 000
Korkotulot	B		100
Muut rahoitustulot	B		100 300
Korkomenot	B	15 000	
Muut rahoitusmenot	B	7 500	
		22 500	26 442 400
INVESTOINTIOSA			
Kiinteistöjen hankinta	B	50 000	
Irtain	B	545 000	
Talonrakennus	B	2 395 000	48 000
Kunnallistekniikka	B	415 000	
		3 405 000	48 000
RAHOITUSOSA			
Lainakannan muutokset			
Pitkäaik.lainojen lisäys	B		
Pitkäaik.lainojen vähennys	B	114 773	
		114 773	0
Vaikutus maksuvalmiuteen			1 874 348
TALOUSARVION LOPPUSUMMA		39 197 772	39 197 772

1) Sitovuus B brutto, teknisen lautakunnan liikelaitokset N netto.

Talousarvion ja suunnitelman liitteet

SYSMÄN KUNTA

POISTOSUUNNITELMA 1.1.2017

1 (2)

Tili

Kalustoryhmä

Sumu tasapoisto
KK (%/v)

1 Pysyvien vastaavien aineettomat
ja aineelliset hyödykkeet

Taseryhmä:100	AINEETTOMAT OIKEUDET 2 - 5v.	
1000	TIETOKONEOHJELMAT	Sm.tasapoisto
10	TIETOKONEOHJELMAT 3 V	36 kk (33,3%/v)
1001	VESIHUOLTOLAITOS/TIETOKONEOHJE	Sm.tasapoisto
10	TIETOKONEOHJELMAT 3 V	36 kk (33,3%/v)
Taseryhmä:105	MUUT PITKÄVAIKUTT.MENOT 2 - 20v.	
1009	MUUT PITKÄVAIKUTT.MENOT	Sm.tasapoisto
10	MUUT PITKÄVAIKUTT. 5 V	60 kk (20,0%/v)
Taseryhmä:110	MAA- JA VESIALUEET	
1010	LIITTYMISMAKSUT	Ei poistoa
12	OTAMON TYÖKESKUKSEN LIITTYMÄT	
13	KOULUJEN LIITTYMÄT	
14	AIROLAN LIITTYMÄT	
15	LEIRINTÄALUEEN LIITTYMÄT	
1011	VESIHUOLTOL. LIITTYMISMAKSUT	Ei poistoa
20	VESIHUOLLON LIITTYMÄT	
21	JÄTEVESIHUOLLON LIITTYMÄT	
1012	(SIS.) LIITTYMISMAKSUT	Ei poistoa
10	TEATTERITALON LIITTYMÄT	
12	OTAMON TYÖKESKUKSEN LIITTYMÄT	
1101	MAA-ALUEET	Ei poistoa
1102	VESIHUOLTOLAIT. MAA-ALUEET	Ei poistoa
Taseryhmä:112	RAKENNUKSET	
1110	ASUINRAKENNUKSET 30 - 50v.	Sm.tasapoisto
10	ASUINRAKENNUKSET 30 V	360 kk (3,3%/v)
1115	HALLINTO-JA LAITOSRAKENN. 10 - 50v.	Sm.tasapoisto
10	HALLINTO/LAITOSRAK.10 V	120 kk (10,0%/v)
20	HALLINTO/LAITOSRAK. 20 V	240 kk (5,0%/v)
30	HALLINTO/LAITOSRAK. 30 V	360 kk (3,3%/v)
40	HALLINTO/LAITOSRAK. 40 V	480 kk (2,5%/v)
50	HALLINTO/LAITOSRAK. 50 V	600 kk (2,0%/v)
1120	TEHDAS- JA TUOTANTORAKENNUKSET 10 - 30V.	
10	TEHDAS/TUOTANTORAK. 10 V	120 kk (10,0%/v)
11	TEHDAS/TUOTANTORAK. 15 V	180 kk (6,7%/v)
12	TEHDAS/TUOTANTORAK. 20 V	240 kk (5,0%/v)
1121	VESIHUOLTOLAITOKSEN RAKENNUKSET 10 - 30V.	Sm.tasapoisto
21	VH TEHDAS/TUOTANTORAK.20 V	240 kk (5,0%/v)
1125	MUUT RAKENNUKSET 10 - 30V.	Sm.tasapoisto
10	MUUT RAKENNUKSET 10 V	120 kk (10,0%/v)
11	MUUT RAKENNUKSET 15 V	180 kk (6,7%/v)
12	MUUT RAKENNUKSET 20 V	240 kk (5,0%/v)
13	MUUT RAKENNUKSET 30 V	360 kk (3,3%/v)
Taseryhmä:114	KIINTEÄT RAKENT.JA LAITT.	
1130	MAA- JA VESIRAKENTEET 10 - 30V.	Sm.tasapoisto
10	RAKENNUSKAAVATIIET 20 V	240 kk (5,0%/v)
11	MUUT TIET 20 V	240 kk (5,0%/v)
13	TORIT 20 V	240 kk (5,0%/v)

14	PUISTOT 20 V	240 kk (5,0%/v)	2 (2)
15	PIHA-ALUEET 30 V	360 kk (3,3%/v)	
16	LAITURIT/SATAMAT 30 V	360 kk (3,3%/v)	
17	UIMALAT 30 V	360 kk (3,3%/v)	
18	URHEILUKENTÄT 30 V	360 kk (3,3%/v)	
19	LEIKKIKENTÄT 30 V	360 kk (3,3%/v)	
20	KUNTOPOLUT 30 V	360 kk (3,3%/v)	
21	LEIRINTÄALUE 30 V	360 kk (3,3%/v)	
22	KAATOPAIKKA	360 kk (3,3%/v)	
1140	JOHTOVERKOSTOT/-LAITTEET 20 - 40V	Sm.tasapoisto	
11	KAUKOLÄMPÖVERKOSTO 30 V	360 kk (3,3%/v)	
14	KATUVALAISTUS 20 V	240 kk (5,0%/v)	
16	ALUEVESIHUOLTOVERKKO 40 V	480 kk (2,5%/v)	
1141	VESIHUOLTOLAIT. JOHTOVERKOSTOT JA -LAITTE 30 - 40V.	Sm.tasapoisto	
10	VESIJOHTOVERKOSTO 40 V	480 kk (2,5%/v)	
11	VIEMÄRIJOHTOVERKOSTO 40 V	480 kk (2,5%/v)	
12	SADEVESILINJAT 40 V	480 kk (2,5%/v)	
1150	MUUT KIIINTEÄT RAKENT. JA LA 10 - 20V.	Sm.tasapoisto	
12	LÄMPÖLAITOKSEN LAITTEET 20 V	240 kk (5,0%/v)	
15	MUUT KIIINTEÄT KONEET, LAITTEET, RAKENTEET 15 V	180 kk (6,7%/v)	
1151	VESIHUOLTOLAIT. MUUT KIIINTEÄT RAKENT. JA LAITTEET 10 - 20V.	Sm.tasapoisto	
10	VESILAITOKSEN LAITTEET 20 V	240 kk (5,0%/v)	
11	VIEMÄRILAITOKS. LAITTEET 20 V	240 kk (5,0%/v)	
Taseryhmä:116	KONEET JA KALUSTO		
1160	KULJETUSVÄLINEET 5 - 20V.	Sm.tasapoisto	
10	AUTOT 5 V	60 kk (20,0%/v)	
15	AUTOT 10 V	120 kk (10,0%/v)	
30	VEENEET 10 V	120 kk (10,0%/v)	
1170	MUUT KONEET JA KALUSTO 3 - 10V.	Sm.tasapoisto	
10	LIIKKUVAT TYÖKONEET 5 V	60 kk (20,0%/v)	
15	KONTTORI- JA TIETOL. 3 V	36 kk (33,3%/v)	
16	KONTTORI- JA TIETOL. 5 V	60 kk (20,0%/v)	
17	ATK-VERKOT 10 V	120 kk (10,0%/v)	
20	SAIRAALA-/TERV.LAITT.5 V	60 kk (20,0%/v)	
25	LAITOSKEITTIÖ YMS. KALUSTO 5 V	60 kk (20,0%/v)	
30	MUU KALUSTO 3 V	36 kk (33,3%/v)	
31	MUU KALUSTO 5 v.	60 kk (20,0%/v)	
1171	VESIH.LAITOKSEN MUUT KONEET JA KALUSTO 3 - 10V.	Sm.tasapoisto	
16	VHL/KONTTORI- JA TIETOL. 5 V	60 kk (20,0%/v)	
17	VHL/ATK-VERKOT 10 V	120 kk (10,0%/v)	
30	VHL/MUU KALUSTO 3 V	36 kk (33,3%/v)	
Taseryhmä:118	ENNAKKOM. JA KESKENER. HANK		
1190	ENNAKKOMAKSUT	Ei poistoa	
1195	KESKENERÄISET HANKINNAT	Ei poistoa	
Taseryhmä:120	OSAKKEET JA OSUDET	Ei poistoa	
Taseryhmä:130	MUUT SAAMISET		
1286	LIITTYMISMAKSUT	Ei poistoa	
10	VESILIITTYMÄT		
11	VIEMÄRILIITTYMÄT		
12	SÄHKÖLIITTYMÄT		
1287	VESIHUOLTOLAIT. LIITTYMISMAKSUT	Ei poistoa	
10	VESILIITTYMÄT		
11	VIEMÄRILIITTYMÄT		
12	SÄHKÖLIITTYMÄT		

Sysmän kunta N I M I S T Ö SIVU 1
INTIME 2RAKENNEOSA 02/12/16 16:44

2RAKENNEOSA 2TULOSALUE 2TULOYKSIKKÖ 2
2TOIMIELIN 2TULOYKSIKKÖ 1 KUSTANNUSPAIKKA
-----

1 K Ä Y T T Ö T A L O U S

10 KESKUSVAALILAUTAKUNTA

10 VAALIT

100 Valtiolliset vaalit

100 Valtiolliset vaalit

1010 Eduskuntavaalit

1020 Presidentin vaalit

1030 EU-vaalit

110 Kuntavaalit

110 Kuntavaalit

1050 Maakuntavaalit

1060 Kuntavaalit

11 KUNNANVALTUUSTO

11 KUNNANVALTUUSTO

120 Kunnanvaltuusto

120 Kunnanvaltuusto

1100 Kunnanvaltuusto

12 TARKASTUSLAUTAKUNTA

12 TILINTARKASTUS

130 Tilintarkastus

130 Tilintarkastus

1200 Tilintarkastus

13 KUNNANHALLITUS

13 KUNNANHALLITUS

140 Kunnanhallitus

140 Kunnanhallitus

1300 Kunnanhallitus

14 YLEIS- JA HALLINTOPALVELUT

150 Hallintopalvelut

150 Hallintopalvelut

1400 Hallintopalvelut

151 Toimistopalvelut

1401 Talous- ja henkilöstöpalvelut

1410 Atk-keskus

1420 Monistus

151 Muu yleishallinto

158 Muu yleishallinto

1490 Muu yleishallinto

170 Henkilöstöpalvelut

170 Henkilöstöpalvelut

1700 Henkilöstöpalv.hallinto

1710 Työsuojaelu

180 Työllistäminen

180 Yleinen työllistäminen

1800 Yleinen työllistäminen

182 Työllisyysprojektit

1810 Työllistämiprojektit

1820 Nuori työ -projekti

1830 Nuorten työpaja

190 Muut palvelut

156 Oikeusturvapalvelut

1430 Oikeudenhoito ja turvallisuus

21 ELINKEINO- JA MAASEUTUPALVELUT

160 Elinkeinotoimi

160 Yleinen elinkeinotoimi

1600 Yleinen elinkeinotoimi

162 Elinkeinoprojektit

1621 Esiselvitys-Elinvoimaa ja palv

210 Maaseututoimi

210 Maatalouspalvelut

2100 Maaseutupalvelut

240 Joukkoliikenne

2500 Joukkoliikenne

245 Maaseutuprojektit

2510 (Maaseutuprojektit)

250 Muut maaseutupalvelut

2550 (Muut maaseutupalvelut)

2RAKENNEOSA	2TULOSALUE	2TULOSYKSIKÖ 2	2TULOSYKSIKÖ 1	KUSTANNUSPAIKKA
	2TOIMIELIN			
		25 LOMITUSPALVELUT		
		220 Lomituspalveluiden hallinto		
		220 Lomituspalveluiden hallinto		
		2200 Lomituspalveluiden hallinto		
		230 Lomitustoiminta		
		230 Valt.kok.korvattava lomitus		
		2310 Kk-palkkainen lomitus		
		2330 Yrittäjän itse järjestämä		
		2340 Ostopalvelulomitus		
		231 Valt.ositt.korvattava lomitus		
		2360 Valt.ositt.korvaama lomitus/		
		235 Ei valt.korv.lomitustoiminta		
		2400 Ei valt.korv.lomitus		
	27 MAA- JA METSÄTILAT			
	535 Maa- ja metsätilat			
	535 Maa- ja metsätilat			
	5400 Maa- ja metsätilat			
	57 KAAVOITUS			
	570 Kaavoitus			
	570 Kaavoitus			
	5810 Kaavoitus			
30 SIVISTYSLAUTAKUNTA				
30 SIVISTYSLTK:N HALLINTO				
300 Sivistysltn hallinto				
300 Sivistystoimen hallinto				
3000 Sivistystoimisto				
31 KOULUTOIMI				
310 Peruskoulutus				
310 Peruskoulut				
3110 Yhtenäiskoulu				
3120 (Väihkylän koulu)				
3130 Nuoramoisten koulu				
3140 Esiopetus				
3170 (Sysmän Yhteiskoulu)				
3180 (Toivolan koulu)				
3300 (Koulujen yhteiset erät)				
3400 Harjaantumisloukka				
342 Koululaisten iltapäivätoiminta				
3450 Koululaisten iltapäivätoiminta				
330 Keskiasteen koulutus				
345 Lukio				
3500 Sysmän lukio				
350 Ammatillinen koulutus				
3600 Ammatilliset oppilaitokset				
360 Musiikkikoulutus				
3700 Musiikkioppilaitokset				
390 Aikuiskoulutus				
390 Kansalaisopistot				
3900 Itä-Hämeen Kansalaisopisto				
40 VAPAA-AIKATOIMI				
410 Vapaa-aikapalvelut				
410 Liikuntapalvelut				
4100 Liikuntapalvelut				
4110 Uimahalli				
4120 Lisää terveyttä harrastemahd.				
420 Nuorisotyö				
4200 Nuorisotyö				
4210 Etsivä nuorisotyö				
430 Kirjasto- ja kulttuuripalvelut				
430 Kulttuuripalvelut				
4300 Kulttuuritoimi				
4310 Elokuvat toiminta				
440 Kirjastopalvelut				
4400 Kirjastotoiminta				

2RAKENNEOSA   2TULOSALUE   2TULOYKSIKKÖ 2
                         2TOIMIELIN   2TULOYKSIKKÖ 1   KUSTANNUSPAIKKA
-----

45 VARHAISKASVATUS

450 Varhaiskasvatus

450 Päiväkotihoitopalvelut

4510 Päiväkoti Kastelli

4511 Ostetut päiväkotipalvelut

4512 (Nuoramoisten päiväkotit)

460 Perhepäivähoitopalvelut

4520 Päivähoitajan kotona tapahtuva

4521 Ostetut perhepäivähoitopalvelu

4522 Ryhmistöiminta

4523 Vararyhmis

470 Muu lasten päivähoito

4530 Lasten kotihoidontuki

50 TEKNINEN LAUTAKUNTA

50 TEKNINEN HALLINTO

500 Tekninen hallinto

500 Tekninen hallinto

5000 Tekninen hallinto

510 Teknisen toimen hankkeet

501 Teknisen toimen hankkeet

51 YMPÄRISTÖNHOITO

515 Liikenneväylät

505 Kaavatiet

5010 Kaavatiet

506 Muut liikenneväylät

5020 Muut liikenneväylät

507 Yksityistiet

5030 Yksityistiet

520 Puistot ja yleiset alueet

510 Puistot ja viheralueet

5050 Puistot ja viheralueet

511 Torit

5060 Torit

512 Laiturit ja satamat

5070 Laiturit ja satamat

513 Liikuntapaikat

5080 Liikuntapaikat

525 Jätehuolto

515 Jätehuolto

5090 Jätehuolto

527 Vesistöjen huolto

519 Vesistöjen huolto

5095 Kunnan vesistöjen hoito

5096 (Kirkkolahden kunnostus -hank)

5097 Majutveden hapetus

5098 Suojärven hapetus

52 KIINTEISTÖT

530 Rakennukset

520 Toimitilarakennukset

5101 Kunnanvirasto

521 Osaketalo

5111 Päijätaho Vuokratalo

5112 Päijätrinne Vuokratalo

5113 Saviheinä Vuokratalo

5114 Ulpukkatie Vuokrarivitalo

5121 Peltotie 1 kerrostalo

5148 Sysisara

5149 Ulpukka

5150 Ulpukankulma

5151 Muut asunto-osakkeet

522 Omat vuokratalot

5122 Kankila

2RAKENNEOSA   2TULOSALUE   2TULOYKSIKKÖ 2
                          2TOIMIELIN   2TULOYKSIKKÖ 1   KUSTANNUSPAIKKA

- 523 Muut vuokratalot
  - 5123 Terveyskeskuksen asuntola
  - 5125 (Väihkylän koulun asuintalot)
  - 5131 Vanhainkodin ent.talonm.asunto
  - 5133 Kaislatie 1/Uusi-Heikkilä
- 525 Teollisuuskiinteistöt
  - 5201 (tyhjä)
  - 5202 (tyhjä)
  - 5203 Halli IV Särkilahdent 29
  - 5205 (tyhjä)
  - 5206 Halli VIII Yrittäjäntie 6
- 527 Muut rakennukset
  - 1610 Leirintäalue
  - 5153 Kk:n satamarakennus
  - 5154 Markkinaranta/vanha paloasema
  - 5155 Ent. lämpökeskusrakennus
  - 5156 Huoltorakennus/Väihkylä
  - 5157 Pinx
  - 5158 Rapala
  - 5159 Airola
  - 5161 Ilola
  - 5162 Entisen maatilan rakennukset
  - 5163 (Päijätsalon mökki)
  - 5164 Autotalli (Pusukuja)
  - 5165 Pajula
  - 5166 Ohrasaaren sauna
  - 5320 Terveystalokiinteistö
  - 5710 Paloasema
- 529 Sivistystoimen rakennukset
  - 5152 Moisio/Villa Sarkia
  - 5160 Teatteritalo
  - 5250 Yhtenäiskoulu
  - 5251 Yhteiskoulu
  - 5252 Väihkylän koulu
  - 5253 Toivolan koulu
  - 5254 (Opettajan talo)
  - 5255 Nuoramoisten koulu
  - 5260 Päiväkoti Kastelli
- 530 Sosiaali- ja terveyst. rakenn.
  - 5310 Terveyskeskuskiinteistö
  - 5330 Vanhainkotikiinteistö
  - 5340 Toimintakeskuskiinteistö
  - 5350 Tapa-talo

54 LIIKELAITOKSET

- 540 Kaukolämpölaite
  - 540 Kaukolämpölaite
  - 5500 (Kaukolämpölaite)
- 545 Vesihuoltolaitokset
  - 545 Vesilaitos
  - 5510 Vesilaitos
- 546 Viemärilaitos
  - 5520 Viemärilaitos

55 SISÄISET PALVELUT

- 550 Sisäiset palvelut
  - 551 Työpalvelut
  - 5620 Työpalvelut
  - 552 Siivouspalvelut
  - 5630 (Siivouspalvelut)
  - 553 Ravintopalvelut
  - 5640 (Ruokahuolto)

58 YMPÄRISTÖ- JA RAKENNUSVALVONTA

- 580 Rakennusvalvonta
  - 580 Rakennusvalvonta
  - 5910 Rakennusvalvonta
- 581 Ympäristönvalvonta
  - 581 Ympäristönvalvonta
  - 5920 Ympäristönvalvonta

Sysmän kunta
INTIME

N I M I S T Ö
2RAKENNEOSA

SIVU 5
02/12/16 16:44

2RAKENNEOSA   2TULOSALUE   2TULOYKSIKKÖ 2
                         2TOIMIELIN   2TULOYKSIKKÖ 1   KUSTANNUSPAIKKA
-----

60 PERUSTURVAPALVELUT

61 SOSIAALI- JA PERUSTERV.HUOLTO

600 Sosiaali- ja perusterv.huolto
600 Sosiaali- ja perusterv.huolto
6000 Sosiaali- ja perusterv.huolto
6010 Sos. ja terv.toimen hallinto
6601 ()
620 Ikääntyneiden palvelut
621 Ikäänt.ymp.vrk hoivan asumisp.
6210 Ikäänt.ymp.vrk hoivan palvelut
623 Muut ikääntyneiden palvelut
6220 Vanhusten omaishoidon tuki
635 Työllistymistä tukeva toiminta
638 Työllistymistä tukeva toiminta
6510 Kuntouttava työtoiminta
6520 Muu sosiaalinh.työll.tukeva toi
645 Muu sosiaalitoiminta
650 Muu sosiaalitoiminta
6570 Muu sosiaalitoiminta

67 ERIKOISSAIRAANHOITO

686 Erikoissairaanhoito
672 Erikoissairaanhoito
6681 Erikoissairaanhoito

68 YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO

690 Ympäristöterveydenhuolto
691 Ympäristöterveydenhuolto
6700 Ympäristöterveydenhuolto

2 T U L O S L A S K E L M A

70 KUNNANHALLITUS

70 KUNNANHALLITUS

700 Kunnanhallitus
700 Kunnanhallitus
7000 Kunnanhallitus
710 Vesihuoltolaitos
710 Vesilaitos
7100 Vesilaitos
720 Viemärilaitos
7200 Viemärilaitos

3 I N V E S T O I N T I

80 KUNNANHALLITUS

80 KUNNANHALLITUS

800 Khall./Irtain omaisuus
800 Irtain omaisuus
8000 Kunnanhallitus/irtain om.
810 Kiinteä omaisuus
805 Maa-alueet
8050 Maa-alueet
806 Rakennetut kiinteistöt
8060 Rakennetut kiinteistöt
820 Osakkeet ja sijoitukset
810 Asunto-osakkeet
8100 Asunto-osakkeet
811 Muut osakkeet ja sijoitukset
8110 Muut osakkeet ja sijoitukset

81 MAASEUTULAUTAKUNTA

81 MAASEUTULAUTAKUNTA

830 Maas./Irtain omaisuus
815 Maatalouspalvelut
8150 Maatalouspalvelut/irtain om.
816 Lomituspalvelut
8160 Lomituspalvelut/irtain om.

2RAKENNEOSA   2TULOSALUE   2TULOSYKSIKKÖ 2
                         2TOIMIELIN   2TULOSYKSIKKÖ 1   KUSTANNUSPAIKKA
-----

82 SIVISTYSLAUTAKUNTA
82 KOULUTOIMI

840 Koulutoimi/Irtain omaisuus
820 Koulutoimisto
8200 Koulutoimisto/irtain om.
821 Peruskoulut
8210 Peruskoulut/irtain om.
822 Kehitysvammaisopetus
8220 Kehitysvammaisopetus/irtain om
823 Lukio
8230 Lukio/irtain om.
825 Ammattik. kuntayhtymäsosuudet
8250 Ammattik.kuntayht.osuudet

83 VAPAA-AIKATOIMI

850 Vap.aika/Irtain omaisuus
830 Liikuntapalvelut
8300 Liikuntapalvelut/irtain om.
831 Nuorisotyö
8310 Nuorisotyö/irtain om.
832 Kulttuuripalvelut
8320 Kulttuuripalvelut/irtain om.
833 Kirjastopalvelut
8330 Kirjastopalvelut/irtain om.

85 TEKNINEN LAUTAKUNTA

85 TEKNINEN LAUTAKUNTA

860 Tekninen/Irtain omaisuus
840 Tekninen toimisto
8400 Tekninen toimisto/irtain om.
841 Ympäristönhoito
8410 Ympäristönhoito/irtain om.
842 Kiinteistön hoito
8420 Kiinteistönhoito/irtain om.
843 Liikelaitokset
8430 Liikelaitokset/irtain om.
844 Sisäiset palvelut
8440 Sisäiset palvelut/irtain om.
845 Palo- ja pelastustoimi
8450 Palo- ja pelastustoimi/irtain
846 Kaavoitus ja mittaus
8460 Kaavoitus ja mittaus/irtain om
847 Rakennus- ja ympäristövalvonta
8470 Rakennus/ympäristöv./irtain om
870 Talonrakennus
859 TALONRAKENNUS
8599 TALONRAKENNUS (B)
860 Yleishallinto
8600 Yleishallinnon rakennukset
861 Sosiaali- ja terveystoimi
8610 Sosiaalitoimen rakennukset
8611 Terveystoimen rakennukset
862 Opetus- ja kulttuuritoimi
8620 Opetustoimen rakennukset
8621 Kulttuuritoimen rakennukset
8622 Vapaa-aikatoimen rakennukset
863 Yhdyskuntapalvelut
8630 Palo- ja pelastustoimen raken-
864 Muut palvelut
8640 Elinkeinotoimen rakennukset
865 Liiketoiminta
8650 Liiketoiminnan rakennukset
8651 Vuokra-asunnot

Sysmän kunta
INTIME

N I M I S T Ö
2RAKENNEOSA

SIVU 7
02/12/16 16:44

2RAKENNEOSA   2TULOSALUE   2TULOSYKSIKKÖ 2
                         2TOIMIELIN   2TULOSYKSIKKÖ 1   KUSTANNUSPAIKKA
-----

880 Julkinen rakentaminen

869 JULKINEN RAKENTAMINEN
8699 KUNNALLISTEKNIikka(B)
870 Liikenneväylät
8700 Liikenneväylien rakentaminen
871 Katuvalaistus
8710 Katuvalaistuksen rakentaminen
872 Puistot ja yleiset alueet
8720 Puistojen ja yleisten alueiden
873 Urheilu- ja ulkoilualueet
8730 Urheilu- ja ulkoilualueiden
874 Satamapalvelut
8740 Satamapalveluiden rakentaminen
875 Vesistöjen huolto
8750 Vesistöjen huolto
876 Kaatopaikka
8760 Kaatopaikka
877 Kaukolämpölaitos
8770 Lämpölaiteosrakentaminen
878 Vesihuoltolaitos
8779 VESIHUOLTOLAITOS(B)
8780 Vesilaitosrakentaminen
8785 Viemäri-laitosrakentaminen

86 PERUSTURVAPALVELUT

86 PERUSTURVALAUTAKUNTA

890 Perusturva/Irtain omaisuus

890 Sosiaalitoimi
8900 Sosiaalitoimen irtain om.
895 Terveystoimi
8950 Terveystoimen irtain om.

891 Kuntayhtymäosuudet

898 Terv.hoidon kuntayht.osuudet
8980 Terv.hoidon kuntayht.osuudet

4 R A H O I T U S

90 KUNNANHALLITUS

90 KUNNANHALLITUS

900 Kunnanhallitus

900 Kunnanhallitus
9000 Kunnanhallitus

910 Vesihuoltolaitos

910 Vesihuoltolaitos
9100 Vesilaitos
9200 Viemäri-laitos